

MAGYAR POSTA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A M.KIR. POSTAVEZÉRIGAZGATÓSÁG
MEGBIZÁSÁBÓL A M.KIR. POSTA JOGÁSZ-ÉS MÉRNÖK TISZTVEISELŐI
ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁGA.

FŐSZERKESZTŐ: Dr.FORSTER KÁROLY M.KIR.POSTAFŐIGAZGATÓ

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. PÁZMÁNY ÖDÖN
M. KIR. POSTATANÁCSOS

TÁRSSZERKESZTŐ:

RÁKOSI GYÖRGY
M. KIR. POSTAMŰSZAKI TANÁCSOS

Néhány szó az önálló postás kórházról.

Irta: Dr. DÉNES FERENC m. kir. postatitkár.

Quelques mots sur l'Hôpital indépendant des postiers. Par M. le Dr. FERENC DÉNES, Secrétaire de poste.

L'Association de l'assistance médicale des employés de Poste et de Télégraphie de Budapest a été organisée en 1896. En 1910, la sphère d'activité de cette Association a été étendue au territoire entier du pays. Le nombre des membres de l'association s'éleva, dans la 25e année de son activité, à 6553. L'Association donnait place plus tard à l'Institut d'assurance-maladie des postiers. Après la guerre mondiale, un fonds a été créé avec un capital de 1,500.000 couronnes sous la dénomination de „Fonds de l'Hôpital des Postiers”. Ce Fonds complété par une subvention d'Etat a permis l'achat du terrain nécessaire à la construction d'un hôpital. La crise économique a empêché la mise en exécution du projet de construction. Pour faciliter toutefois, les soins médicaux des postiers l'administration du Fonds a loué, en 1925, l'Hôpital de l'Union de la Croix rouge hongroise. Cette solution est cependant considérée comme provisoire. La nécessité de la construction d'un propre Hôpital des Postiers devient de jour en jour plus pressante.

A szociális gondoskodás terén, minden államban a legfontosabb feladatok egyike a kötelező betegségbiztosításnak minél szélesebb alapokra való fektetése s ezáltal az emberek nagy tömegének egészségvédelmi ellátása. Hazánkban az 1891 : XIV. t.-c. — mint első társadalombiztosítási törvény — a segédek és tanoncok kötelező betegségi biztosítását rendezte, majd később az 1907 : XIX. t.-c. a betegsegélyezés még szélesebb alapokra fektetésével majdnem megkétszerezte a biztosítottak számát. Az említett törvények alapján létesült betegsegélyező pénztárak azonban a célnak nem tudtak teljesen megfelelni, mert az önálló gazdálkodás pénzügyi téren nélkülözötte az egységet s így a tőke szétforgácsolása miatt nagy alkotások nem jöhettek létre. A jelentkező hiányosságokat két évtized után, az 1927 : XXI. t.-c. rendezte, s mint

egységes intézményt az Országos Munkásbiztosító Intézetet, későbbi nevén az Országos Társadalombiztosító Intézetet szervezte. Megfelelő szervezet felállításával az állam biztosítékot nyert arra, hogy az intézmény egyoldalú érdekek szolgálatától mentesen, a törvénnyel célzott társadalmi feladatának megfelelően működjen. A törvény hatályba lépté óta egyébként önállóan ma már az országos intézetben és a bányatárspénztárakon kívül, kizárólag betegségi biztosításban, Budapestre és környékére illetékes Magánalkalmazottak Betegségi Biztosító Intézete, az államvasutaknak, a közforgalmú magánvasutaknak, a postának, a postatakarékpénztáraknak és a dohányjövédéknek betegségi biztosító intézetei és a Magyar Hajózási Betegségi Biztosító Intézet működnek.

A különféle betegségi biztosító intézetek a törvény rendelkezései alapján megegyeznek abban, hogy az általuk tagjaiknak nyújtott segélyek két főcsoportra oszlanak: ú. m. készpénzsegélyek és természetben nyújtott segélyek. A készpénzsegélyek az elvesztett kereset pótlását szolgálják, s a keresésképtelen egyént a szükséges megélhetési eszközökhöz juttatják. A természetbeni szolgáltatások a beteg egészségének helyreállítását célozzák az orvosi gyógykezelés, gyógyszerek, gyógyfürdők, stb. nyújtásával. Különleges szolgáltatása a betegségi biztosításnak a kórházi vagy gyógyintézeti ápolás, ami az igényjogosult kérésére, vagy enélkül is, orvosi vélemény alapján történhet. Minthogy hazánkban a kórházak általában négyfélék: államiak, közkórházak, nyilvánossági joggal felruházottak és magánkórházak, természetes, hogy az ápolás költségét a beutaló intézet viseli. Erre nézve a törvény az ápolási idő, az igénybe vehető osztály stb. szempontjából külön részletes utasítást tartalmaz.

A felsorolt történeti előzmények után, a postaszemélyzet betegségi biztosítását vizsgálva, mint érdekes jelenség tűnik ki az, hogy a posta egészségvédelmi intézményei időben a törvényt jóval megelőzték.

Budapesten már 1896-ban a postaigazgatóság nagy szociális érzékű vezetőjének, Demény Károlynak kezdeményezésére és az ő elnöklete alatt megalakult „A budapesti posta és távirtda alkalmazottak betegsegélyező egyesülete”. Még a háború előtt, 1910-ben, Demény Károly az egyesületet továbbfejlesztette és az egyesület működését „A magyar postaszemélyzet I. Ferenc József országos betegsegélyező egyesülete” néven az egész országra kiterjesztette.

Bár ez az egyesület tagjait önkéntes jelentkezés útján szerezte s működési köre csak a személyzet egy részére terjedt ki, mégis a taglétszám a működés 25-ik évében a megcsonkított országban 6553 volt. Az egyesületet azután — Demény Károly akkori vezérigazgató tetterős támogatásával — a 9210—1923. M. E. sz. rendelet végrehajtásával felállított m. kir. posta betegségi biztosító intézete követte, melynek működése az évről-évre kiadott jelentések alapján közismert.

A betegségi biztosításon túlmenőleg régi ügyiratok, hivatalos és félhivatalos jelentések között kutatva a szociális gondoskodásnak s a bölcs előrelátásnak legszebb jelenségeire bukkanhatunk.

A tények beszélnek. A világháború alatt, megfeszített munka s a vezetés gondjai mellett, a posta akkori vezérigazgatója, Follért Károly; postás

hadikórházat szervezett s azt, a csupaszív segítőtársa, maga a felesége, vezette. Ezzel nem merült ki Follért Károly tevékenysége.

A szörnyű emberpusztulás negyedik évében, 1917-ben, amikor a háborúról a békére való átmenet még szerény óhaj volt, az embervédelem és embermentés munkája, s annak a posta keretén belül való intézményes megszervezése, tovább foglalkoztatta Follért Károly postavezérigazgatót. Lelki szermei előtt látta, hogy a nemzet jövődő boldogulását, az erejében, egészségében, s az utánpótlásban megfoghatkozott emberanyagot csak a munkás, dolgozó társadalomnak a megerősítése segítheti elő. Bár a postaszemélyzet, mely az Országos Postás Hadsegélyző intézmény keretében a világháború kezdete óta elismerést érdemlő tevékenységet fejtett ki, s a hadbavonult postások itthonmaradt családjait erkölcsi és anyagi védelemben részesítette, a postás hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák boldogulásának előmozdítását támogatta, ezenfelül a saját áldozatkészségéből — amelyben maga a vezérigazgató járt elől — jelentékeny, 1,500.000 korona összegű „Postás Kórház Alap” elnevezésű alapítványt létesített, hogy a háború végtelen szenvedéseinek enyhítésére és az embermentés céljaira minden időre az „Országos Postás Kórház” létesítésének anyagi feltételeit elősegítse. A személyzet áldozatkészsége azonban a cél elérésére nem lehetett elég, s a szociális gondoskodásban böles vezérigazgató, fáradságot és rengeteg utánjárást nem kimélve, 1 millió korona államsegély kiutalását is biztosította. Az így összehozott pénzből az „Országos Postás Kórház Alap” megszerezte Budapest székesfőváros X. kerületében a helyiérdekű vasutak cinkotai vonala mentén lévő 17.637 négyszögöl területet. A nemes cél megvalósítására a telek megvott. A háborút követő összeomlás, a vele együttjáró gazdasági válság azonban a tett végrehajtását megakadályozta. A személyzet anyagi ereje ugyanis kimerült, s annak további igénybevételére számítani nem lehetett. Az államháztartás súlyos válsága a terhek csökkentésére még a meglévő intézmények csökkentését is maga után vonta, s így az előzőkben már ismertetett posta betegségi biztósító intézetnek meg kellett elégednie azzal, hogy tagjai kórházi ápolásának lehetővé tételére a Magyar Vöröskereszt Egylet tulajdonát képező Győri-úti Erzsébet kórházat 1925. március hó 1. napjától bérbe vegye.

Ezt a megoldást azonban a posta személyzete csak ideiglenesnek tekintette és tekinti most is. A példa ugyanis szemünk előtt van, mert a közelmúltban játszódott le, hogy a testvér intézet, az államvasutak, a személyzet áldozatkészségéből kitűnő elhelyezésű és berendezésű önálló kórházat létesített.

A helyzet a postánál is változott. A postás kórházalap telke ugyanis különböző okokból a cél végrehajtására nem volt megfelelő. A székesfőváros megértésével azonban sikerült a már említett telek helyett, a Sósfürdő közvetlen közelében mintegy 8000 négyszögöl nagyságú olyan telket szerezni, amelyen a kórház kényelmesen és célszerűen elhelyezhető.

A megoldás tehát adva van. Ehhez járul az is, hogy a posta vezetősége a terv végrehajtását a legnagyobb megértéssel támogatja. Remélhetőleg az összemélyzet is megértő lesz, s az elődök szellemében haladva, anyagi támogatásával hozzájárul a cél eléréséhez, miáltal a régi vágy, ha nem is a közeljövőben, de néhány év múlva valóra válhat.

Postás élmények és tapasztalatok Erdélyben

Irta: és a m. kir. posta Jogász- és Mérnöktisztviselőinek Országos Egyesületében 1941. évi január hó 20-án felolvasta:

Dr. MAGOS GYÓZÓ m. kir. postatitkár.

II. Rész.

Les expériences d'un postier en Transylvanie (Suite). Par M. le Dr. GYÓZÓ MAGOS, Secrétaire de poste.

L'auteur continue de faire connaître les travaux d'organisation exécutés dans les bureaux de poste transylvaniens rattachés à la mère-patrie. Il décrit l'état des bureaux de poste repris et les difficultés qui se présentèrent lors du rétablissement des installations intérieures des bureaux. Les rapports de l'ancien personnel au nouvel ordre des choses. Les prescriptions de la poste hongroise ont été rapidement introduites et sa manipulation simplifiée a fait succès. L'organisation du service de distribution causait également des difficultés. Les deux monnaies légales étant en cours ont aggravé les opérations de payement. En terminant son article, l'auteur expose ses impressions sur les habitants des territoires retournés.

A magyar posta szervezőcsoportjai a honvédség első kötelékeivel együtt szeptember 5-én léptek át a Trianonban megvont gúnyhatáron és ugyanekkor kezdetét vette a gondos előkészítő munkálatok során kidolgozott munkaterv gyakorlati megvalósítása is. Szervezőcsoportjaink, melyek a honvédség kötelékeivel szinte lépésről-lépésre együtt haladtak, a magyar posta táviró és távbeszélőszolgálat életrekeltését páratlan gyorsasággal és tetterekészséggel elvégezték.

A kitűzött feladat ellátása azonban igen sok nehézséggel járt.

Hogy a nagy munka során milyen tárgyi és személyi nehézségekkel kellett megküzdeni, azt a következőkben igyekszem érzékeltetni.

A román delegátusoknak a katonai bizottsági tárgyalások során tett jegyzőkönyvi kijelentése szerint román részről intézkedés történt, hogy a postahivatalokat berendezésükkel együtt sértetlen, üzemképes állapotban adják át.

A tények azt mutatták, hogy az ép. sértetlen, illetőleg üzemképes állapotban való átadás fogalmát román részről másként értelmezték, mint ahogy azt mi elképzeltük.

Az elszakított terület postahivatalainak anyagi vonatkozásban való zül-
löttségét sejtettük és azzal számoltunk. A valóság azonban a legsötéte-
nlátóbb számításra is rácafoltt. Korszerűen berendezett postahivatal egy sem volt.
És ennek ellenére (csekély kivételtől, eltekintve) még azokat a berendezési
és felszerelési tárgyakat is elvitték, amelyek 1918-ban ott voltak és vissza-
maradtak. Pedig ezek 22 év alatt ugyanesak elhasználódtak. Levél és csomag-
mérleget, valamint vasládát, különösen a postamesteri hivataloknál, alig

találtunk. Sőt igen sok helyen, még az ajtók és ablakok kilincseit és zárait is leszerelték. Ezek a hivatalok ezért mint valóságos mozgó hivatalok működtek. A készpénzt, az értékcikkekét és az egyéb értékesebb anyagot a személyzet este táskájába rakva, magával vitte szállására és nem egy kiadó, féltve a kincstári értékeket, azokat éjjel a feje alatt őrizte.

22 év alatt egyetlen új hivatali épület nem épült, egyetlen koszerű átalakítás nem történt. A meglévők pedig kellő karbantartás hiányában teljesen lezülltek. Csak példaként említem, hogy a Kolozsvár 2. számú hivatal egyetlen illemhelye, melynek állapotát szóban ecsetelni nem lehet, a rovatoló tisztviselő szobájából nyílt. Désen a rovatolást, leadást, a fiókbérlőket és a kézbesítőket a hivatal többi részétől külön, az udvaron, egy olyan régi istállóban helyezték el, melynek egyik fala ma is a szomszéd épület istállójával közös és így majdnem a mennyezetig telítve van bűzös nedvességgel. És az, aki csak egyszer is járt Kolozsvárott a „főpostán“ az az illemhelyeket illetőleg maradandó emlékekkel távozott.

A postaépület egyéb helyiségei szintén siralmas állapotban voltak. Az épület régebben szűk volt, mert egyes részeit a román katonaság foglalta. A férőhelyhiányon úgy segítettek, hogy egy-egy folyosórészt befalaztak és lőn új helyiség. A csomag- és pénzkézbesítők például a földszinti folyosónak deszkafallal elrekesztett sötét zugában tanyáztak. Hogy télen meg ne fagyjanak, kályhát a saját pénzükhöz vettek. A kábelesatornában, a távirtdán patkányok futkároztak. Féreg annyi volt, hogy abból sajnos, a kirendelt női személyzet hajzatának is jutott. A padláson felhalmozott szemetet 20 napszamos két napig hordta le, a pincét pedig 40 napszamos 3 napon át takarította.

A tatarozási, a karbahelyezési és korszerűsítési munkálatok természetesen minden vonalon a legnagyobb erővel azonnal megindultak. Ennek során a helyi iparral rengeteg munkát végeztünk. Egy alkalommal, az egyik vállalkozó ajánlatát drágáltam. A vállalkozó csodálkozással fogadta méltatlankodásomat és a legtermészetesebb hangon minden kertelés nélkül azt válaszolta: „Kérem, az ajánlati összegben az a bizonyos már benne van“. A másik valami végzett munkáról szóló számláját délután fél hatkor hozta. Közöltük vele, hogy 5 órakor pénztárárlat lévén, a számla összegét csak másnap kaphatja meg. A derék ember kétkedéssel hallja a szót, majd így szól: „én holnap pénzt kapok?“ Ez szinte hihetetlennek látszott számára, mert mint mondotta, régebben fél év alatt is alig lehetett egy-egy számla ellenértékét megkapni.

Ezek a züllötti állapotok az embereket kétkedővé, bizalmatlanná tették. Ezt különösen a kolozsvári igazgatósági palota bérleti tárgyalásai alkalmával tapasztaltuk.

Feltűnt, hogy a sok üres lakás ellenére a posta bérleti ajánlataért nem lelkesedtek. A tárgyalások nehezen haladtak és amikor végre szerződéskötésre került a sor, számtalan apróbnál apróbb kifogás merült fel a posta részéről előterjesztett és a hazai gyakorlatunkban általában elfogadott szerződési szöveggel szemben. Türelmem végre fogyóban lévén, a bizalmatlanság okáról magyarázatot kértem. A bérbeadó egyházközséget képviselő ügyvéd erre elnézést kérve elmondotta, hogy az egyik kolozsvári közintézmény volt idegen

vezetője az egyház egyik villájában annakidején ötszobás lakást bérelt. Beköltözése után nemsokára az épületben tarthatatlan állapotok keletkeztek. Szinte hihetetlennek hangzik, de mint mondotta, kitűnt, hogy az új nagyság az ötszobás lakásban baromfifarmot rendezett be, a fürdőszobában pedig egy tehenet tartott. Az ilyen és ehhez hasonló esetek száma temérdek volt, ezért érthető, hogy az állam és annak reprezentánsai iránti bizalmuk megingott.

Hosszú volna elmondani azt a sok nehézséget és küszködést, ami a posta-kezelési szolgálat beállításával járt. A visszamaradt személyzet — legalábbis kezdetben — a mi munkaütemünket átvenni képtelen volt. A visszavettek, akik a románok részéről történt elbocsátásuk óta nem hogy tisztviselőhöz, de többször emberhez méltó sorban is alig tengődtek, minden igyekezetük ellenére csak mérsékelt munkaeredményt értek el. És az altiszti létszámban mutatkozó nagy hiány pótlására felvett helybeli és székely magyarok értelmi nivója, — nyilvánvalóan a magyarságot sujtó román iskola-politika hatása-ként — a mi hazai altiszti anyagunkénál lényegesen gyengébb volt. A nehézségek tehát igen nagyok voltak és a szervező hivatalvezetők, valamint az oktatásra kirendelt tisztviselők emberfeletti munkát végeztek akkor, amikor a kezelési szolgálatot ilyen körülmények között beállították és az egyre növekvő forgalom lebonyolítását biztosították.

Hogy a visszavett öregek munkája mit ért, azt híven mutatja a következő eset: Egy kedves öreg, hajótörött, visszavett magyar, ki a sok szenvedés és nélkülözéstől teljesen összeroppant, ügynökségi felülvizsgáló volt. Egy reggel — amikor még csak egy ügynöksége volt a hivatalnak — azt kérdi tőle a főnök „mit csinálsz öreg?” „Vizsgálom Kendilónát“, volt a válasz. Délutáni körsétáján újból kérdezi a főnök: „mit dolgozol“, mire az öreg keservesen azt válaszolja: „annyi baj van Kendilónával“. Bajkeresés közben kitűnt, hogy az ügynökség egész hónapi forgalma mindössze 3 ajánlott levél, 3 postautalvány és 2 csekk volt.

A magyar posta mai kezelési szolgálata nagy sikert aratott. A román posta az összes könyvelt küldeményeket — az ajánlott küldeményeket és a csomagokat is — nemcsak a feladás és a kézbesítés során könyvelni egyenként valamennyi lényeges adatát számbavéve, hanem még a mozgópostai továbbítás során is. Sőt egyes viszonylatokban, például Araddal és Temesvárral való forgalomban szoros ellenőrzés céljából a postautalványokat is egyenként rovatolták.

A kézbesítésszolgálat szervezése során szerzett tapasztalatok pedig egyenesen mesébeillők. Két olyan hivatal is volt Erdélyben, ahol a küldönc-kézbesítő írni-olvasni nem tudott. Mint mondták, a kézbesítendő anyagot a postamester rakta sorba, útközben pedig ki-ki a magáét elvette.

A városokban — azok külső területén — utcaörök voltak, ahova évek óta kézbesítő nem járt. Az ide szóló levelezést a kézbesítők valamely alkalmas kocsmában, vagy más üzletben rakták le; a címzettek innen maguk vittették el küldeményeiket. Ezt a gyakorlatot egyik-másik kézbesítő a sorozatos tiltó rendelkezések ellenére később is folytatta. Ilyen esetben csak a kézbesítő leváltásával sikerült eredményt elérni.

A kolozsvári csomag- és utalványkézbesítők az új kezelési rendet elsajátítani alig tudták. Munkájuk kezdetben lassú és pontatlan volt. Az első indításból legtöbbször oly későn tértek vissza, hogy a velük való leszámolás néha esti 8—9 óráig is eltartott. Mivel a házi oktatás sok eredménnyel nem járt, a hivatal kézbesítőosztályának vezetője, egy talpraesett, főiskolát végzett főtiszt, önzetlen önfeláldozással arra vállalkozott, hogy egy héten át maga kézbesít. Kolozsváron született, így a várost jól ismerte. Reggelenként más-más kézbesítő anyagát rendbe rakta, felült a kézbesítő mellé a kocsira és házról-házra, üzletről-üzletre járva készítette és közben oktatta az altisztet. Ezeket a napokon kétszeri indításban kézbesítették és mégis délután 4—5 órára a leszámolás is elkészült.

A felszabadult hivatalok főpénztári szolgálatának ellátása régi, gyakorlott pénzkezelők képességeit kemény próbára tette. E téren a legnagyobb nehézséget a lei-érmék szerfelett nagy tömege okozta. Voltak napok, amikor a kolozsvári főpénztárban, esti zárlatkor 30—40 millió lei-érme volt. Ez az összeg amellett, hogy pengőben is nagy, kb. 1 millió 200 ezer pengő értéket képviselt, súlyban temérdek métermázsát jelentett. Ezt a hatalmas pénzeszeget számbavenni nem volt könnyű feladat. A forgalom méreteire jellemző, hogy egy alkalommal a kolozsvári városi katonai parancsnokság, illetve a városi adóhivatal két megrakott teherautóval állított be. A teherautókon lei-érmét hoztak részben rizseszsákokba ömlesztve, részben nagy papírcsomagokba kötegelve.

A pályaudvari és kézbesítőjáratok fenntartása ugyancsak igen nehéz feladat volt. Korszerű géperejű szállítási szolgálat csak Kolozsvárott volt. Ezeket a járműveket azonban maradéktalanul elvitték. A többi hivatalnál helyellközszel visszamaradt lófogatú járművek pedig kivétel nélkül széteső állapotban voltak. Ezeket komolyabb súlyt képező rakománnyal megterhelni lehetlenség volt.

Az egyik hivatal a Nemzeti Bank címére szóló 20 darab nagy súlyú kézicsomag érkezését várta. Beszállításukra a kariol gyengének látszott. Ezért a hivatal — egészen helyesen — alkalmi fogatot keresett. Parasztszekéren kívül más fogat nem akadt. A kéziek átvétele és szállítása a főnök személyes ellenőrzése mellett történt. Tartalmuk 2 filléres érme volt és egyenkénti értékük mindössze 300 pengőt képviselt.

A következő napra 15 kézicsomagot jeleztek. A hivatalvezető — dolga természetesen lévén — az előző napi csomagok kis értékét tartva szem előtt, a várt kézikeket a járatkísérő gondjaira bízta. Ez alkalommal a parasztszekér rakománya 15 drb. egyenként 90.000, tehát 1,350.000 P értéket jelentő bankjegytartalmú kézicsomag volt.

És most néhány szót az emberekről: a 22 évi rabságból felszabadultakról. Boldogok voltak. Munkájukat — bár annak eredménye mérsékelt volt — készséggel, minden időben válogatás nélkül felajánlották. Türelmesek voltak, de ha azonnal nem kaptak beosztást, a bizonytalanság érzése lett úrrá rajtuk és nyugtalankodtak. Dolgozni akartak. Minket — mint mondották regátbéli magyarokat — szeretetük minden jelével elhalmoztak. Négy szemközt közlékenyek voltak, de egymás előtt nem beszéltek. Szemükkel látták, szívükkel

éreztek az idők változását, és mégis, ha nyilatkozniuk kellett, a 22 év szomorú emlékeinek hatása alatt ösztönösen féltek.

Érzelmek öszinte megnyilvánulásában mégis bőven volt részünk. Így pl. Désen egy a románok által már régen elbocsátott derék magyar altiszt a felszabadulás után elsőnek a postára sietett és ott a magyar bélyegzőt sirva ajkához emelte. Egyetlen vágya az volt, hogy a magyar egyenruhát mégegy-szer magára ölthesse. Ideiglenes munkára alkalmazták az öreget, egyenruhát azonban ideiglenes voltára való tekintettel sajnos, nem kaphatott.

Mint már említettem, voltak kétkedők is, akik a felszabadulás előtt szigorúan mérlegelték, mi előnyösebb számukra, a távozás, avagy a visszamaradás. Ezek a nem magyarok, ha visszamaradtak, lélekben velünk nem egyesültek. Munkakészségük pedig sem lelkes, sem odaadó nem volt. Ezek a tapasztalatok akkor, amikor az otthonukból kiüldözött, sokszor félmeztelen menekült magyaroknak a szamosfalvi menekült-tábor felé való szomorú menetelését láttuk, igen elkésérítőek voltak.

A magyarság 22 év alatt megtanult tűrni és szenvedni; de egyet, felejteti, azt nem. Egy alkalommal a postaépület udvarán tartózkodó gépkocsivezetők arra lettek figyelmesek, hogy egy szászfenesi magyar legény az egyik postai kézbesítőt ugyancsak alaposan helybenhagyja. Segítségére siettek a megtámadottnak és őt a támadóval együtt igazságtétel végett a hivatalvezető elé állították. A kézbesítő ártatlanságát hangoztatta. A magyar legény pedig tettét habozás nélkül elismerte. Elmondotta annak okát is. Kézbesítő kartársunk valamikor jobb napokat látott. Csendőr volt az istenadta Szászfenesen, valamikor az idegen impérium idején. És hatalma teljében, nagy ügybuzgóságában a mi derék magyarunknak állkapcsát akkor puska-tussal összetörte. A vitézi tett fájdalmas nyoma legényünk vallomását megdönthetetlen igazsággá tette. A mi magyarunk elégtételt keresett. Hiábavaló volt az a megnyugtató, hogy ki-ki viselt dolgaiért felelni fog, a magyar csak azt kívánta, hogy a garázda csendőr a magyar állam kenyerét tovább ne pusztítsa.

A volt csendőr megszeppent. Főnöke megnyugtatta ugyan, hogy igaz-talanul bántódás nem érheti. Azt azonban, hogy az igazság felderítésére a mostani csendőrség támogatását igénybeveszi, értésére adta. A kézbesítő néhány órán át tusakodott, majd este önkéntes nyilatkozattal állásáról lemondott. És mivel a magyar csendőr-kartársaival való ismerkedés nem volt kedvére való szórakozás, még aznap este a feleki határon elment Torda felé.

A visszatért területek magyarságának szenvedése most az idők távlatából nézve, hála Istennek már csak keserű emlék. A sok gyalázat, amit velük elkövettek így csokorba fűzve még mosolyra is derít.

A szervezési munkának azonban olyan részletei is voltak, amelyek szinte élclapba kíváncsoznak és őszinte mosolyt fakasztottak. Sok lévén a székelyünk, alkalmunk volt meggyőződést szerezni arról, hogy góbé élcében több a valóság, mint a tréfa.

A csomagraktárostól, egy székely magyartól egy alkalommal főnöke azt kérdi „mennyi a csomagok darabszáma?” mire a raktáros azt válaszolja: „sok.” Mégis mennyi? faggatják tovább, válasza csak ez: „több, mint tegnap.”

Az utalvány- és csekkifizetési szolgálatra beosztott székely leány kolléganőnk pedig ellátmányt kért a főpénztárban. Kérdik tőle „mennyit“, a válasz ez volt: „elég lesz annyi, mint tegnap.“

A főpénztáros — lévén igen sok dolga — 10.000 pengőt kiszámol. A kolléganő azonban még vár, majd azt mondja: „kevés, még kell egy kicsi“. A főpénztáros türelmét veszítve, indulatosan odaad még egy fillért ezzel: „no, tán most elég lesz“; a leány azonban csak mosolyog és tovább vár. Erre a főpénztáros haragja is elmúlt. Elővette a főpénztári előjegyzést és annak alapján 5000 P-t még a kartársnő kezéhez számolt. És ezzel helyreállt a székely-magyar béke.

*

A keleti és erdélyrészi magyar postaszolgálat felélesztésének élményekben és tapasztalatokban gazdag munkáját a magyar posta kiküldött lelkes csapata az említett akadályok és nehézségek tömkelege ellenére — hála Istennek — elvégezte.

Egy alkalommal, amikor a kolozsvári szervező igazgatóságnál a munkát sokszor gátló nehézségekről beszélgettünk, egyik társunk keservesen azt panaszolta, hogy rosszul megy minden. Én ekkor mindenki megrökönyödésére azt mondtam: „hála Istennek, hogy rosszul megy minden“.

Furcsán hangzik, de hálaadásom őszinte volt. Mert hálát kellett adnunk azért, hogy az 1918. évi nemzeti összemolást és az 1931. évi bankzárlatot követő idők, amikor kellő munka és forgalom hiányában túlságosan jól ment minden, elmúltak, és hogy végre elérkezett az az idő, amikor az ország testéből elrabolt drága földnek immár harmadik részleteként visszatért keleti részek magyar postaszolgálatát, ha nehézségek árán is, megszervezhettük.

Most pedig azt mondhatjuk: „hála Istennek csak rosszul ment minden“. Mert az elénk tornyosuló nehézségeket leküzdöttük. A többi már csak idő kérdése. Nem kétséges, hogy a magyar posta a most felszabadult területen is hamarosan kiküzdí magának mind a fórumon, mind az emberek szívében azt az előkelő helyet, amely odaadó és mindig a közt szolgáló tevékenységéért méltán megilleti.

MŰSZAKI KÖZLEMÉNYEK

Articles techniques.

Automatikus alközpontok fejlődése.

Írta és a m. kir. Posta Jogász- és Mérnöktisztviselői Országos Egyesületének mérnökszakosztályán 1941. január 15.-én felolvasta:

TAMASI LAJOS m. kir. postafőmérnök.

Le développement des souscentrales automatiques. Par M. LAJOS TAMASI, Ingénieur principal de poste.

L'article nous fait connaître les systèmes des sous-centrales automatiques étant en usage dans l'année 1930. Le caractère et les tendances du développement. Les systèmes à fil de terre et leurs comparaisons. Les rapports concernant l'économie et l'entretien.

A félreértések elkerülése céljából megjegyzem, hogy a 20 mellékvonalnál nagyobb vonalszámú automatikus alközpontok fejlődését tárgyalom.

Az automatikus alközpontok fejlődése főközpontjaink automatizálásával kapott lendületet.

Kisebb automatikus alközpontok legnagyobb részt soroskészülékkel, esetleg zsinóros közvetítő váltóval a városi oldalon már előzőleg is voltak üzemben, jelentősebb berendezések azonban csak az automatikus főközpontjaink megnyitása után épültek. Az automatikus üzem előnyei megszabták a fejlődés irányát és az igények szintjét, az üzleti élet pedig a magánvállalkozásban is azonnal alkalmazkodni kezdett.

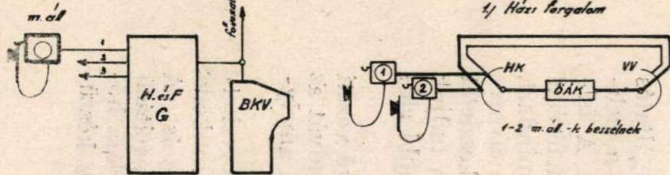
Az 1928/29-es években az automatikus alközpontok általános kiviteli alakja már olyan, hogy mind a házi, mind a kimenő fővonalis forgalom tisztán gépikapcsolás útján létesül, a bejövő fővonalis hívások irányítása, azaz a fővonalis gépek beállítása pedig billentyűs közvetítő váltóval történik.

Két automatikus alközponti rendszerrel találkozunk ekkor, az ú. n. függő és független rendszerrel.

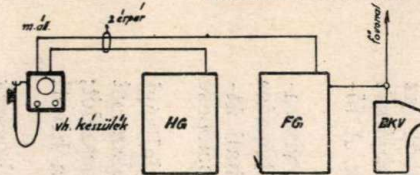
Mivel e két rendszer képezi a fejlődés alapját, szabadjon ezek lényegét néhány szóval vázolni.

Az elnevezés a házi és városi távbeszélő kapcsolatot létesítő szerkezetek — gépek — összefüggéséből adódott. Az ábráról (1. sz. ábra) látjuk, hogy a függőrendszer mellékállomásai egyszerű számtárcás készülékek, a házi és városi kapcsolatot létesítő gépi rész pedig összefüggő egységet képez. A fővonalis kimenő irányú kapcsolat a házi összekötő áramkör igénybevitelével létesül, olyképen, hogy az összekötő áramkör a fővonalis hívást jellemző szám — legtöbbször „0”-tárcsázásra részint indítja a fővonalis gépeket, részint elektromos úton kijelöli a hívó álmást a fővonalis keresők ívén. Az összekötő áramkör egy fővonalis gép beállítása után általában felszabadul. Az összekötő áramköri és fővonalis gépek ívmultiplikációja közös. A mellékállomás házi, vagy fővonalis foglaltsága egy másik hívó mellékállomás részére ugyanazzal a jelzéssel érzékelhető.

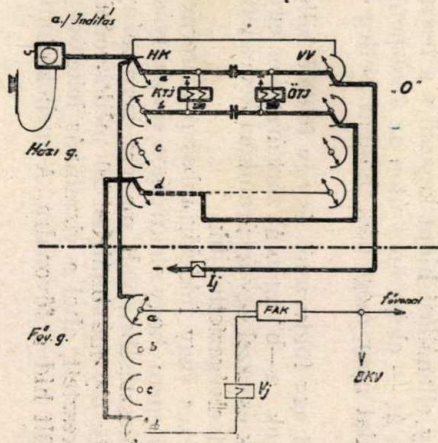
I. Független rendszer

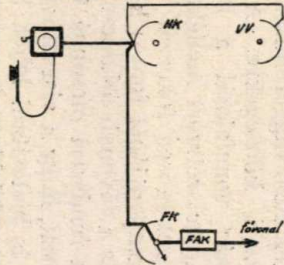
I. Független rendszer mechanikai visszahívással

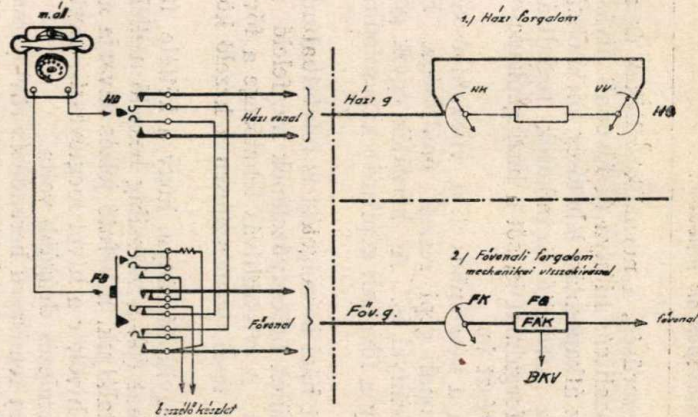
2) Fővonalilag

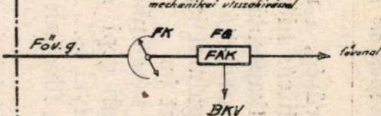
b) Besele

1) Házilag

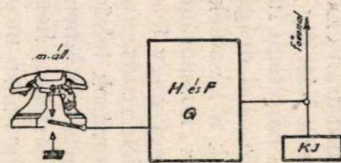

2) Fővonalilag mechanikai visszahívással

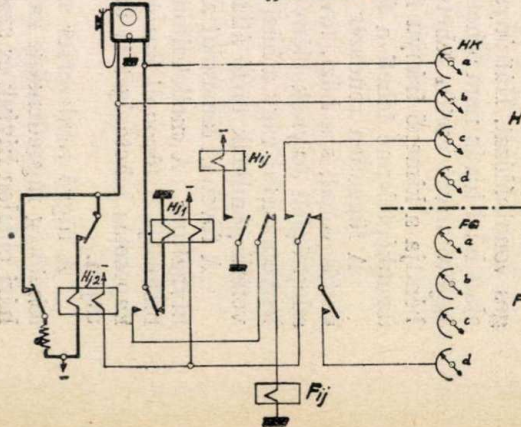

1. ábra.

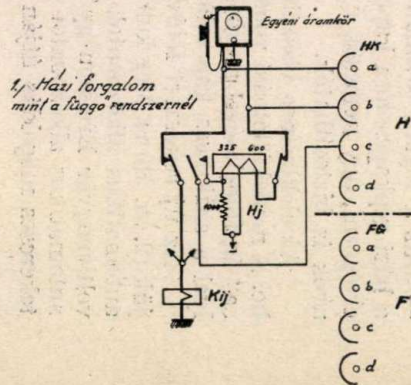
III. Földelő gombos (földvezetékes) rendszer Elektramos visszahívással

Mix és Genest típus Egyéni drambár

Standard típus

2. ábra.

Előnyei e rendszernek: az egyszerűség, a normálkészülékek és az egységes vonalhálózat. Hátrányai: a visszahívás hiánya (a fővonalai hívás tartama alatt házi hívás nem lehetséges), az átkapcsolási lehetőség korlátoltsága (csak bejövő hívás esetén lehetséges), az összekötő áramkörök foglaltsága megbénítja a kimenő irányú fővonalai forgalmat is, sőt a házi gépkapcsoló hibája üzemképtelenné teheti a fővonalai részt is.

A független rendszer jellemzői a kétgombos ú. n. visszahívó készülék, a kettős vonal, s a házi, továbbá fővonalai gépi részek önállósága. Ebből az adottságból folynak előnyei és hátrányai is. A készülék egyik gombjának lenyomásával vagy a házi gép, vagy a fővonalai géprészre kapcsolódunk. A fővonalai gombnak tartó állása van.

A fővonalai kapcsolat alatt tehát házi beszélgetést is folytathatunk, visszahívhatunk. A mellékállomás készülék billentyűzetének megfelelő kiképzése biztosítja a fővonalai hurok tartását. A visszahívás lehetősége a fővonalai átkapcsolás lehetőségét is általánossá teszi, természetesen a kezelő közbelépése útján.

A függő rendszerrel szemben egyik hátránya, hogy a kétféle foglaltsági lehetőség függetlensége zavarólag hat (pl. a városilag beszélő mellékállomást házi oldalon hívjuk és szabadnak találjuk, a befutó jelzés zavarja a beszélőt; az esetleg mechanikusan elbontott hívókör a hívót megtéveszti, mert a hívott nem felel), a másik hátrány a berendezés drágább volta.

Egy közepes nagyságú független rendszerű berendezés rövid vonalhosszak mellett is cca 35%-kal drágább, mint a megfelelő függőrendszerű. A különbségből 72% esik a készülék és vonalhálózati költségekre. A normálisnál nagyobb átlagos hosszúságú mellékállomás vonalanknál a különbség még jelentősebb, pl. egy nagy telekterjedelmű gyár szétszórt mellékállomás vonalhálózata független rendszerénél a különbséget erősen fokozza!

A mellékállomások telefonforgalma szempontjából fontos két szolgáltatás — a fővonalai kapcsolatközbeni házi hívás és a fővonalai átkapcsolás — a technikusokat arra sarkalta, hogy a független rendszert olcsóbbá tegyék. A feladat megoldásához azon megfontolás vezetett, hogy a visszahívási lehetőséget mechanikai mód helyett elektromos úton is biztosítani lehet. S ha mindazt, amit a visszahívó készülék billentyűzete a megfelelő rúgócsoport útján elvégez — azaz a foglalt fővonalra egy ellenállási hidat kapcsol s a beszélő készletet a házi gépkapcsolóra kapcsolja át — elektromos úton az alközpontban tudjuk elvégezni, úgy nemcsak e feladat nyer megoldást, hanem esetleg további előnyök is biztosíthatók.

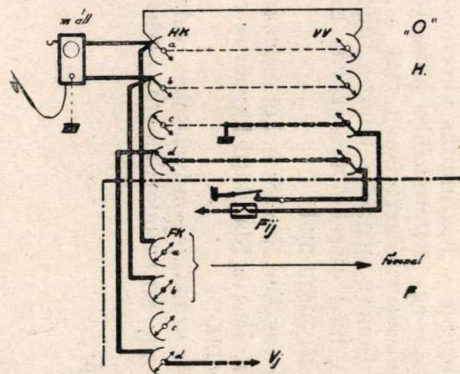
Az elektromos visszahívást egy földvezeték és egy földelő billentyű vezeti be. A mellékállomási vonalhurok „a—b” ágán át zárt áramkör egyensúlyát az „a” ág földelésével megbontjuk és ezzel egy új áramkört képezhetünk, amelylyel a szükséges kapcsolásokat elvégeztethetjük.

Az új rendszert földvezetékes vagy földelőgombos rendszernek nevezhetjük (2. sz. ábra). Meg kell említenem, hogy elektromos visszahívással működő automatikus alközpontok szerkesztésében volt magyar kezdeményezés is. A volt magyar Ericsson-gyár egy oly maximálisan 20 mellékvonal kapacitású automatikus alközpontot szerkesztett, ahol a visszahívás lehetővé tételére hőtekereses megoldás útján került híd a fővonalra. A mellékállomások készü-

Standard típus

2./ Fővonalú forgalom

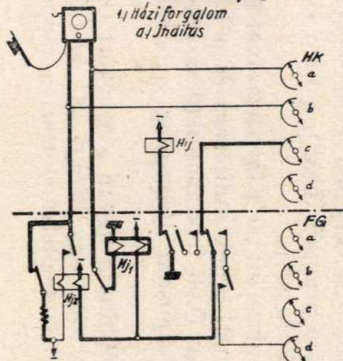
a./ Jendrítés

Mix és Genest típus

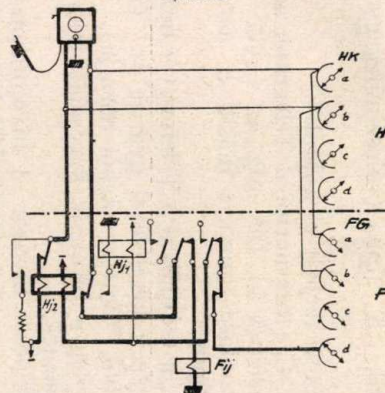
1./ Hőzi forgalom

a./ Jendrítés

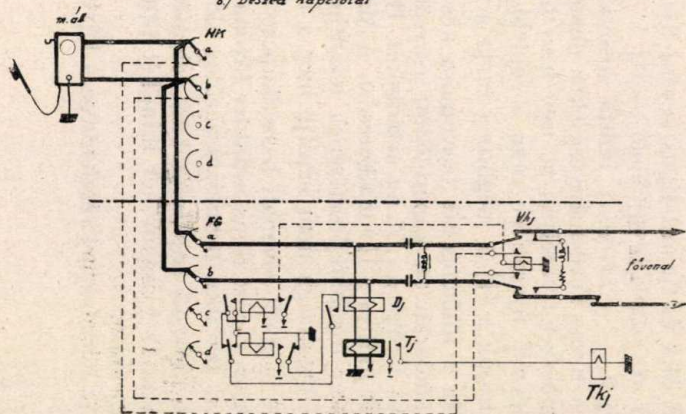

2./ Fővonalú forgalom

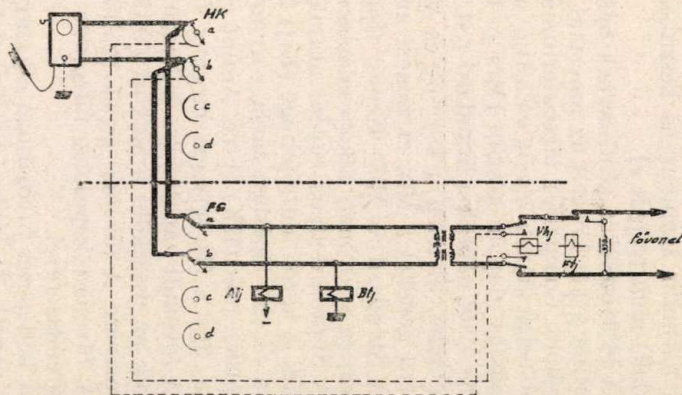
a./ Jendrítés

b./ Besszéd kapcsolót

2./b Fővonalú besszéd kapcsolót.

3. ábra.

lékei normális számtárcás készülékek voltak. A típus (valószínűleg gyári okokból) nem terjedt el.

A földvezetékes rendszernek kétféle kivitele terjedt el nálunk.

Mind a két kivítelt az amerikai I. T. T. C. (Internacional Telegraph and Telephone Company) laboratoriumai fejlesztették ki. De míg az egyik az angol-belga házak elveit valósítja meg (Standard-típus), a másik a német elgondolás alapján készült (Mix és Genest-típus).

Az elsőt nálunk a Standard r.-t. gyártja, a másodikat a Telefongyár hozza forgalomba, illetőleg a kereső- és válaszlógépek kivételével gyártja is. (Az említett gépeket a Mix és Genest anyagárból, Németországból hozatja).

A Standard és Mix—Genest típusok elvileg a fővonali kapcsolat felépítésében és a fővonali átkapcsolásban különböznek.

A Standard típus egyéni áramköre kétlépéses hívókör. A hívóhurkon át záródik a közös indítójelfogó (Kij) áramköre s a hívójelfogó (Hj) félig meghúzva — első lépésben zárja a nyitott érintkezőt, ezzel kijelölő feszültséget ad a híváskeresők (HK) ívére. Amint egy összekötő áramkör beállt, a hívó csúcsaira, úgy a Hj. teljesen meghúz s a Kij.-t leválasztja.

A fővonali kapcsolásra jellemző szám (rendszerint „0”) tárcsázásával beállítjuk az összekötő áramkört (ÖÁK) a fővonali gépek indítására és a hívó jellemzésére. A fővonali gépek beállítása után az ÖÁK felszabadul (3. sz. ábra).

A fővonali kapcsolat fölépítése Standard-típusnál lényegileg azonos a függőrendszerével.

A kétlépéses hívójelfogó alkalmazása olcsóbbította ugyan a hívókört (1. a 2. sz. ábrát), de egyben tökéletlenebbé is tette, mert egy fellépő „a” ág földzárlat shunttöli a közös indító jelfogót és üzemképtelenné teszi a csoport összes mellékállomásait.

A Mix és Genest-típus egyéni hívókörében két hívójelfogót látunk (2. ábra). Az egyik hívójelfogó — Hj 1. — a házi indító áramkörrel, a másik — Hj 2. — a fővonali indító áramkörrel kapcsolatos. Ez azt jelenti, hogy már a hívás kezdeményezésekor determinálhatjuk a hívás irányát. Ha csak a kézibeszélőt emeljük le, úgy házi hívást kezdeményezünk, amennyiben a kézibeszélő felemelése után a földelő gombot is lenyomjuk, úgy a Hj1-t shuntöljük a Hj 2. meghúz s zárja a fővonali indító áramkört (3. sz. ábra).

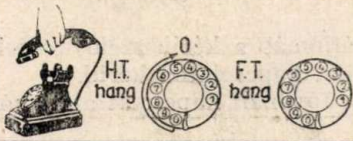

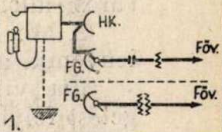
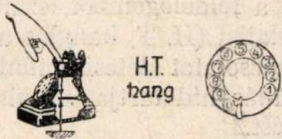

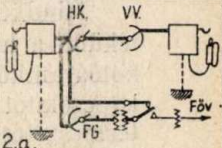

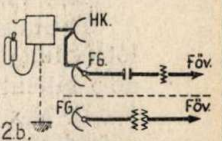

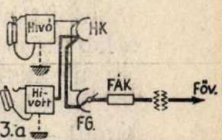

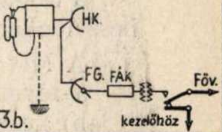
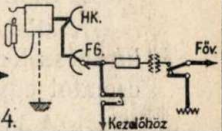

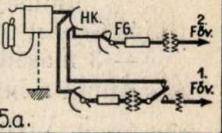

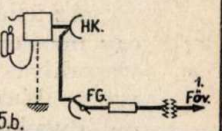
Ha a földelőgomb lenyomása késve történik s háziindítás következtében összekötőáramkör kapcsolódott a hívóhoz, úgy egy differenciális jelfogó meghúzása föltépi a „C” ág áramkörét, Hj 1. visszaesik, erre ismét csak a Hj 2. tart és indítja a fővonalkeresést. A Mix és Genest-megoldás tehát a független rendszer továbbfejlesztésének tekinthető. A házi összekötőáramkörök hibája, vagy foglaltsága nem bénítja meg a fővonali forgalmat.

A fölépült fővonali beszédkapcsolat lényegében azonos a két típusnál, de a Mix és Genest típus induktív fővonali csatolása a Standard kapacitív csatolásával szemben természetesen előnyösebb.

A fővonali kapcsolásoknál lehetséges és szükséges műveleteket, valamint a kialakult áramköröket mindkét típusra egy ábracsoportban (4. ábra) foglaltam össze.

Az ábracsoport részletezése a következő:

A FŐVONALI KAPCSOLÁSOKNÁL SZÜKSÉGES MŰVELETEK ÉS ÁRAMKÖRÖK :

	STANDARD 25-ös TÍPUS.	MIX és GENEST 25-ös TÍPUS.	A KIALAKULT ÁRAMKÖR.
1. KIMENŐ FŐVONALI HÍVÁS			
2. a) VISSZAHÍVÁS MELLÉK- ÁLLOMÁSHOZ			
b) VISSZATÉRÉS A FŐVONALRA			
3. ÁTKAPCSOLÁS a) MELLÉK- ÁLLOMÁSHOZ			
b) KEZELŐHÖZ	MINT 3.a) - NÁL		
4. KEZELŐ BEHÍVÁSA	MINT 2.a) - NÁL	VAGY MINT 2.a) - NÁL	
5 a) VISSZAHÍVÁS MÁSİK FŐVONALRA	_____		
b) VISSZATÉRÉS AZ ELSŐRE	_____		

4. ábra.

1. Kimenő fővonali hívás.

A Standard típusnál a mellékállomás kézibeszélőjének leemelése után, megvárja a házi tárcsázási hangot (H. T. hang), letárcsázza a fővonali indításhoz kijelölt számot („0”), ennek megtörténte után létesül a fővonali kapcsolatot (bejön a főközponti tárcsázási hang — F. T. hang — erre tárcsázható a városi állomás száma).

A Mix és Genest típusnál a mellékállomás a kézibeszélő leemelése után lenyomja a földelőgombot s ezzel fővonali kapcsolatba kerül.

2/a. Visszahívás mellékállomáshoz (a fővonali kapcsolat alatt házi beszélgetést folytatunk).

Mindkét típusnál azonosan lenyomjuk a földelőgombot, ezáltal a készülékünk a házi gépkapcsolóval kerül kapcsolatba (H. T. hang) s annak összekötőáramköre útján tetszés szerinti házi kapcsolatot létesíthetünk, a fővonali kapcsolatot ez alatt az idő alatt egy ellenállás híd tartja, a külső városi fél természetesen nem hallja a házi beszélgetést.

2/b. Visszatérés a fővonalra. (A házi beszélgetés befejeztével.)

A Standard típusnál egy pillanatra le kell nyomni az automata átkapcsolót (villát) — ezáltal bontjuk a házi kapcsolatot — s utána lenyomjuk a földelő billentyűt, ezáltal a fővonali kapcsolat helyreáll.

A Mix és Genest-típusnál a fővonalra való visszatérés céljából elégséges a földelőgomb lenyomása.

3. Átkapcsolás (a városi állomás rajtunk kívül más mellékállomással vagy a kezelővel akar még beszélni, azaz a fővonalat oda át kell kapcsolni):

a) mellékállomáshoz.

Mindkét típusnál először visszahívunk (mint 2/a-nál) s, ha a hívott jelentkezett — kézibeszélőjét felemelte — úgy:

a Standard-típusnál lenyomjuk a földelőgombot és helyre tesszük a kézibeszélőnk.

A Mix és Genest típusnál egyszerűen helyretesszük a kézibeszélőnk; a fővonal automatikusan a hívott mellékállomáshoz kapcsolódik;
b) kezelőhöz.

A Standard-típusnál ugyanúgy, mint a 3/a-nál.

A Mix és Genest típusnál lenyomjuk a földelőgombot és helyretesszük a kézibeszélőnk (a kezelő belépési jelzést kap s jelentkezéséig a fővonali kapcsolatot egy ellenállás híd tartja).

4. A kezelő behívása (visszahívás a kezelőhöz).

Mindkét típusnál megoldhatjuk a kapcsolatot, úgy mint a 2/a-nál. A Mix és Genest típusnál van azonban közvetlen út is. A földelőgomb hosszabb idejű — 3 másodperces — lenyomásával a kezelőnek külön és közvetlen jelzést adunk a belépésre.

5. Visszahívás másik fővonalra.

Az üzleti élet gyakran szükségessé teszi, hogy a fővonali kapcsolat idején egy másik fővonalon hívassunk — pl. tudakozódás szempontjából, azaz a visszahívás fővonali oldalán is szükséges. A Mix és Genest típusú alközpont ezt is kielégíti. Létesítéséhez visszahívást kezdeményezünk, mint 2/a-nál, de ilyenkor a fővonali visszahívásra kijelölt számot — „09” — tárcsázzuk, a

kapcsolat az áramköri képről leolvasható. Az eredeti fővonalra való visszatérés a földelőgomb lenyomásával történik a visszahívási fővonalra kapcsolatot természetesen azonnal elbomlik.

A földvezetékes rendszerű alközpontok tökéletesen oldják meg az éjjeli kapcsolás problémáját is, amit részben a sorozatos kapcsolású — csillagos — számú fővonalak tettek zavarossá a régebbi alközpontoknál, mert a fővonalak éjjeli állásban egyenként lettek egy-egy előre kijelölt mellékállomásra kapcsolva. A fővonalra hívás a mellékállomás foglaltsága esetén a főközponti sorozatos keresés folytán a sorban következő fővonalon nem a kijelölt mellékállomásra futott be. S csak külön fő- és alközponti sorozat felfüggesztő szerelvény bekapcsolása útján lehetett az éjjeli kapcsolást rendezni. Fővonalra átkapcsolás éjjeli állásban nem volt lehetséges, sőt függő rendszernél az éjjeli kapcsolásra kijelölt mellékállomás házi forgalomban sem tudott részt venni.

A földvezetékes rendszerű alközpontoknál az éjjeli kapcsolás tökéletesen megoldható, anélkül, hogy a sorozatos kapcsolást fel kellene függeszteni.

Éjjeli kezelésre egy vagy több mellékállomás jelölhető ki csaknem a nappali kezelés jelegével, mert a földelőgomb útján a visszahívás és átkapcsolás megoldható. A házi forgalom is a nappalival azonos.

A Mix és Genest típusú alközpontoknál az éjjeli kezelésre kijelölt mellékállomást, foglaltsága esetén, ketyegő hang figyelmezteti a foglaltság idején befutott s kezelendő fővonalra hívásra.

Automatikus hálózatba kapcsolt távbeszélő állomások kizárása a helyközi forgalomból.

Irták: GYURGYIK BÉLA és FLANEK TIBOR,
m. kir. postamérnökök.

L'exclusion des postes téléphoniques joints au réseau automatique, du trafic interurbain. Par M. BÉLA GYURGYIK et TIBOR FLANEK, Ingénieurs de poste.

Au début de l'article, les auteurs traitent de l'importance de la bonne solution des questions se rapportant à l'exclusion des postes téléphoniques joints à un réseau automatique du trafic interurbain. Ils font connaître les solutions de circuits élaborées jusqu'à ce jour par ceux qui se sont préoccupés de ce problème. Ils exposent, ensuite, concernant les postes à ligne séparée et à ligne partagée, des solutions de circuits distincts qui éliminent les désavantages des circuits actuels.

Régi és mindenkor időszerű, de kielégítő megoldás híján tulajdonképpen mindeztideig megoldatlan problémája az automatikus központoknak: egyes távbeszélő állomások kizárása a helyközi forgalomból. E kérdés megoldásához pedig nemcsak a m. kir. Postakincstárnak, de egyes előfizetőknek érdekei is fűződnek. Köztudomású ugyanis, hogy a mai rendszer mellett egy helyközi beszélgetést nem szükséges éppen arról az állomásról bejelenteni, amelyre azt kérjük, hanem az bármely más állomásról is előjegyeztethető. Ez a körül-

mény pedig visszaéléseket tesz lehetővé. Így ugyanis bármely állomásról (nyilvánosról is) akár egyoldalúlag a helyi forgalomból kizárt, vagy olyan nyilvános állomásokra is kérhetők helyközi beszélgetések, melyeknek kapcsolási száma a hívás kezdeményezője előtt ismeretes.

E visszaélési lehetőségek megakadályozása érdekében tehát egy olyan megoldásra van szükség, mely függetlenül attól, hogy a kizárandó állomás a helyi forgalomban hogyan vesz részt, csak a helyközi hívások kezdeményezését gátolja meg, de a helyi ki- és bejövő hívások, valamint a helyközi bejövő hívások lebonyolítását nem befolyásolja. (Ez utóbbiak díját amúgy sem a kizárandó állomás előfizetője tartozna megfizetni.)

E tárgyban a Magyar Posta 1936. évi november havi számának műszaki mellékletében már jelent meg egy közlemény, melyben annak szerzője (Sárospataky József posta műszaki tanácsos) részletesen kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt e probléma mielőbbi megoldása feltétlenül kívánatos volna. Ugyanitt a cikk szerzője ismertette a helyi és helyközi vonalválasztók multiplikációjának szétbontásával járó megoldást, az ikempáros rendszernek egy e célra való kollektív alkalmazását és e megoldások hátrányait is. Végetetül egy általa kidolgozott olyan megoldást közölt, mely a már ismertetett kívánalmakat kielégíti.

Az utóbb említett megoldásnál a kezelő akusztikai jelet kap mintegy figyelmeztetőül, hogy az állomás általában helyközi viszonylatban nem kapcsolható. Ez az akusztikai jel azonban rövid idő múlva magától megszűnik azért, hogy ha az állomás mint hívott szerepel, esetleg kapcsolható legyen.

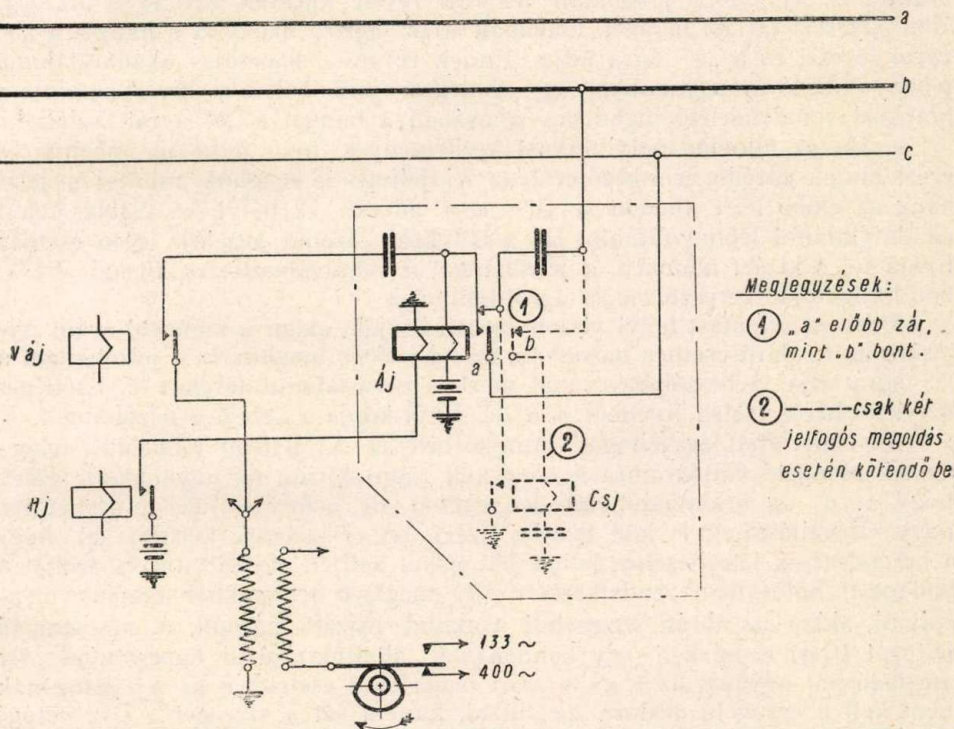
A megoldásnak, mely ellen elvileg semmiféle kifogás nem említhető, hátránya, amint a szerző maga is megállapítja, az, hogy a kizárandó állomásonként szükséges szerelvény 6 darab jelfogót igényel, mely körülmény a berendezést igen megdrágítja. Emellett itt gyakorlatilag az a lehetőség is fennáll, hogy a kezelőnek, aki egyidejűleg több kapcsolás lebonyolításával is el van foglalva, az átmenetileg adott jelzőhang a figyelmét elkerülheti (beszélőkészletével nem lép be idejében a vonalba) és így a nem kívánatos kapcsolás mégis létrejöhet.

Ugynacsak a szóbanforgó kérdés megoldása érdekében a Standard Villamossági R.-T. is dolgozott ki egy áramkört, melynél a kezelő szintén körülbelül 10 másodpercig tartó akusztikai jel révén vesz tudomást arról, hogy a hívott állomás a helyközi forgalomból ki van zárva. Itt azonban a hangot a kezelő csak az állomás felcsengetése után észleli, ami feltétlenül hátrányos és zavaró, bár ilyen módon az figyelmét el nem kerülheti.

E megoldásnál szerelvényenként 4 darab jelfogóra, 2 darab fojtótekerésre, 2 darab ellenállásra és 5 darab kondenzátorra van szükség, és ezért ez sem mondható olcsónak.

Minthogy az említett áramkörü megoldások hátrányos voltak miatt nem kerültek megvalósításra, a következőkben egy másik olyan megoldást ismeretünk és javasolunk, mely ugyancsak vezetékmegebontás nélkül és tetszőleges kapcsolási számhoz alkalmazhatóan tesz eleget a követelményeknek, de az előbb említett hátrányok nélkül. A kezelő itt is akusztikai jelet kap, de lényegesen egyszerűbb megoldású áramkörön át, miért is az egyúttal lényegesen

olsóbbnak is tekinthető. Másik előnye a megoldásnak az előbbiekkal szemben az, hogy az akusztikai jelet a kezelő még a forgalomból kizárt állomás felcsengetése előtt megkapja és a jelzőhang nem szűnik meg magától, hanem csak akkor, amikor az állomást esetleg (bejövő hívás esetén) felcsengeti. Itt tehát ahhoz, hogy a kezelő figyelmét a jelző hang el ne kerülje, csak az szükséges, hogy beszélő készülékével a vonalba még a felcsengetés előtt lépjen be. Ez azonban a hívott állomás kapcsolási számának lebillentyűzéséhez képest időponthoz kötve nincsen. Hogy tehát a megoldás teljes eredményre vezessen, a kezelési utasításban ezzel kapcsolatban csak azt kell előírni, hogy a kezelő a figyelő kulcsot még a felcsengetés előtt nyissa ki.

1. ábra.

Az 1. számú ábra szemlélteti az áramköri megoldást különvezetékű állomás kizárása esetén. Ha az ábrán szaggatott vonallal rajzolt résztól eltekintünk, akkor azt látjuk, hogy az egész áramkör 1 darab kettekeresés jelzővel és 2 darab kondenzátorral megoldható.

A különleges jelzőhang egy a helyi központban levő és az összes kizáró áramkörökre nézve közös transzformátorról a kizárandó állomás választó jelzőjára (Váj) szerelendő záró érintkező-páron át van a szerelvényhez vezetve. Ezzel elérjük azt, hogy amennyiben akár helyi, akár helyközi viszonylatban, sem ki-, sem bejövő beszélgetés az állomáson nem folyik, a

Váj jelfogó nincsen meghúzva és így a kizárást jelző hang már eleve nem kerülhet a szerelvényre, illetve azon keresztül a fővonal valamelyik ágára. A szerelvény a teherelosztón kéterű impregnált vezetékkel csatlakozik a vonal „b” és „c” ágához.

Vegyük most sorra helyi és helyközi viszonylatban az összes híváslehetőségeket:

1. Ha az állomás szabad és a helyközi központ hív, a Váj jelfogó meghúz és a jelző hang az ú. n. kizáró hangot átváltó jelfogó (Áj) nyugalmi érintkezőjén át a vonal „b” ágára adódik és a kezelő azt hallgatójában hallhatja. Ez a hang mindaddig nem szűnik meg, amíg a kezelő vagy nem bont, vagy az állomást fel nem csengeti. Ez utóbbi esetben a „b” ágon kapott csengető áramra az Áj jelfogó jobboldali tekerese révén meghúz, záródó érintkezője által egyrészt tartást biztosít magának a „c” ágról, másrészt a hangot a „b” ágról leveszi és a „c” ágra adja. Ennek révén a kapcsolás akadálytalanul lebonyolítható és ugyanakkor egy esetleges újabb helyközi hívás kezelője a helyközi vonalválasztó foglaltsági állásában a hangot a „c” ágról észlelheti.

2. Ha az állomás helyi hívást kezdeményez, hívó jelfogója meghúz és ezért annak záródó érintkezőjéről az Áj jelfogó is meghúz, miáltal a jelző hang az előbb leírt módon a „c” ágra adódik. A helyi beszélgetés tehát akadálytalanul lebonyolítható. Ha a helyközi központ kezelője ilyen esetben hívná fel a kizárt állomást, a jelzőhangot a vonalválasztó foglaltsági állásában hallgatóján keresztül a „c” ágról hallhatja.

3. Ha az állomást helyi viszonylatban hívják, akkor a csengető áram hatására az 1. alatti esethez hasonlóan az Áj jelfogó meghúz és a jelzőhangot a „c” ágra adja. A beszélgetés tehát most is zavartalanul folyhat le. Esetleges helyközi hívás esetén ilyenkor is a „c” ágról kapja a kezelő a jelzőhangot.

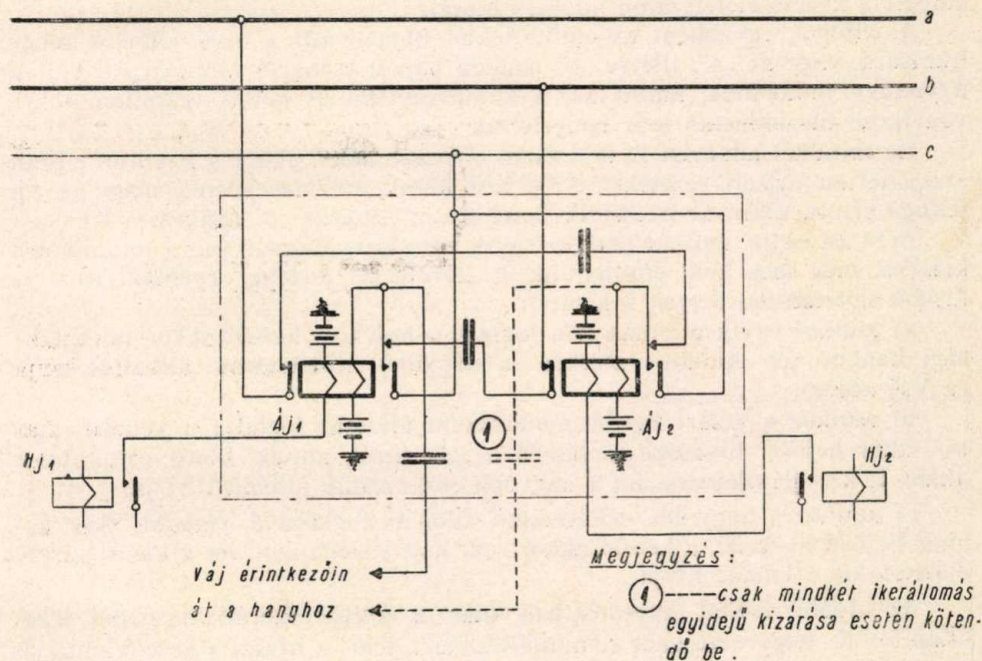
Az ismertetett egyjelfogás áramkörben az Áj jelfogó jobboldali tekerésének csengető váltóáramra is meg kell tudni húzni, de ugyanakkor azért, hogy a „c” ág áramviszonyait lényegesen ne befolyásoljuk, meglehetősen nagy ellenállásúnak is kell lennie. Ezért, ha el akarjuk kerülni azt, hogy a berendezések létesítéséhez külön jelfogókat kelljen előállítani és azokat a budapesti hálózatban rendelkezésre álló meglévő jelfogókból akarjuk megépíteni, akkor az ábrán szaggatott vonallal rajzolt második ú. n. csengető jelfogót (Csj) is be kell egy kondenzátor alkalmazásával kapcsolnunk. Ily megoldásnál ugyanis az 1. és 3. alatt ismertetett esetekben az Áj jelfogónak nem kell a csengető áramra meghúzni, hanem ezt a szerepet a Csj jelfogó veszi át, mely záródó érintkezője révén azután az Áj jelfogót most már egyenárammal meghúzza. Az Áj jelfogó meghúzása által a Csj jelfogó a „b” ágról leválasztódik azért, hogy a beszélgetést ne csillapítsa.

Kettős ikerállomások kizárása esetén a megoldás a külön „c” ágak révén hasonló módon alkalmazható. A szerelvényt itt is a kizárt állomásnak megfelelő „b” (csengető) és „c” ágakhoz kell csatlakoztatni. A különbség csupán annyi, hogy a „b” ághoz csatlakozó vezetéket a ki nem zárt társállomás választó jelfogójának egy alkalmazott bontó érintkezőjén vezetjük keresztül. Erre azért van szükség, mert a ki nem zárt társállomás szempontjából az Áj illetve Csj jelfogók annak „a” ágához csatlakoznak. Ha most akár ennek a társállomásnak előfizetője hív, akár őt hívják, az említett jelfogók sem a hívó

jelfogóról, sem a csengő áramra nem tudnak meghúzni és így, ha az említett bontó érintkezőket nem alkalmaznánk, az „a” ágon maradv a beszélgetést csillapítanák.

Ha mindkét kettős ikerállomás egyidejűleg zárandó ki, akkor a legcélszerűbb megoldás az, hogy az ismertetett szerelvényből kettőt alkalmazva, azokat mindkét csengető ághoz, illetve „c” ághoz szimmetrikusan bekapcsoljuk.

Meg kell még említenünk, hogy a kettős ikerállomások hívásánál van egy eset, amikor a helyközi központ a kizárt állomást hívja, de a vonalat a társa tartja helyi viszonylatban foglalva. Ilyenkor a kezelő jelzést nem észlel. Ez azonban nem okoz zavart, mert a kezelő akkor, amikor a beszélgetésbe lépve

2. ábra.

meggyőződött arról, hogy nem a hívott fél állomására kapcsolódott, a hívást úgymint megismétli és ha közben a társállomás a beszélgetést befejezte, a hívás megismétlése alkalmával a jelzőhangot már észleli.

Az ikerpáros állomások kizárására vonatkozó megoldást a 2. számú ábra szemlélteti. A közös „c” ág és Váj jelfogó miatt itt már kétszer annyi jelfogóra van szükség, bár a jelfogók száma, mint látni fogjuk, akkor sem változik, hogyha mind a két társállomás egyidejűleg is ki van zárva a helyközi forgalomból. A szerelvény a teherelosztón háromerű impregnált vezetővel csatlakozik a vonal „a”, „b” és „c” ágához. Az ábrán egyszerűség kedvéért azt a megoldást vázoltuk fel, amikor külön Csj jelfogókat nem alkal-

mazunk, de ezek szükség esetén az 1. számú ábrán már ismertetett módon itt is mindkét A_j jelfogóhoz bekapcsolhatók.

Tételezzük fel azt az esetet, hogy csak az egyik (például a kisebb előtét-számú) állomást akarjuk kizárni és a 2. számú ábrán szaggatottan rajzolt résztől egyelőre tekintsünk el. Itt azt látjuk, hogy a jelzőhang ugyancsak a $V_{áj}$ jelfogó érintkezőin van átvezetve, de annak közös volta miatt, mielőtt az A_{j1} érintkezőjén átmenve a „b” ágra jutna, az alkalmazott második A_{j2} jelfogó egy bontó érintkezőjén is átme-gy. Erre azért van szükség, hogy ha a nagyobb előtét-számú fél hív, vagy őt hívják, amikor is az A_{j1} jelfogó nem tud meghúzni, az A_{j2} jelfogó meghúzva, az A_{j1} jelfogót a „b” ágról leválassza egyrészt azért, hogy megakadályozza a hangnak a „b” ágra jutását, másrészt azért, hogy az A_{j1} jelfogó a „b” ágon a beszélgetést ne csillapítsa. Ez utóbbi ok miatt az A_{j1} jelfogón is van egy bontó érintkező alkalmazva arra az esetre, amikor a kisebb előtét-számú állomás beszél.

A jelfogók egyébként az említettektől függetlenül a hívó jelfogók meghúzására, vagy az „a”, illetve „b” ágakon kapott csengető áramokra felváltva ugyanúgy működnek, amint azt a különvezetékű és kettős ikerállomásokra vonatkozó megoldásnál már ismertettük.

Ha mindkét állomást ki kell zárni a forgalomból, akkor a 2. számú ábrán szaggatottan rajzolt vezetéket is be kell kötni, ami azt jelenti, hogy az A_{j2} jelfogó érintkezőjén át is adódik hang az „a”, illetve „c” ágakra.

Arra az esetre, amikor csak az egyik ikerpáros állomás van a forgalomból kizárva, még meg kell említenünk a következő eseteket (például ismét a kisebb előtét-számú legyen a kizárt):

a) amikor egyik állomás sem foglalt, a helyközi kezelő akkor is foglalt-sági hangot fog hallani, amikor a nagyobb előtét-számú állomást hívja (a $V_{áj}$ közös);

b) amikor a kizárt kisebb előtét-számú állomás foglalja a vonalat akár ki-, akár bejövő hívással, a kezelő a „c” ágról, annak közös volta miatt, akkor is kap jelzőhangot, ha a nagyobb előtét-számú állomást hívja;

c) amikor a nagyobb előtét-számú állomás foglalja a vonalat, akár ki-, akár bejövő hívással, a kezelő akkor sem kap jelzőhangot, ha a kizárt kisebb előtét-számú állomást hívja.

Az utóbbi esettel kapcsolatban már a kettős ikerállomásoknál megállapítottuk, hogy nem okoz semmiféle zavart, mert a hívást a kezelő amúgyis megismétli. Az első két esettel kapcsolatban pedig a félreértések elkerülése érdekében a javasolt megoldások megvalósítása esetén a kezelési utasításban kellene olyan rendelkezést kiadni, hogy a kezelő a kizáró akusztikai jel észlése esetén tartozik vagy saját maga, vagy a rendező útján a helyközi forgalomból kizárt állomások jegyzékébe betekinteni (egyidejűleg úgy sem lesz sok) annak megállapítása végett, hogy a hívott szám valóban szerepel-e benne. Erre az előbb említettektől függetlenül már az előfordulható téves kapcsolásokra való tekintettel is, amúgyis szükség van.

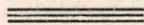
Azzal kapcsolatban, hogy a közölt megoldások akusztikai jel útján adják tudtára a kezelőnek azt, hogy valamely állomás a helyközi forgalomból ki van zárva, még megjegyezzük, hogy a jelenlegi rendszer mellett a kezelő

csak egyetlen esetben kap jelzőhangot (helyközi viszonylatban való foglaltság esetén) és így egy új akusztikai jel bevezetése nem hathat zavaróan a kezelésre különösen, ha az új hang az eddigitől lényegesen különbözik. Erre a célra a legalkalmasabbnak tartjuk egy az 1. számú ábrán vázolt megoldással alkalmazott váltakozó magasságú hang bevezetését.

Ezzel a vázolt áramköri megoldások ismertetésének végére értünk. Ezen áramköröket a „Helyközi és József” távbeszélő központban kipróbáltuk és azok kifogástalanul működtek.

Mielőtt azonban közleményünket befejeznénk, a teljesség kedvéért még megemlítjük, hogy egyoldalúlag a helyi forgalomból kizárt és nyilvános állomásokra a helyközi beszélgetéseknek más állomásokról való bejelentését elvileg még oly módon is meg lehetne akadályozni, hogy a helyközi bejelentő munkahelyeket az ébresztő bejelentőhöz hasonlóan azonosító berendezései látnánk el és így a bejelentő fél, illetve állomás még a bejelentés tartama alatt azonosítható volna. Ilyen megoldás mellett azonban a bejelentő munkahelyeken a kezelés meglehetősen lassúvá és nehézkéssé válna, miért is sokkal több munkahelyre és ezzel kapcsolatban több kezelőszemélyzetre is volna szükség. Ezenkívül a közönség is elesnék attól a kényelemtől, hogy más állomásról jelenthessen be helyközi kapcsolást.

Végezetül pedig annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy közleményünkkel a szóbanforgó probléma megoldását a megvalósuláshoz egy lépéssel közelebb hoztuk.

Érdekes kérdések.

Questions intéressantes.

Ujabb pályatételünk.

4. Miképen lehetne megoldani a postautalványoknak és csekkbefizetéseknek a jelenleginél gyorsabb felvételét és a továbbítás előtti felülvizsgálását a biztonság érdekeinek veszélyeztetése nélkül?

A pályázaton a m. kir. posta személyzetének minden tagja résztvehet. A pályamunka legfeljebb három gépírásos oldalra terjedhet. A pályázati határidő: 1941. április hó 10.

A pályamunkán a szerző nevét nem szabad feltüntetni, hanem azt külön borítékban, zárt és lepecsételt jeligés levélben a pályamunkával együtt kell a Magyar Posta szerkesztőségéhez juttatni. A jeligés levelet csak abban az esetben bontják fel, ha a szerző a munkáért jutalomdíjat kap, vagy legalább is dícséretben részesül. A jutalomdíj összege 50 pengő.

A jutalomban vagy dícséretben nem részesült pályamunka szerzőjének nevét tartalmazó levelét a döntés után megsemmisítik és így a szerző neve ismeretlen marad. A pályamunka végén a kidolgozásokor igénybevett forrásmunkákat meg kell jelölni, hivatkozva a forrásmunka oldalának és bekezdésének számára, ahonnan a pályázó idézett vagy érveket merített a tétel megoldásához.

A pályázaton a Magyar Posta szerkesztőbizottságának tagjai, továbbá a postavezérigazgatóság ügyosztályvezetői, akik a bírálatra lesznek hivatva, nem vehetnek részt.

Pályázati eredmények.

Az 1940. évi 12. számban közölt pályatételünk a következő volt:

Milyen újabb kezelési, esetleg megtorló rendelkezésekkel lehetne biztosítani, hogy a szállítólevelek legkésőbb a csomagokkal együtt beérkezzenek a csomagok rendeltetési helyére.

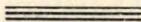
A beérkezett pályamunkák közül a szerkesztőbizottság a „Drótos“ jeligéjű pályamunka szerzőjét, dr. Jankovich Lajos m. kir. II. o. postatisztet (Postavezérigazgatóság 6. ü. o.) dícséretben részesítette.

*

Az 1941. évi 1. számban közölt 2. pályatétel a következő volt:

A távbeszélőn továbbított távirat tényleg megtörtént leadását milyen módon lehetne utólag hiteltérdelemően bizonyítani?

Tizenegy pályamunka érkezett be. Ezek közül a szerkesztőbizottság a „Valódi nyugta“ jeligéjű pályamunka szerzőjét, dr. Beke Imre m. kir. postafogalmazót (Budapesti postaigazgatóság) 50 pengő jutalomban, a „Maradi“ jeligéjű pályamunka szerzőjét, dr. Pálfi Sándor m. kir. postafőtisztet (Postavezérigazgatóság 1. ü. o.) pedig dícséretben részesítette.

ELMÉLET - GYAKORLAT.

Théorie. — Pratique.

1. Az A. 1. Szab. 43. §. 4. b. pontja a postaszemélyzeti díjkedvezményes csomagokra is vonatkozik-e, illetőleg ezek a csomagok terjedelmeként kezelhetők-e?

IGEN.

A 74.226/1932. K. M. sz. rendelet szerint postaszemélyzeti díjkedvezményes csomagokat lehet terjedelmeként is kezelni és az ilyen csomagok szállítási díja a kedvezményes díjnak másfélszerese. (Beküldött kérdés.)

2. Egy 50 cm széles és 33 cm magas felfelé szélesedő kétfülű vesszőkosár tekintet nélkül a tartalmára, terjedelmeként kezelendő-e?

A kérdés elbírálásánál a csomag tartalmát nem lehet figyelmen kívül hagyni. Az A. 1. Szab. 43. §. 4/b. pontja szerint ugyanis csak akkor kell terjedelmes csomagként kezelni, ha a vesszőkosár alakjánál fogva

könnyen nem rakható össze egyéb küldeményekkel és aránytalanul nagy helyet foglal el, vagy pedig, ha tartalma (élő állat, növény, tojás, stb.) miatt különösen gondos kezelést kíván. (Beküldött kérdés.)

3. A felvevőjegyzék „Jegyzet“ hasábjában csak az A. 2. Szab. 45. §. 3 pontjában említett kikötéseket (expressz, sürgős, térítvevény) kell-e alkalmazni, vagy minden olyan kikötést, amely a csomag szállítási díját befolyásolja?

Az A. 2. Szab. 45. §. 3. pontja a felsorolt eseteken (expressz, sürgős, stb.) kívül jelenleg még nem írja elő minden egyéb olyan kikötésnek a „Felvevőjegyzék“ jegyzet hasábjában való feltüntetését, amely a csomag szállítási díját befolyásolja, mint például a terjedelmes, filléres stb. jelzéssel felvett csomagoknak a rendestől eltérő díjazását. Minthogy azonban a pótszállítólevéllel kézbesített csomagok portójának az A. 3. Szab. 137. §. 7. pontja értelmében

való utólagos és pontos megállapítása teljes biztonsággal csak a felvevőjegyzék alapján történhetik, folyamatban van az A. 2. Szab. 45. §. 3. pontjának olyan értelmű megváltoztatása, amely szerint a „Felvevőjegyzék”-nek Jegyzet rovatában a jövőben a szállítási díjat befolyásoló minden mellék kikötést fel kell tüntetni. (Beküldött kérdés.)

4. Ha a címzett nincs otthon, de szabályszerű meghatalmazással bíró hozzátartozója otthon tartózkodik és az eredeti címzett részére érkező egyes küldeményeket nem akarja átvenni (tehát csak egyes küldeményeket és nem minden küldeményt vesz át), akkor a küldeményt „Nem fogadta el”, vagy „Uton van” jelzéssel kell-e viszküldeni?

„Nem fogadta el” jelzéssel kell viszküldeni akkor, ha a küldeményt a meghatalmazott a címzett hazaérkezése esetén sem kívánja átvenni, azaz egyszerűs mindenkorra megtagadja a küldemény átvételét. Az A. 1. Szab. 66. §. 1 pontja szerint ugyanis a meghatalmazott a címzett jo-

gaiba lép.

Ha a meghatalmazott a címzettnek elutazása miatt nem akarja a küldeményt átvenni, akkor viszont joga van a küldeményt az A. 1. Szab. 72. §-ában előírt átvételi határidőig visszatartani, vagy pedig az A. 1. Szab. 94. §-a értelmében a címzett részére való utánküldése iránt intézkedni. (Beküldött kérdés.)

5. Azok a hivatalok, amelyek az A. 2. Szab. 9. §. 1. p. 1. bek. értelmében nem kötelesek postamesteri egyenleget vezetni, ha olyan postaügynökség tartozik ellenőrzésük alá, melynek vasúti összeköttetése nincs, tehát anyagát átrovatolják, mint átrovatoló hivatalok tartoznak-e postamesteri egyenleget vezetni?

IGEN.

Az a hivatal, — amely az ellenőrzése alá beosztott postaügynökség vagy postaügynökségek anyagát átrovatolja, — átrovatolással megbízott hivatalnak tekintendő és mint ilyen, az A. 2. Szab. 9. §. 1. p. 1. bek.-e alapján postamesteri egyenleget köteles vezetni. (Beküldött kérdés.)

H i r e k

Nouvelles.

Ilf. GONDA BÉLA halála

Postáskörökben is mélységes megdöbbenést váltott ki ifj. Gonda Béla nyug. MÁV. műszaki főtanácsos, a Magyar Közlekedési Szemle szerkesztőjének és a Közlekedéstudományi Társaság alapító főtákarának váratlan halála.

Ritka munkabírású ember volt. Páratlan energiával és hihetetlen kitarással, akadályokat nem ismerő akaraterővel tudott harcolni újabb és újabb célkitűzéseiért. Fanatikus volt a magyar közlekedés és a közlekedéspolitikai tudomány népszerűsítése gondolatának. Kisebb-nagyobb, bel- és külföldön egyaránt szívesen olvasott szócikkeivel maga is hűséges munkása volt kedvenc tudományának. Előadásokat is tartott ebből az ismerétkörből az Urániában.

Megindítója volt a Közlekedéstudományi Társaságot életre hívó mozgalomnak. Utolsó éveinek egész munkásságát a társaság megalapozásának, majd életképessége biztosításának szentelte. Szívós akaraterővel dolgozott a Magyar Közgazdasági Szemle tudományos színvonalának biztosítása érdekében is.

Nekünk postásoknak őszinte jóbarátunk, lapunknak és a lapunk körül csoportosuló tudományosan felkészült írógárdánknak és az egész postai szakirodalomnak nagy tisztelője és őszinte elismerője volt. A közlekedési és pénzügyi szaklapokban gyakran jelentek meg a magyar posta pénzügyi és forgalmi szakkérdéseit ismertető apróbb-nagyobb cikkei is. A közlekedési szakirodalom és a Közlekedéstudományi Társaság nemcsak úttörő munkását, de náratlan gyakorlati készültségű mentorát is veszítette benne.

(k. j.)

A POSTA FORGALMA.

Le trafic de la poste.

1941 január hó.

Ismerteti: Dr. RUTTNER BÉLA postatanácsos.

Publié par M. le Dr. BÉLA RUTTNER Conseiller de poste.

En vue de pouvoir observer et apprécier le mouvement du trafic, la tendance du développement ainsi que l'influence du tarif et de règlements sur l'utilisation des divers services, l'Administration recueille toutes les données relatives au trafic des services postal, télégraphique, téléphonique et de la T. S. F. Les détails de la statistique sont contenus dans le Rapport annuel de la Poste hongroise; les résultats principaux annuels et mensuels seront également de l'année courante jusqu'au mois après. Les tableaux renferment les résultats des 8 années dernières, à compter de l'année 1930 montrant des résultats maxima,

A postaforgalom alakulásának igen érdekes sajátossága, hogy egy év folyamán az idényszerű tetőzések és mélypontok nem fokozatosan alakulnak ki, hanem a csúcs- és mélypontok hirtelen, szinte minden átmenet nélkül követik egymást. Az idényszerű csúcsforgalmat a decemberi, egyes években az októberi forgalom, a mélypontot viszont szinte kivétel nélkül a februári forgalom képviseli. A decemberi tetőzés után a forgalom januárban zuhanásszerűen csökken, hogy azután februárban érje el a mélypontot. Bizonyos, hogy februárban az esési vonal már sokat veszít meredekségéből, ami arra mutat, hogy a januárral szemben mutatkozó csökkenés annak a következménye, hogy a hónapban lévő napok száma hárommal kevesebb, mint januárban volt.

A januári forgalomnak a decemberivel szemben mutatkozó csökkenése tehát rendszeresen ismétlődő, törvényszerű jelenség. Az egyes években eltérés csak a csökkenés mértékében van, ezt pedig főleg a forgalom általános fejlődési iránya befolyásolja. Hosszú évekre visszamenőleg megvizsgált számsorok adatai ugyanis azt bizonyítják, hogy emelkedő, vagyis fejlődő forgalom esetén a tetőzések még jobban kiemelkednek, a mélypontok viszont tompulnak, míg hanyatló forgalomnál éppen megfordítva: a tetőzések sekélyesednek el, a mélypontok pedig még jobban kieleződnek. A harmincas évek gazdasági válsága a postánál legerőteljesebben 1931—1933-ban jelentkezett. Az

et les données des 13 mois derniers. Les chiffres permettent donc de faire des comparaisons entre les résultats du mois indiqué en-haut et ceux du même mois de l'année précédente, d'une part entre les résultats constatés à partir du commencement communiqué dans les tableaux ci-indiqué et ceux de la même période de l'année précédente, d'autre part, et enfin, entre les résultats d'une année, entière, compté en arrière à partir du mois indiqué et ceux des années 1930 à 1937.

Les différences en nombre et en pourcentage entre les comparaisons respectives sont relevées au bas des tableaux.

1932. évi januári forgalom az 1931 decemberihez képest 16.1%-kal, az 1933 évi januári forgalom az 1932 decemberihez viszonyítva pedig 15.3%-kal csökkent. Az esés tehát mindkét esetben igen jelentős volt. A forgalom fejlődésével a januári csökkenés mindjobban veszített mélységéből. Az 1937. évi januári forgalom a megelőző decemberi forgalomhoz viszonyítva 14.8%-kal, az 1938. januári 12.8%-kal, az 1939 januári 12.0%-kal, az 1940. januári 10.4%-kal és az 1941. évi, vagyis f. évi januári forgalom pedig az 1940. évi decemberihez képest pedig már csak 8.2%-kal csökkent. A decemberről januárra rendszeresen jelentkező esés az utolsó években, tehát azóta, amióta a posta forgalma jelentékenyen megélné, erősen mérséklődött. Ez viszont azt is jelenti, hogy az elvégzendő munkamennyiség között az egyes hónapokban fennállott nagy különbségek is eléggé kiegyenlítődték, úgy hogy a forgalom lebonyolítása a posta személyzetét ma már minden hónapban teljes mértékben igénybeveszi.

A januári postaforgalom igen kedvezően alakult, mert a forgalmi eredmények minden üzletágban lényegesen meghaladták az 1940. évi januári forgalmi eredményeket.

A postai üzletágban a múlt év januárjával szemben a közönséges és ajánlott levélpostai küldemények, a csomagok, valamint a be- és kifizetett postautalványok összege

mutat nagyobb mérvű emelkedést. Az ajánlott küldemények forgalma még a decemberi forgalomhoz képest is jelentősen emelkedett. Az emelkedést a népszámlálás előkészületei, az élelmiszerkészletekkel kapcsolatos bejelentések, továbbá a pénz- és hitelintézetek évvégi zárzata idézte elő.

A táviróforgalom mutatja ebben a hónapban is a legkedvezőbb eredményeket. A feladott táviratok darabszáma 42,7, a kézbesítetteké 31,3%-kal emelkedett.

A táviróforgalomhoz hasonló kedvező forgalmat ért el a távolsági távbeszélőforgalom is. Valószínűnek látszik, hogy a vasúti korlátozások következtében a közönség a sürgősebb természetű közleményeket sok esetben távirat formájában adja postára, vagy távbeszélőn bonyolítja le. A számlált helyi beszélgetések forgalomemelkedése az állomásszaporulat mértékét ebben a hónapban is meghaladta.

A posta január hónapban 622.841 rádióengedélyest tartott nyilván, vagyis 111.431 előfizetővel (21,8%-kal) többet, mint a múlt év januárjában és 13.373 engedéllyessel (2,2%-kal) többet, mint 1940 decemberében. A múlt hónappal szemben jelentkező szaporulatból 3501 a visszatért keleti és erdélyi területekre esett.

A hazatért keleti és erdélyi területek forgalma január hónapban szintén kisebb volt, mint decemberben, a csökkenés azonban csak 4,7%-os volt.

A posta különböző üzletágainak forgalmát munkaegységekben is kifejezi, mint-hogy az összeforgalom általános és áttekinthető kifejezésére a darabszámok egyszerű összegezése útján nyert összdarabszám erre nem alkalmas. Ebben a darabszámban ugyanis az egyes üzletágak különböző küldeményei és szolgáltatásai, másrészt darabszámok és összegek vegyesen szerepelnek. A különböző természetű szolgáltatások összeadhatása végett ezeket először közös nevezőre kellett hozni. Ez oly módon történt, hogy minden egyes szolgáltatást a munka minőségének, mennyiségének és az elvégzés időtartamának figyelembevételével értékeltünk. Az értékelés mérőeszköze a munkaegység. A közös nevezőre, a munkaegységre hozott szolgáltatások egyszerű összeadásának végösszege fejezi ki az egyes

üzletágak munkaegységekben elért forgalmát.

A munkaegységek tehát már alkalmasak az általános posta-, táviró-, távbeszélő- és rádióforgalom mérsére és összehasonlítására, de természetesen csak akkor, ha az összehasonlítási időszakban végzett munkák értékelése egyforma alapon történik. A közölt táblázatok adatai az egyenlő értékelés alapján megállapított munkaegységek számát tüntetik fel és így a forgalom alakulásának megítélésére alkalmasak. Ezek az adatok a személyzet által feldolgozott munkaegységek számával azonban nem azonosak.

A munkaegységekben kifejezett forgalom a múlt év januárjához viszonyítva 23,0%-kal emelkedett. A forgalmat kifejező 56,8 millió munkaegység a legnagyobb forgalom, amelyet a világháborút követő időben január hónapban tapasztaltunk.

A nagy forgalmat előidéző tényezők között első helyen a hazatért keleti és erdélyi területek állanak, éspedig nemcsak az ottan feldolgozott 4,2 millió munkaegység következtében, hanem annak a forgalomnak folytán is, amely ezzel kapcsolatban az anyaországban jelentkezett. Az utolsó 12 év januári forgalmáról összehasonlítóképpen álljanak a következő adatok:

1930 január hónap	36,2	millió	munkaegység
1931.	33,9	„	„
1932	29,4	„	„
1933	27,3	„	„
1934	27,7	„	„
1935	28,8	„	„
1936	29,9	„	„
1937	31,5	„	„
1938	34,1	„	„
1939	39,9	„	„
1940	46,1	„	„
1941	56,8	„	„

A forgalom tehát az 1933. évi mélypont óta több mint kétszeresével emelkedett. Az egyes üzletágak szerinti forgalom szempontjából a legerőteljesebb emelkedést, 39,3%-kal, ebben a hónapban is a táviróüzletág érte el, ezt követi a postai üzletág, 22,9, a rádióüzletág 22,2, majd a távbeszélőüzletág 20,1%-os emelkedéssel.

1. POSTAFORGALOM.1) — 1. Traffic postal.1)

E g y s é g: 1000 drb, összeg 1000 pengő. — Les nombres s'entendent en milliers, les montants en 1000 pengős.

		F e l a d á s — E x p é d i t i o n										
Év Année	Hó Mois	Levélpostai küldemény drb. Objets de la poste aux lettres, nombre		Érték levél drb. Lettres de valeur nombre	Kézi, bétét és sommás csomag drb. Colis nombre	Postautalvány Mandats-poste		Postatakarék betét Caisse d'épargne Versements		Csekkbefizetés Chèques Versements		
		közön-séges ordinaires	ajánlott recom-mandés			drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	
		1940.	I.	49.720	1.116	40	1.072	1.081	78.696	80	7.312	2.367
1941.	I.	62.706	1.345	44	1.393	1.284	110.505	83	8.274	2.480	317.354	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Összehasonlítások Comparaisons	1941. I. havában 1940. I. havához képest több (+) kevesebb (-) En janv 1941 par rapport au mois de janv 1940, en plus (+), en moins (-)	szám-szerűleg en nombre	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
		12.986	+ 229	+ 4	+ 321	+ 203	+ 31.809	+ 3	+ 962	+ 113	+ 46.963	
		%o-ban en %o	+ 26.1	+ 20.5	+ 10.0	+ 29.9	+ 18.8	+ 40.4	+ 3.7	+ 13.2	+ 4.8	+ 17.4
	1940. I.-XII. időszakban 1939. I.-XII. időszakához képest több (+) kevesebb (-) En janv.-dec 1940 par rapport aux mois de janv.-dec 1939, en plus (+), en moins (-)	szám-szerűleg en nombre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	%o-ban en %o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

(Folytatás.)

		K é z b e s í t é s — R e m i s e										
Év Année	Hó Mois	Levélpostai küldemény drb. Objets de la poste aux lettres, nombre		Érték levél drb. Lettres de valeur nombre	Kézi, bétét és sommás csomag drb. Colis nombre	Postautalvány Mandats-poste		Postatakarék kivét Caisse d'épargne Payements		Csekk-kifizetés Chèques Payements		
		közön-séges ordinaires	ajánlott recom-mandés			drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	
		1940.	I.	49.893	1.106	45	1.030	1.050	64.799	40	4.042	667
1941.	I.	62.924	1.339	52	1.376	1.259	101.273	40	4.758	672	118.811	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Összehasonlítások Comparaisons	1941. I. havában 1940. I. havához képest több (+) kevesebb (-) En janv 1941 par rapport au mois de janv 1940, en plus (+), en moins (-)	szám-szerűleg en nombre	+	+	+	+	+	—	+	+	+	
		13.031	+ 233	+ 7	+ 336	+ 209	+ 36.474	—	+ 716	+ 5	+ 34.579	
		%o-ban en %o	+ 26.1	+ 21.1	+ 15.6	+ 32.3	+ 19.9	+ 56.3	—	+ 17.7	+ 0.7	+ 41.1
	1940. I.-XII. időszakban 1939. I.-XII. időszakához képest több (+) kevesebb (-) En janv.-dec 1940 par rapport aux mois de janv.-dec 1939, en plus (+), en moins (-)	szám-szerűleg en nombre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	%o-ban en %o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

1) Az adatok ideiglenesek. — Les chiffres sont provisoires.

2. TÁVÍRÓFORGALOM.¹⁾ — 2. Trafic télégraphique.¹⁾
 3. TÁVBESZÉLŐFORGALOM.¹⁾ — 3. Trafic téléphonique.¹⁾

Év Année	Hó Mois	Távíró Télégraphie		T á v b e s z é l ő — T é l é p h o n e											
		Távíratok ezer drb.		Főállomások száma drb. Nombre des postes téléphoniques				Közvetlen összeköttetések száma Raccordements directs nombre	Számított helyi beszélgetések száma ezrekben Conversations locales complètes nombre en milliers						
		Télégrammes, nombre en milliers	feladás dépôt	kézbesítés remise	hálózatok szerint dans le réseau				összesen total	bpesti egységes hálózatban dans le réseau uniforme de Budapest	vidéken en province	összesen total			
					bpesti egységes uniforme de Budapest	falurendszertől és 200 előfizetőnél nagyobb système rural et plus de 200 abonnés	200 előfizetőnél kisebb jusqu'à 200 abonnés								
1940.	I.	262	329	81.063	25.337	28.842	135 242	2.288	13.111	2.014	15.125				
1941.	I.	374	432	87.160	32.255	31.609	151.024	2.893	14.610	2.516	17.156				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Összehasonlítások Comparaisons		1941. I. havában 1940. I. havához képest több (+) kevesebb (-) En janv 1941 par rapport au mois de janv 1940, en plus (+), en moins (-)		szám-szerűleg en nombre	+ 112	+ 103	+ 6.097	+ 6.918	+ 2.767	15.782	+ 605	+ 1.529	+ 50	+ 2.031	
				0%-ban en %	+ 42.7	+ 31.3	+ 7.5	+ 27.3	+ 9.6	+ 11.7	+ 26.4	+ 11.7	+ 24.9	+ 13.4	
		1940. I-XII. időszakban 1939. I-XII. időszakához képest több (+) kevesebb (-) En janv.-dec 1940 par rapport aux mois de janv.-dec 1939 en plus (+), en moins (-)		szám-szerűleg en nombre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
				0%-ban en %	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

3. TÁVBESZÉLŐFORGALOM (folytatás). — 3. Trafic téléphonique (suite).
 4. RÁDIÓELŐFIZETŐK. — 4. Nombre des abonnés de radio.

Év Année	Hó Mois	T á v b e s z é l ő — T é l é p h o n e						Rádió Radiodiffusion							
		Központok száma Nombre des centrales	Távolsági beszélgetés 1000 drb. Conversations interurbaines nombre en milliers					Rádió előfizetők száma Nombre des abonnés							
			kezdeményszerinti départ			érkezett arrivée		Buda-pesien à Budapest	vidéken en province	összesen total					
			bpesti egységes hálózatban dans le réseau uniforme de Budapest	vidéken en province	összesen total	bpesti egységes hálózatban dans le réseau uniforme de Budapest	vidéken en Province				összesen total				
1940.	I.	1.950	135	496	631	133	506	639	160.740	350.670	511.410				
1941.	I.	2.253	160	717	877	162	751	913	180.086	442.755	622.841				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Összehasonlítások Comparaisons		1941 I. havában 1940. I. havához képest több (+) kevesebb (-) En 1941 par janv. rapport au mois de janv 1940, en plus (+), en moins (-)		szám-szerűleg en nombre	+ 303	+ 25	+ 221	+ 246	+ 29	+ 245	+ 274	19.346	92.085	111.431	
				0%-ban en %	+ 15.5	+ 18.5	+ 44.6	+ 39.0	+ 21.8	+ 48.4	+ 42.9	+ 12.0	+ 26.3	+ 21.8	
		1940. I-XII. időszakban 1939. I-XII. időszakához képest több (+) kevesebb (-) En janv.-dec 1940. par rapport aux mois de janv.-dec 1939. en plus (+), en moins (-)		szám-szerűleg en nombre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
				0%-ban en %	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

A posta forgalma.

6. A VISSZACSATOLT ERDÉLYI ÉS KELETI ORSZAGRÉSZEK FORGALMA. — 6. Le trafic des territoires rattachés.

a) Postaforgalom. — a) Trafic postal.

E g y s é g: 1000 drb, összeg 1000 pengő. — Les nombres s'entendent en milliers, les montants en 1000 pengős.

Év Année	Hó Mois	F e l a d á s — E x p é d i t i o n									
		Levélpostai küldemény drb. Poste aux lettres nombre		Értéklévél drb. Lettres de valeur nombre	Kézi, betét és sommás csomag drb. Colis nombre	Postautalvány Mandats-poste		Postatakarék betét Caisse d'épargne versements		Csekkbefizetés Chèques versements	
		közönséges ordinaires	ajánlott recom-mandés			drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összeg montant
1940.	IX.	1.082	44	1	18	12	1.063	1	116	4	4.062
1940.	X.	3.785	92	3	75	69	5.716	2	404	38	18.373
1940.	XI.	4.107	111	4	110	107	9.233	3	607	63	22.384
1940.	XII.	5.155	119	5	123	121	9.869	3	621	93	22.479
1941.	I.	5.096	191	4	87	102	7.568	4	598	121	23.591

a) Postaforgalom (folytatás). — a) Trafic postal (suite).

Év Année	Hó Mois	K é z b e s í t é s — R e m i s e									
		Levélpostai küldemény drb. Poste aux lettres nombre		Értéklévél drb. Lettres de valeur nombre	Kézi betét és sommás csomag drb. Colis nombre	Postautalvány Mandats-Poste		Postatakarék kivét Caisse d'épargne paiements		Csekk-kifizetés Chèques paiements	
		közönséges ordinaires	ajánlott recom-mandés			drb. nombre	összeg montant	drb. nombre	összesen montant	drb. nombre	összesen montant
1940.	IX.	—	24	1	34	11	749	*	2	**	158
1940.	X.	—	86	3	141	70	8.069	1	73	2	3.809
1940.	XI.	—	120	4	197	106	12.616	1	133	10	12.836
1940.	XII.	—	115	5	209	118	13.167	1	323	32	14.440
1941.	I.	—	177	5	158	94	10.403	1	230	23	13.516

*) Összesen csak 19 drb.

**) Összesen csak 268 drb.

b) Táviróforgalom. — b) Trafic télégraphique.
c) Távbeszélőforgalom. — c) Trafic téléphonique.

Év Année	Hó Mois	Táviró — Télégraphe		T á v b e s z é l ő — T é l é p h o n e			Számított helyi beszélgetések száma ezrekben Conversation locales complètes nombre en milliers
		Távíratok ezer darab Télégrammes nombre en milliers		Főállomások száma drb. Nombre des postes téléphoniques			
		feladás depót	kézbefizetése remise	falurendszerű és 200 előfizetőnél nagyobb syst rural et plus de 200-abonnés	200 előfizetőnél kisebb jusqu'à 200 abonnés	összesen total	
1940.	IX.	5	6	3.734	1.159	4.893	—
1940.	X.	52	52	4.128	2.136	6.264	—
1940.	XI.	62	65	4.170	2.166	6.336	—
1940.	XII.	60	57	4.405	2.510	6.915	—
1941.	I.	55	59	4.521	2.631	7.152	—

c) Távbeszélőforgalom (folytatás). — c) Trafic téléphonique (suite).
d) Rádielőfizetők. — d) Radiodiffusion.

Év Année	Hó Mois	Távbeszélő — Téléphone			Rádió — Radiodiffusion
		Központok száma Nombre des centrales	Távolsági beszélgetés 1000 drb. Conversations interurbaines nombre en milliers		Rádió előfizetők száma Nombre des abonnés
			kedvezményezett départ	érkezett arrivée	
1940.	IX.	135	5	9	—
1940.	X.	276	60	156	24.633
1940.	XI.	286	104	127	32.510
1940.	XII.	286	101	121	38.681
1941.	I.	286	111	126	42.182

e) A forgalom munkaegységekben. — e) Le trafic en unités de travail.
Egység: 1000 drb. — Nombre en milliers.

Év Année	Hó Mois	Munkaegységek száma az összes postai szerveknél: Nombre des unités de travail dans tous les services				
		Posta Poste drb. nombre	Távíró Télégraphe drb. nombre	Távbeszélő Téléphone drb. nombre	Rádió Radio drb. nombre	Összesen Total drb. nombre
1940.	IX.	422	54	251	—	727
1940.	X.	1.790	575	709	30	3.104
1940.	XI.	2.469	743	939	36	4.187
1940.	XII.	2.715	681	919	84	4.399
1941.	I.	2.888	614	992	98	4.192

Szerkesztői üzenetek.

Sz. B. Budapest. Az „Összetartás Serleg“-et Vezérigazgató Urunk, mint a Postás Kari Egyesületek Szövetségének elnöke a postás egység gondolatának kifejezésére és ápolására 1937-ben alapította. Az Összetartás Serlege a Szövetség tulajdona és azt minden évben más-más kari egyesület őrzi. A Serleg őrzőjét a Szövetség választmánya sorshúzás útján jelöli ki. Az 1941. évi őrző: a Magyar Posta Üzemi és Műszaki Üzemi Tisztviselők Országos Egyesülete. A Serlegnek szabályzata van. Ennek értelmében a Serleget az új őrző az előző évben őrző egyesülettől a Serleg-va-

csorán veszi át. A Postás Kari Egyesületek Szövetsége január hó 29-én, rendezési közgyűlése napján tartotta ez-évi Serleg-vacsoráját, amelyen az üzemi tisztviselők elnöke: Pázsit Dezső főellenőr mondta a serlegbeszédet.

M. H. Kolozsvár. A dr. Kárász István m. kir. postatitkár kiadásában megjelent „Utmutató a postai kézbesítő szolgálathoz“ című szakkönyv a szerzőnél rendelhető meg. Budapest 114. címen. Ára 4.50 P. — **Sz. G. Budapest.** Rendkívüli taggá való felvételét kérheti. Kérelme felett az egyesület igazgatóválasztmánya határoz.

Külföldi Szemle

Revue étrangère.

POSTA.

Bulgária.

Az 1939-ben megjelent statisztikai évkönyv adatai szerint a bolgár posta az 1938. esztendő folyamán 23,601.000 levelet, 22,944.000 levelezőlapot, 20,322.000 nyomtatványt, 129.000 árumintaküldeményt, 37.000 térivevényt és 94,550.000 hírlapot továbbított.

Ezek közül 1,643.000 levelet, 481.000 levelezőlapot, 353.000 nyomtatványt, 63.000 árumintaküldeményt és 1,530.000 hírlapot irányítottak idegen államokba. A belföldi forgalomban 806.511 drb. sommáscsomagot és 99.208 drb. értéknilyvánítással ellátott csomagot, valamint 1215 értéklevelet és értékdobozt szállított a bolgár posta. A külföldre irányított 6455 drb. belföldi feladású csomaggal szemben több mint tizszerannyi, azaz 68.364 drb. külföldi feladású csomag érkezett Bulgáriába.

A légipostai küldemények forgalma állandó emelkedést mutat. Az 1938. év folyamán 246.574 közönséges és 21.554 ajánlott külföldi feladású, illetőleg külföldre szóló levélpostai küldeményt továbbítottak légi úton.

A bolgár posta valamennyi szolgálati ágának bevétele az említett számadási év folyamán 339 millió leva volt. Ebből az összegből a postai szolgálati ág 133 millió levát jövedelemezett. (L'Union Postale 1940:7.)
Dr. Iványi.

Franciaország.

A francia postaigazgatás már 50 éve bevezette a zsákok rendszeres tisztítását. A tisztítást magánvállalkozók végezték. A zsákokat fekete szappannal és szódával kimosták, majd 6 óra hosszat fertőtlenítő fűrdőben tartották.

Utóbbi időben már a francia posta géprejű zsáktisztító berendezést tartott üzemben, mely naponta átlagosan 10.000 zsákot tisztított meg.

A zsákok tisztítása két részből áll: a fer-

tőtlenítésből és a portalanításból. A fertőtlenítés gőzzel, a portalanítás pedig forgó portalanító dobokban történik.

A legtökéletesebb zsáktisztító berendezés a párizsi St. Lazare pályaudvaron működő postahivatalban van.

A piszkos zsákokat tartalmazó tartályokat teherfelvonó viszi a tisztítóműhelybe, ahol a zsákokat magas karimájú asztalokra borítják ki.

Először a portalanítás következik. A portalanító berendezés fekvő hengeralakú lukacsos fémdobból áll. A zsákokat örkfutó szerkezet viszi a hengerbe s távolítja el onnan a henger másik végén. A portalanítást a henger forgása végzi. A henger belsején vivődeszkák vannak. Ezek a zsákokat felemelik s amikor súlyuktól megint visszaesnek, egymáshoz is dörzsölődnek. Megfelelő forgási sebességnél ez kielégítő portalanítóra vezet. A hengert burkolat veszi körül, mely szívóberendezéssel van összekötve. A henger két végén beáramló levegőt a berendezés a finomabb, szálló porral együtt a henger lukacsain át kiszívja. A durvább porrészek a lukakon a készülék burkolatának alsó részébe esnek, ahonnan egy végtelen csavar távolítja el azokat. A port azután egy különleges gáztűzhelyre vezetik, s ott elégetik. Az éghetetlen, de már a nagy hőben ártalmatlanná tett porreszemeket később a tűzhely aljából eltávolítják.

Ezzel a portalanító eljárással a zsákok általában 10—20 g port veszítenek. Az egész berendezés naponta átlagban 50 kg portól tisztítja meg a zsákokat.

A portalanítóberendezés elhagyása után a zsákokat kádákba rakják s a kádákat kocsikon, fekvő hengeralakú, gőzölő dobokba tolják be. Húsz percig vannak a zsákok a 120 fokos forró gőzben. A hengerből a gőz bebocsátása előtt a levegőt kiszivattyúzzák. Mesterséges szárítás után a kádákat a hengerből kihúzzák és a zsákokat három csoportba osztják: jó, kijavítandó és átdolgozandó zsákokra.

Óránként kb. 400 zsák megy át a berendezésen. A portalanítás és a forró gőzzel

való kezelés következtében a zsákokat ki-elégítő mértékben megszabadítják a kórcsozóktól.

Mégis, bizonyos esetekben, a zsákok mosása nem kerülhető el; legtöbbször zsír, vagy egyéb folt eltávolítása végett van erre szükség.

A francia posta zsákmosóberendezése naponta 1000 zsákot tud kimosni. Ez a berendezés egy mosó és csavarógépből, szárítókamrából, gőzkazánból, mozgatóművekből és áttételekből áll.

Maga a mosás kb. 10 percig tart. A piszkos zsákok, mindig 10 darabonként, először a portalanító fürdőbe kerülnek, majd tisztítófürdőbe. Utóbbi kristályszóda és szappan, valamint forró gőzzel hevített víz keverékéből áll. Ezután a zsákok hidegebb átitató fürdőbe kerülnek.

A mosógépek a kimosott zsákokat önműködőleg kocsiakra borítják ki, amelyek az első szárítógépekbe viszik azokat. Ezek sebesen forgó lukacsos dobok. A zsákok nedvességének nagyrészt a centrifugális erő a dobok lukacsain át kiveti. A tulajdonképeni szárítás csak ezután következik. A szárítógép 14 m hosszú csőalakú szárítókamrából áll, mely saját tengelye körül forog. A folyton forduló zsákokat a csőbe fújt forró levegő megszáritja és egyúttal a gépben előretolja. A cső végére érő zsákok száraznak.

A francia posta megállapítása szerint kívánatos lenne, ha minden zsák átlagosan évente 14-szer menne keresztül a tisztító-folyamaton. Ez a szám azért átlagos, mert a gyakrabban használt zsákok ennél több, a ritkábban használtak pedig kevesebb tisztogatást igényelnek. (L'Union Postale, 1940:1.) (Székely.)

Lengyelország. (Főkormányzóság.)

Amikor a német posta a lengyelországi hadjárat befejezése után az elfoglalt lengyel területen a postaszolgálat megszervezéséhez hozzáfogott, ép postai berendezést alig talált. A hivatalok, a postai és távközlési berendezések nagyrésze elpusztult. A készpénz és a kezelési okiratok eltűntek. A pusztulás nemcsak a hadieseményeknek volt a következménye. A visszavonuló lengyel postások igen sok berendezést maguk pusztítottak el, hogy ne kerüljön a németek kezébe.

A német posta mindenekelőtt a legfontosabb helységekbe 10 főnyi személyzetből álló szervezőcsoportokat küldött ki. Ezek vették át a még meglévő berendezéseket

és ezek látták el eleinte a szolgálatot is. A járati összeköttetést német postautók útján biztosították. A postaszolgálatot a katonai parancsnokok mellett működő postai megbízottak igazgatták. A szolgálat feje ebben az időben a német posta főmegbízottja volt, aki a keleti haderő főparancsnoka mellé volt beosztva. Ez még csak ú. n. szolgálati posta volt a közönség nem vehette igénybe.

1939 október hó végén, amikor a megszállt lengyel területek igazgatását a Főkormányzó vette át, szükségessé vált a rendes postai szolgálat felállítása. A szervezés elve az volt, hogy az igazgatás és vezetés német kézben legyen, a végrehajtás pedig lengyel munkaerőkkel történjék.

A főkormányzóság területe 95.000 km², 13 millió lakossal. A Főkormányzó közvetlenül a Vezérnek van alárendelve, s hatásköre a főkormányzósági területen valamennyi minisztérium hatáskörét magába foglalja. Az egyes szakigazgatási ágak vezetői egyúttal a főkormányzósági hivatal ügyosztályainak a vezetői. A postát főkormányzói rendelettel átruházott hatáskörben, a Német Keleti Posta Vezetője (Leiter der deutschen Post Osten) vezeti.

A Főkormányzó székhelye, Krakko. A főkormányzóság négy kerületre oszlik, úgy mint a krakkói, varsói, radomi és lublini kerületekre. Ennek megfelelően a posta is négy kerületi igazgatóságot szervezett. Hatáskörük nagyjából ugyanolyan mint a birodalmi postai igazgatóságok hatásköre.

A végrehajtószolgálat szervei a következők:

1. Postahivatalok (Postämter); ezek önálló hivatalok nagyobb községekben, külön főpénztárral, német postatisztviselő vezetés alatt, német és lengyel személyzettel.
2. Fiókpostahivatalok (Zweigpostämter); a postahivataloknak alárendelt, nem önálló hivatalok kisebb helyeken, főpénztár nélkül, német vezetéssel, német és lengyel személyzettel.
3. A postairodák (Postbüros); lengyel vezetés alatt álló és lengyel személyzettel nagyobb helyeken működő nem önálló hivatalok. Ezek olyan helyen működnek, ahol nincs német katonaság, vagy polgári hatóság, vagy pedig annak szükségletét egy másik helybeli vagy szomszédos postahivatal látja el.
4. Postaügynökségek (Postagenturen), lengyel vezetés alatt kisebb helyeken. Nagyság szerint három osztályba sorozhatók. Mindegyikük egy-egy postahivatalnak van alárendelve.

5. Postai támaszpontok (Poststützpunkte); nem hivatalok, csak kisegítő be rendezések vidéken a postai szolgálat megszervezésére és ideiglenes ellátására.

Ezidőszert a Főkormányzóság területén 81 postahivatal, 78 fiókpostahivatal és 572 postairoda, postaügynökség és postai támaszpont működik.

A lengyel hadjárat befejezése után a lengyel közönség részére 3 hónapig nem volt rendszeres postaszolgálat. Az egyes üzletágakat fokozatosan vezették be a közönség részére: először csak közönséges leveleket és levelezőlapokat lehetett feladni, majd megnyílt az egyéb levélpostai, a postautalvány, a postacsekk és a csomagforgalom is. Félő volt, hogy a közönség a postát a hosszú szünet miatt egyszerre túlságosan megrohamozza. Ezen úgy segítettek, hogy a díjakat átmenetileg igen magasán, a Birodalom többi részében érvényes díjaknál 75%-kal nagyobb összegben szabták meg. 1940 április 1-étől azonban már a rendes német díjakat szedi a Német Keleti Posta is azzal a különbséggel, hogy nincs helyi díjszabás. A forgalom jelentős és állandóan emelkedik.

Különleges feladatokat is el kell a Német Keleti Postának látnia. Így átvette a területén működő tábori posták kezelését. Ezenfelül külön SS-posta működik kezelésében: a Főkormányzóság területén működő SS és egyéb rendőri alakulatok küldeményeinek a továbbítására. Sok munkát ad a Birodalomba elszegődött nagyszámú lengyel mezőgazdasági munkás, valamint az ott tartózkodó hadifoglyok postaforgalmának a lebonyolítása is.

A lengyel posta kereken 20.000 alkalmazottat foglalkoztatott. A Német Keleti Posta személyzete 2390 birodalmi német, 600 lengyelországi német és 5571 ukrán és lengyel alkalmazottból áll. A vezetés arra törekszik, hogy a birodalmi német munkaerők létszámát 2000-re csökkentse. A lengyel munkaerők száma még állandóan növekszik.

A növekedés havonta 600—800 főnyi. A birodalmi német személyzetet az igazgatási teendőkön kívül főként a hivatalos (hatósági és katonai) postaszolgálatban és a távbeszélőszolgálatban alkalmazzák biztonsági okokból.

A Német Keleti Posta vezetője mindössze 10 előadóval dolgozik. Ilyen kisszámú előadói személyzettel csak úgy tudja elvégezni feladatát, hogy az előadók az akasztási elintézési módokat mellőzik és a kerületi igazgatóságok vezetőivel a legköz-

vetlenebb módon, — szóbelileg — tárgyalnak. (Postarchiv 1940:3)

(Székely.)

Németország.

Az Északi-Fríz-szigetek postaforgalmának lebonyolítása főleg a hosszú téli hónapok alatt nehéz feladat elé állítja a német postát. Az elszórtan fekvő kis szigetek és a szárazföld közötti hajójáratok az aránylag csekély tengeren csak dagály idején közlekednek. Minthogy ez a sekély víz télen igen gyorsan fagy be, a szigetekre irányuló személy- és postaforgalmat a zajló jégtáblák között a bálnavadászok által használt csónakokra emlékeztető, 6 méter hosszú vízijárművekkel, úgynevezett „Eisboot”-tal bonyolítják le. A zárlatokat úgy továbbítják, hogy a partról és a szigetről egyszerre induló csónakok a feleúton találkoznak, zárlatot cserélnek s azután visszafordulnak kiindulóhelyükre.

Ujabbán néhány szigetet gáttal kötöttek össze a német partokkal. Ezek közül legismertebb a hadijelentésekben oly sokat szerepelt Sylt-sziget, amelyet a Hindenburg-gát köt össze Németország Schleswig-Holstein nevű tartományával.

Föhr, Amrum, Pellworm és Hooge szigeteket ezideig még nem kötötték össze a partokkal. Ezekkel a szigetekkel az összeköttetést csak a fentemlített módon, vagy légiúton lehet fenntartani. A német birodalmi posta illetékes tényezői 1928-ban vették fel először azt a gondolatot, hogy a Fríz-szigetek postaforgalmát repülőjáratokkal kellene lebonyolítani. Az indítók valószínűleg az lehetett, hogy a Pellworm nevű szigetet a jég 1928-ban négy heti időtartamra teljesen elzárta a külvilágtól. A rákövetkező esztendőben a hideg időjárás miatt a hajóforgalmat csak március 23-án indíthatták meg újra.

1928-ban 10 hét alatt összesen 47 légiutat bonyolítottak le a birodalmi posta repülőgépei a Schleswig-Holsteinben lévő Flensburg város és Pellworm-sziget között. A gépekkel összesen 2200 kg levélpostai anyag és több mint 20.000 kg súlyú csomag nyert továbbítást.

Mint érdekességet meg kell említeni, hogy Hooge szigetén — a posta gépei a tenger símára fagyott jégén végzik a le- és felszállást és ugyanitt történik a postaszákok kiemelése és az új rakomány elhelyezése is. (Die Deutsche Post 1940:39.)

(Dr. Iványi.)

Németország.

A postára, mint hírközlő intézményre minden államnak szüksége van, de leginkább nélkülözhetetlen az olyan államban, amely háborúban áll. A háború fokozott kötelességeket ró a postára és emellett még rendkívüli mértékben csökkenti a begyakorlott személyzet létszámát.

A német tábori posta 1939 szeptember hó 3-án kezdte meg működését. Ehhez a hatalmas intézményhez nagyszámú begyakorolt munkaerőre van szükség. A Cseh-Morva védnökség és később Lengyelország nyugati felének megszállása alkalmával tekintélyes számú személyzetet kellett e területeken szolgálatba állítani. Ezenkívül számos postást vonultattak be a német hadsereg különböző alakulataihoz. Ha tekintetbe vesszük, hogy a belföldi forgalom a háború hatására alig csökkent, sőt némely tekintetben még növekedett, fogalmat

nyerhetünk arról, hogy a háború előtti munkahelyükön maradt német postai alkalmazottakra, szolgálatátételre visszarendelt nyugdíjasokra és az ideiglenesen felvett kiegészítőkre milyen kemény munka vár.

A német postaigazgatás területe 51 kerületi igazgatóságra tagozódik. Ezen az óriási területen — a Cseh-Morva védnökség területét nem számítva — közel 90 millió embernek teljesít szolgálatot a birodalmi posta.

A napjainkban dúló háború a német posta nemzetközi kapcsolatait természetesen nagymértvű változásokat idézett elő. Erdemes megemlíteni, hogy az 1939. évi május hó 23-án Buenos-Airesben megkötött Egyetemes Postaegyezmény Németország külpolitikai okokból nem írta alá, később azonban késznek nyilatkozott arra, hogy az Egyezmény határozmányait a maga részéről is életbelépteti. (Die Deutsche Post 1940 : 22.) (Dr. Iványi.)

VEGYES.

Olaszország.

Az olasz posta a háború befejezése után Rómában tartandó világkiállítás alkalmával „Museo Italiano della Posta” néven postamúzeumot létesít. Az örök város egyik korszerű postapalotájában létesítendő postamúzeum előkészítő munkálatairól az olasz napilapok és folyóiratok napjainkban igen sokat írnak. Az említett szakmúzeum, amely annakidején méltán számíthat minden Rómában járó postás érdeklődésére, hat gyűjteménycsoportra tagozódik. Az elsőben láthatjuk majd a posta östörténetére vonatkozó tárgyakat, amelyek között aszszír és egyiptomi eredetű kiállítási anyag is szerepel. A következőben az olasz posta multját és jelenét fogják a szemlélő elé tárni. Évszázados levélszekrények, kürtök, 1700, 1800 és 1900-ból való levélhordó-egyenruhák, régi bélyegzők és egyéb relikviák ejtik majd csodálatba a látogatókat. A harmadikban az olasz tábori postát mutatják be. Az itt kiállított tárgyak az 1859. és 1866. évi olasz szabadságháborúk, az 1914—18 évi világháború és végül az abesszíniai hadjárat olasz tábori postáinak fejlettségéről tesznek tanúbizonyságot. A

múzeum negyedik gyűjteménycsoportja a világháború utáni évek lázas újjáépítési munkájának eredményeiről számol be. Az ötödikben az olasz táviró, távbeszélő, rádiószolgálatnak létesítenek maradandó emléket.

Az érdekes szakmúzeum látóvalóhoz tartozik végül az a hatalmas bélyegkiállítás, amit az olasz posta főleg a filatelisták kedvéért szándékozik létesíteni.

A kiállításra kerülő anyag közül különös érdeklődésre tarthat számot az 1500. esztendőben Firenzében felállított levélgyűjtőszekrények egyike, amely annyi évszázadon át csodálatosképen megmaradt az utókor számára. Ezeket a fából készült szekrénykéket a firenzeiek annakidején furcsa alakjuk miatt tréfásan tamburiknak nevezték. Érdekes még megjegyezni, hogy a tamburikat a firenzei székesegyházak és nagyobb templomok falán helyezték el. A krónika arról is megemlékezik, hogy a világhírű Santa Maria del Fiore székesegyház egyik oszlopára is felerősítettek ilyen levélgyűjtő szekrényt. (Rivista delle Telecomunicazioni e dei Servizi postali 1939. VIII.)

(Dr. Iványi.)

Könyvszemle

Bibliographie.

A Postás Szaknaptár 1941. évi 45. évfolyama dr. Kovács József főigazgató kitűnő szerkesztésében a közeli napokban hagyja el a sajtót.

A Szaknaptárt most is, mint minden évben, nagy érdeklődéssel és örömmel várja a postásság és a posta élete iránt érdeklődő közönség. Az évről-évre újonnan feldolgozott tárgymutató, az időszaki beadványok részletes jegyzéke, a postaszemélyzet szolgálati szabályainak (kötelességeinek, jogainak, kedvezményeinek) gyűjteménye, a nyugdíjszabályzat, a szaktanfolyamok és az egyenruházat ismertetése, a betegségi biztosító intézetre, a jóléti alapítványra, a postás nyugdíjjarulék alapra, a honvédelmi törvényre, a zsidók közeleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényre vonatkozó fontosabb tudnivalók, a postás egyesületek részletes felsorolása és céljainak ismertetése, a posta szervezetének és az egyes postai szervek személyzetének névszerinti felsorolása, valamint az állami és a postamesteri személyzet névjegyzéke, a Szaknaptárt mind a postai szervek, mind a postaszemélyzet nélkülözhetetlen segédeszközévé teszi.

A Postás Szaknaptár 1941. évi kiadása ezeken felül igen értékes egyéb rovatokkal is bővült.

Részletesen ismerteti a Szaknaptár a m. kir. postánál alkalmazható fegyelmi és közigazgatási büntetőrendelkezésekre vonatkozó szabályzatot, a szükséges magyarázatokkal és a legújabb változtatásokkal. Történelmi célt szolgál a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi ország-részek postai szervezetének ismertetése és értékes adatokat tartalmaz a visszacsatolt területeken visszamaradt s átvett, illetőleg visszavett postai alkalmazottak hivatalonkénti és névszerinti felsorolása.

A „Rádiókezelés” címmel Huber Oszkár m. kir. posaigazgató szerkesztésében a napokban megjelent vezérfonál már harmadik, bővített kiadása ennek a népszerű segédkönyvnek.

A vezérfonál a szórakoztató rádióra és az ezzel kapcsolatos teendőkre vonatkozó szabályokat részletesen ismerteti és a gyakorlati szempontokat figyelembevéve magyarázza.

Alig van postai vezérfonál, amely olyan keresettségnek örvendene, mint Huber Oszkár igazgató ügyesen összeállított, olcsó kézikönyve.

Megrendelhető a szerzőnél, ára 1 P 80 fillér. A könyv ára annak átvétele után csekkbefizetési lapon fizethető. —ny.

Magyar Statisztikai Zsebkönyv. IX-ik évfolyam, 1940. Szerkeszti és kiadja: A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal. Szerkesztő: vitéz Mike Gyula dr. miniszteri osztálytanácsos. Ára 1 pengő.

A Magyar Statisztikai Zsebkönyv IX-ik, 1940. évi kötete a napokban hagyta el a sajtót. Azt hiszem, a zsebkönyvet már nem kell teljes részletességgel olvasóink előtt bemutatni, mert az eddigi évfolyamok körünkben már nagy népszerűsége tettek szert. Mindenki, aki hivatásánál fogva számszerű adatokat használ, a zsebkönyvben értékes segédeszközt, megbízható támaszt talál. De még azok is érdeklődéssel forgathatják a kis kötetet, akiknek erre foglalkozásuk folytán talán nincs is szükségük, mert a könyv oly gazdag anyagot ölel fel, hogy mindenki megtalálhatja azt a területet, amely egyénileg a legjobban érdekl.

A zsebkönyv igen fontos nevelési eszköz is. Megtanít tárgyilagosan gondolkodni, érvelni és a figyelmes olvasóval megismerteti az összefüggéseket azok között a nagy kérdések között, amelyek a nemzetet foglalkoztatják. A Központi Statisztikai Hivatal azért is szabta meg a könyv árát olyan alacsonyan, hogy megszerzését minden érdeklődő számára lehetővé tegye.

A zsebkönyvet ebben az évben is a legfontosabb magyar történelmi adatok vezetik be, ezeket követi az országgyűlési képviselők betűsoros névjegyzékével is kiegészített cím- és névtár, amely valamennyi minisztérium, törvényhatóság, egyházi hatóság, külképviselet és az idegen államok magyarországi követségeinek ügybeosztására és egyéb fontosabb adataira kiterjed. A címtári rész után következnek a trianoni békeszerződés előtti Magyarország legfontosabb statisztikai adatai, az 1910. évi népszámlálás fontosabb eredményei a Magyarbirodalomban, a trianoni területen és a visszacsatolt területeken, majd a leg-

utolsó népszámlálás fontosabb eredményei és a népmozgalmi adatok. Ezek után a közegészségügyre, szociális viszonyokra, az őstermelésre, a bányászatra és kohászatra, az iparra és kereskedelemre, az ár-
alakulásra, külkereskedelmi forgalomra, a közúti, vasúti és légi közlekedésre, a folyam- és tengerhajózásra, a posta, táviró, távbeszélő és rádió berendezéseire és forgalmára, a pénz- és hiteligyekre, a biztosítási ügyekre, a közműveltségre és közoktatásügyre, az egyházi és hitéletre, az állami és törvényhatósági életre és a jogszolgáltatásra vonatkozó adatok a könyvben váltakozva, hol táblázatban, hol grafikonban, hol szövegben követik egymást. A zsebkönyvet a gazdasági jelzőtábla, a világ államainak és gazdasági életének általános érdeklődésre számotartó adatai és külön fejezetben az 1940. év szeptemberében visszacsatolt keleti és erdélyi területek fontosabb adatai fejezik be. A zsebkönyv a hazatért keletmagyarországi és erdélyi részekkel kapcsolatban a területi, népességi, népmozgalmi, mezőgazdasági, állattenyésztési, ipari és közlekedési adatokat 10 oldalon közli. Ezek az adatok különös érdeklődésre tarthatnak számot és ezért ezekre olvasóink figyelmét külön is felhívjuk. A zsebkönyv függelékében a leggyakrabban előforduló nemzetközi és történelmi mértékek mostani és nálunk használatos ellenértékeit is meg lehet találni.

A könyvben túlnyomórészt 1939. évi adatok szerepelnek, de a gazdasági jelzőtábla a legfontosabb és legjellemzőbb adatokat az 1940. év januárjáról, áprilisáról, júliusáról és októberéről is tartalmazza.

A könyvet akár írásban, akár távbeszélőn a m. kir. Központi Statisztikai Hivatalnál (Budapest, II., Keleti Károly-utca 5—7. távbeszélőn 150-020.) lehet megrendelni.

Rubé.

Postakönyv az 1941. évre. Az évről-évre megjelenő kis könyvecske több mint 100 éves multra tekint vissza. Tudomásunk szerint 1829. évben a pétervárad levélkézbesítők adtak ki jókívánásokat tartalmazó ilyen könyvecskét, de nyilván pest-budai mintára. A pest-budai főposták kézbesítői által kibocsájtott és ismert ilyen könyvecske 1833. évből származik. Ebben már az újévi jókívánások mellett hasznos tanácsokat is adnak a közönségnek a küldemények helyes címzésére. 1847. évből származó könyvecskén már magyarnyelvű felirat is olvasható. Ezek a könyvecskék főként németnyelven, német szellemben

íródtak s humoros apróságokon kívül a postajáratok indulásáról és érkezéséről tájékoztatták az olvasót.

Eleinte kisebb lapokra nyomtatott verses köszöntővel kopogtattak a kézbesítők s ezekből alakult ki nagyobb postahivataloknál a nyomtatott füzet. Ilyen külön lapokkal kedveskedtek nálunk még az ötvenes-hatvanas évek kézbesítői is kisebb helyeken. Rendszerint tollforgató emberekkel, írőkkel, költőkkel iratták a verses köszöntőket. Arany János körösi tanárkodása idején, 1853. évben készített ilyen köszöntőt az ottani levélkézbesítő felkérésére, mely vagy nyomtatott külön lapon, vagy kézírással sokszorosítva terjedt el Körös városában. Ez a vers, Arany összes munkái között megtalálható, alatta csillag jelzéssel. Szelid humorral megjegyzi a költő, hogy Tüge Sándor levélhordó annakidején éppen séggel nem volt elragadtatva e versétől.

1860—70—80-as évek postakönyvecskéi lassú, fokozatos változáson mentek át. A kiegyezés után már magyar szöveg dominál bennük s a közönségre fontos üzletszabályokat, díjtételeket tartalmaznak. 1889. évtől végleg magyar szöveggel jelentek meg.

Az ez évi postakönyvecske ugrásszerű fejlődést mutat a korábbi évek hasonló kiadványaival szemben s kétféle színű és ábrázolású borítólappal hagyta el a nyomdát: a levél- és táviratkézbesítők részére. Mindkét címlap izléses magyar környezetben mutatja be a posta ismert alkalmazottait.

Sándor István I. o. tiszttá sikerült, hangulatos alkalmi verse vezeti át az olvasót a gyakorlati részbe, mely szintén haladást jelent az eddigiekkel szemben: felhívás a Nemzetközi Vásár napjaira, a külföldi díj-szabályok ismertetése, a posta által árusított értékes nyomtatványok jegyzéke, tájékoztató azokról a hivatalokról, ahol vásárnapokon, ünnepnapokon is feladhatók pénz- és csomagküldemények.

A füzet 13. oldalától hasznos és okos tanácsokat kapunk a posta-, táviró-, távbeszélő- és rádiószolgálat köréből. A tanácsokat szerencsés elgondolások, apró, sikerült és jellegzetes kis képek vezetik be. Első pillanatra sokatmondók és csak a lényegeset adók, mint ilyenek nagy figyelmet érdemelnek és a szemléltető oktatás céljaira kiválóan alkalmasak.

A borítólap, a képek rajzolása s általában az egész sikerült kis füzet összeállítása dr. Kiss Pál fogalmazó kipróbált ízlésű dicséri.

(*dr. M. F.*)

EGYESÜLETI ÉLET.

Dr. vívész nagybacsoni Nagy Miklós

postatanácsos a folyó évi február hó 18-án elhunyt. Nagy Miklós 1893. évi június hó 20-án született a háromszékmegyei Nagybaczon községben. Gimnáziumi tanulmányait Székelyudvarhelyen végezte, ott tett érettségit 1911. évben. Még ugyanabban az évben postaszolgálalaba lépett, 1912. március hó 7-én már kiadói vizsgát tett s mint postakiadó 1913 október hó 1-ig több nemkincstári postahivatalnál működött. Folytatólag gyakornokjelölt, 1914. augusztus hó 2-án katonai szolgálalatra vonult be s 1918. november 26-ig katona volt s mint a 2. közös gyalogezred hadnagya szerelt le. A katonai szolgálalából történt visszatérte után folytatta megkezdett jogi tanulmányait s 1920. májusában a budapesti tudományegyetemen államtudományi oklevelet szerzett. Ugyanezen év november 29-én fogalmazóvá nevezetett ki, majd 1923. március 18-án segédtitkárrá. Közben egyideig ideiglenesen nyugalomba helyeztetett s az Országos Központi Hitelszövetkezethnél vállalt állást. Innen azonban csakhamar visszatért újból a tényleges szolgálalaba s rövid néhány hónap alatt postatiszti alap és szakvizsgát tett. Titkári címet és jelleget 1933. június 29-én kapott, egy év múlva titkár, 1939 július 3-án tanácsosi cím és jelleget adományozásban részesült s 1941. január 1-től pedig postatanácsossá nevezetett ki.

Közigazgatási szolgálalát a miskolci postaigazgatóságnál kezdette meg. 1923—1925. években a budapesti székesfővárosi postaigazgatóságnál teljesített szolgálalot. További szolgálalati helyei: Postavezérigazgatóság 3. ügyosztálya, budapesti postaigazgatóság 1. és 5. ügyosztálya, Közérdekeltségek felügyelő hatósága, postavezérigazgatóság 2. és 1937. február 22-étől a postavezérigazgatóság 3. ügyosztálya.

Nagy Miklós a m. kir. posta igen értékes, fáradhatatlan munkásságú tisztviselője volt. Szeretreméltó egyéni tulajdonságai nagy megbecsülést szereztek neki hivatalában és baráti körben is. Korai elhunyt nagy veszteséget jelent karunknak. Temetése február hó 20-án volt. Kartársai és a postavezérigazgatóság nevében dr. Hantal József postafőigazgató mondott

megilletődött hangon búcsúbeszédet. Temetésén egyesületünk képviseltette magát és ravatalára koszorút helyeztünk.

Megbízások. Dr. Mecséry Sándor postaműszaki tanácsos, az Erzsébet távbeszélő központ vezetője a Krisztina távbeszélő központ vezetésével, Sebők Dezső postaműszaki tanácsos pedig az Erzsébet távbeszélő központ vezetésével bízatott meg.

Kerületi biztosi felmentések és megbízások. A budapesti m. kir. postaigazgatóság 1941. évi január hó 1-ével dr. Szórényi Ottó és dr. Nagy Károly m. kir. postatanácsosokat, dr. Csorba Ferenc m. kir. postatitkárt a kerületi biztosi, dr. Horváth József m. kir. postasegédtitkárt és dr. Hortobágyi Ferenc m. kir. postafogalmazót pedig a helyi biztosi teendők ellátása alól felmentette, egyidejűleg az igazgatóság dr. Kappel Gyula és dr. Horváth József m. kir. postasegédtitkárokat, dr. Hortobágyi Ferenc m. kir. postafogalmazót a kerületi biztosi, dr. Téglás Gyula és dr. Bokor Jenő m. kir. postafogalmazókat pedig a helyi biztosi teendők ellátásával megbízta, továbbá 1941 február hó 1-i hatállyal dr. Makk József m. kir. postatitkárt a kerületi biztosi teendők ellátása alól felmentette és dr. Lendvay Béla m. kir. postatitkárt a kerületi biztosi teendők ellátásával megbízta.

A budapesti m. kir. távíró és távbeszélő igazgatóság Plauder József m. kir. postatanácsost a helyi biztosi teendők ellátása alól felmentette és dr. Nagy Károly m. kir. postatanácsost, valamint dr. Szekeres Lajos m. kir. postasegédtitkárt a helyi biztosi teendők ellátásával megbízta.

A debreceni m. kir. postaigazgatóság dr. Haydn Sándor m. kir. postatitkárt Budapestre történt áthelyezése miatt a kerületi biztosi teendők ellátása alól felmentette, dr. Deák Ignác és dr. Jánosa Andor m. kir. postasegédtitkárokat pedig a kerületi biztosi teendők ellátásával megbízta.

A kolozsvári m. kir. postaigazgatóság dr. Medgyesi József, dr. Dely Ferenc, dr. Rózsa István m. kir. postasegédtitkárokat és dr. Lengyel István m. kir. postafogalmazót a kerületi biztosi teendők ellátásával megbízta.

A nagyváradi m. kir. postaigazgatóság dr. Lampért Miklós m. kir. postasegédtitkárt, dr. Kovács Barnabás és dr. Szűk

Ödön postafogalmazókat a kerületi biztosi teendők ellátásával megbízta.

A soproni m. kir. postaigazgatóság dr. Maklári Imre m. kir. postatitkárt a kerületi biztosi teendők ellátása alól felmentette és dr. Baráth Lajos m. kir. postasegédtitkárt 1941. évi január hó 1-től kezdődően a kerületi biztosi teendők ellátásával megbízta, továbbá ugyancsak a soproni m. kir. postaigazgatóság dr. Nagy József m. kir. postatitkárt a kerületi biztosi teendők ellátása alól 1941. évi február hó 28-iki hatállyal felmentette és dr. Lakatos János m. kir. postasegédtitkárt folytatólag, 1941. évi március hó 1-től kezdődőleg a kerületi biztosi teendők ellátásával megbízta.

A szegedi m. kir. postaigazgatóság dr. Ernyei László, dr. Hetényi Béla és dr. Zelei József m. kir. postatitkárokat a kerületi biztosi teendők ellátása alól 1940. évi december hó végével felmentette és helyettük dr. Varga József m. kir. postatitkárt, dr. Kánbor Géza és dr. Kovács László m. kir. postasegédtitkárokat 1941. évi január hó 1-étől a kerületi biztosi teendők ellátásával megbízta.

A visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek postai szervezésében résztvettek részére engedélyezett „Emlékirat”-okat a Budapesten tartózkodó igényjogosultaknak f. évi február hó 15-én a postavezérigazgatóság nagy tanács-termében, kedves háziünnepség keretében adta át Vezérigazgat Urunk.

Az ünnepélyen megjelentek a postavezérigazgatóság fő és ügyosztályvezetői, a budapesti igazgatóságok vezetői, a kari egyesületek elnökei és a budapesti nagyobb kincstári hivatalok vezetői.

Az „Emlékirat”-okat Vezérigazgató Urunk a következő beszéd kíséretében nyújtotta át az érdekelteknek.

„Amikor a miniszter úr Ó Nagyméltósága 1940. november 30-án a m. kir. posta személyzetének megköszönte az erdélyi és keleti visszacsatolás alkalmából kifejtett tevékenységét, amikor megemlékezett arról a teljesítményről, amelyet a posta személyzete végzett, elrendelte, hogy mindazok, akik a keleti és erdélyi országrészek visszacsatolása alkalmából a postaszolgálat megszervezésében ezen a területen kifogástalanul működtek, munkásságuk emlékére emlékiratot kapjanak és elrendelte, hogy e tény személyi okmányaikba előjegyeztessék. Ennek a rendelkezésnek végrehajtásával miniszter úr engem bízott meg.

1444 kartársam közül 17-en mutatkoztak érdemtelennek arra, hogy ez emlékiratot megkapják, 1427 részesült abban a kitüntetésben, hogy elvégzett munkája eredményeképpen miniszter úr Ó Nagyméltósága által engedélyezett és rendszeresített emlékiratot megkapja. Én a mai napon, amikor ezeket az iratokat a Rendeletek Tárában közzétett névsornak megfelelően szétosztom, — habár nem az összes 1427 kartársamnak, hanem csak azoknak, akiknek a szolgálati beosztásuk révén lehetővé vált ide eljönni, — a magam részéről is a legmélyebb köszönettel tudok visszagondolni azokra az időkre, amikor az 1427 kartársam segítségemre volt.

Tudjuk, hogy egy munkának elvégzése több fázisból áll. Először meg kell születni a tervnek, ennek elkészítése után lehetővé kell tenni a megvalósítást mind személynél, mind anyagi vonatkozásban. Mindannyian, akik a postánál vagyunk, kifogástalanul, tehetségünknek és munkahelyünknek teljes odaadásával igyekeztünk a nagy munkának elvégzését elősegíteni.

Messzire nyúlnak vissza az előkészület számai, amikor a feladat először rajzolódott ki előttünk és kerestük a megoldáshoz az eszközöket. A legjobb terv is megbukik, ha a végrehajtó egyének nem viszik át az életbe, a gyakorlatba a megvalósítandó gondolatot. Tehát bármennyire is fontos a szervezés, előkészítés munkája, nem másodrendű fontosságú az egyeseknek a végrehajtás pillanatában kifejtett erőfeszítése.

Ebben a pillanatban azokhoz szól a szavam, akik a valórválás pillanatában helyükön voltak és legjobb tudásukkal igyekeztek eredményt elérni, amellyel szemben maga a közvélemény adta meg a legszebb elismerést. Alkalmelyik erdélyi testvérünkkel beszélünk is, mind csak csodálkozásának, bámulatának ad kifejezést, hogy tudott a posta olyan pontosan, gyorsan megjelenni, akcióba lépni és felvenni azt a munkaprogramot, amelyet mintha tegnap hagyott volna abba, pedig 22 esztendő telt el azóta, 22 súlyos esztendő. Ezt az elismerést pedig nem reklámmal, újságcikkekkel értük el, az a közéleti emberek és a magánemberek egyéni meggyőződéséből fakadt.

Én a mai napon azért jöttem ide, hogy abban a pillanatban, amikor a többi igazgatóság is a maga kerületében átadja ezeket az emlékiratokat, azoknak, akik Budapesten körém sereglettek, személyesen adjam át és megköszönjem minden egyes

ikartársamnak derekasan elvégzett munkáját.

Adjon a jó Isten erőt, segítséget, hogy ha hazánk bármilyen feladatot is ró ránk, mindig ugyanolyan becsülettel és eredménnyel érjük el célunkat, mint amilyen eredménnyel és becsülettel szolgáltuk jelenlegi feladatunkat."

Nagy lelkesedéssel fogadták a jelenlévők Vezérigazgató Urunk szavait, amelyet dr. Forster Károly főigazgató közszónt meg.

„Amikor 1940. őszén elhangzott a parancs — mondotta —, hogy a magyar posta sok-sok alkalmazottja álljon útra-készen, mert az új honfoglalás most már Erdély egy részére, kincses Kolozsvárra és a többi, nekünk magyaroknak oly sok drága helyre is kiterjed, a kiválasztottak szíve büszkeséggel, örömmel és lelkesedéssel telt meg. És azután megindultak a postások és rövid néhány nap alatt Bihar-püspöktől Zágonig a postahivatalokban újra elhangzott a magyar szó és felrepült a hivatalokra a magyar lobogó.

A postástörténelem lapjaira kíváncsoknak a postások csodás teljesítményei.

A munkánk gyümölcse nem maradt el. Feletteseink, a többi közületi szervek és a nagyközönség ámulva látta a tüneményesen gyors, igazán postás munkát. Az elért siker adta meg erőfeszítéseink méltó jutalmát. Életünk legszebb emlékei közé fognak tartozni e dicső napok. És hálával, köszönettel adózunk szeretett Vezérigazgató Urunknak, aki nemes gesztusával e szép napok emlékét egy művészi emlékirattal kívánta megörökíteni. Igerjük, hogy ezt az iratot, mint postás nemeslevelet, életünk legszebb emlékei közt fogjuk megőrizni, mind mi, mind pedig családunk és, ha Isten adja, későbbi utódaink.

Vezérigazgató Urunk, tisztelettel kérjük az új parancsot, új feladatot, új célok felé."

Az „Emlékirat"-ok kiosztása után Vezérigazgató Urunk a következő szavakkal zárta be az ünnepélyt:

„Miután kiosztottam az emlékiratokat, idézzük mégegyszer emlékezetünkbe a munkát, amelyet elvégeztünk. Adjunk hálát a jó Istennek, hogy úgy tudtuk elvégezni, ahogy elvégeztük és gondoljunk arra a parancsra, amelyről Forster főigazgató barátom említette, hogy a posta személyzete várja az új parancsot. Addig, amíg ez a parancs nem formálódik ki teljesen, feladatunk csak az lehet, hogy testben és lélekben mindenre felkészülve állunk és várjuk a jövőt, akár jó, akár rossz. Igyekezünk minden cselekedetünkben, minden

izünkben magyarnak maradni és a magyar hazát híven szolgálni."

„Emlékirat"-ban a következő tagtársaink részesültek:

Dr. Forster Károly és dr. Bugyi József postafőigazgatók; dr. Erdélyi Géza postai igazgató; dr. Bartel Gyula, vitéz Szivér Károly, dr. Karácson Sándor, dr. Pázmány Ödön, dr. Nagy Károly, dr. György Endre, dr. Csepri Lajos, dr. Darvas Kálmán, dr. Kovács István, dr. Tajthy Ferenc és dr. Ruttner Béla postatanácsosok; dr. Szikszay Kálmán, Weiszler Sándor, Visinszky József, dr. Dénes Károly, dr. Vidos József, dr. Stroné Béla, dr. Káráz István, dr. Kovács Pál, dr. János József, dr. Tarnay Zoltán, dr. Szölke László, dr. Rákos Béla, dr. Nagy József, dr. Szilas György, dr. Ernyey László, dr. Pintér János, dr. Magos Győző, dr. Csáky Lajos, dr. Lukász Alfonz, dr. Szabó Elemér, dr. Szőnyi Sándor, dr. Clementis Jenő, dr. Diósi Ferenc, dr. Kajdi Károly, dr. Zelei József és dr. Haydn Sándor postatitkárok; dr. Czápos Ferenc, dr. Rózsa István, dr. Varga Pál, dr. Dely Ferenc, dr. Amberg Ernő, dr. Dancsák Gyula, dr. Szabó László, dr. Gaál István, dr. Kemény Miklós, dr. Süttő János, dr. Gallyas István, dr. Dévay Károly, dr. Makó János, dr. Massanyi Antal és dr. Szekeres Lajos postasegédtitkárok; dr. Solymos János, dr. Szilágyi László, dr. Nagy Imre, dr. Csontos József, dr. Bokor Jenő, dr. Kovács Barnabás, dr. Kis Géza, dr. Kardos Antal, dr. Németh Béla, dr. Kemenes János és dr. Ruzsáhy Jenő postafogalmazók; dr. Benkő Géza nyug. postatitkár.

Kiss Jenő és Koczka László postaműszaki igazgatók; Czappán Szilárd, Arady Béla és Brebovszky Jenő postaműszaki tanácsosok; Nagy Tibor postafőmérnök; Soós Zoltán és Tóth László postamérnökök.

Rendkívüli tagjaink közül:

Dr. Welter Antal, dr. Csaba József, dr. Keresztény Oszkár, dr. Nagy József, dr. Joó László, dr. Semos Ferenc, dr. Gleviczky Ernő, dr. Kurucz Sándor postafőtiszt; dr. Hegedűs József II. oszt. postatiszt; dr. Galambos László, dr. Kapolyi Zoltán ideiglenes minőségű II. oszt. postatisztek.

Igazgatóválasztmányi ülés. Egyesületünk igazgatóválasztmányára a f. évi február hó 13-án Ujj György postaműszaki főigazgató, egyesületi elnök elnöklésével közgyűlést előkészítő igazgatóválasztmányi ülést tartott. A megnyitás for-

maságai után elnök bejelentette, hogy a Közgyűlés a Választmány utólagos hozzájárulása reményében február hó 27-ére hívta egybe. Bejelentette, hogy Márton Béla postafőigazgató Kolozsvárra történt áthelyezése következtében a jogász szakosztályi alelnöki tisztségéről lemondott. Tekintettel arra, hogy tisztsége a közgyűlés időpontjával úgy is lejárt volna, új választás iránt intézkedni nem kellett.

A választmányi ülés vita nélkül elfogadta dr. Voit László főtitkár jelentését az egyesület 1940. évi működéséről, melyet elfogadásra a közgyűlés elé fog terjeszteni.

Tudomásul vette a választmány a számvizsgáló bizottság jelentését az egyesület vagyonkezeléséről és zárszámadásáról. (A számvizsgáló bizottság jelentését lapunk más helyén közöljük). Bejelentette az elnök, hogy az egyesület tisztikarának megbízatása lejárt. Bemutatta a szakosztályok jelölései alapján egybeállított hivatalos jelölő listát, melynek megfelelő példányban való kinyomása iránt intézkedett.

A főtitkár által ismertetett költségvetési előirányzatot némi változtatással elfogadta a választmány.

Ezek után a főtitkár a tagváltozásokról tett jelentést, melyet lapunk más helyén közlünk. Dr. Körös József egyesületi pénztáros tette meg szokásos jelentését az egyesület pénztárának állapotáról s a bevételek és kiadások alakulásáról, majd a választmányi ülés végén dr. Kovács József postafőigazgató köszöntö meg a választmány nevében az elnök és a tisztikar önzetlen, fáradtságot nem ismerő munkásságát, mellyel az eltelt három éven keresztül az egyesület ügyeit vezették.

Az ülés berekesztése előtt az elnök mondott még köszönetet a tisztikar tagjainak és a választmánynak azért az odaadó támogatásért, mellyel működését elősegítették.

A választmányi ülésen jelenvolt igazgatóválasztmányi tagok nagyrésze a szokásos társasvacsorán a késő éjjeli órákig maradt még együtt.

Tagváltozások. A tagok sorából töröltettek. Kilépésük miatt: dr. Hollán Péter ny. postafőigazgató, Szük Ödön ny. postaigazgató, Wolfram Ede ny. postahivatali igazgató, Radó László ny. postafőfelügyelő, dr. Lantos Béla főfelügyelő és dr. Gida László I. o. postatiszt. Postaszolgálatból történt kilépésük miatt: dr. Bánó János, dr. Kar-

sai Károly, dr. Jancsó György és Tihanyi László.

Felvétettek:

I. Rendes tagokul: 1. dr. Szabados Miklós s. titkár Sopron, 2. dr. Törkenczy Tibor fogalmazó Nagyvárad, 3. dr. Barcza Miklós fogalmazó Budapest, 4. dr. Takács Miklós s. titkár Nagyvárad, 5. dr. Kubinyi József fogalmazó Kassa, 6. Oláh Sándor s. mérnök Budapest, 7. Bárdi Imre s. mérnök Budapesti, 8. Simay Emil s. mérnök Budapest, 9. Bánhalmy Pál mérnökgyak. Budapest, 10. Nyilas Miklós mérnökgyak. Budapest.

II. Rendkívüli tagokul: 1. dr. Boros Kálmán forg. gyak. Pécs, 2. dr. Baranyai Károly forg. gyak. Kassa, 3. dr. Lukácsffy Endre II. o. tiszt Szeged, 4. dr. Kapolyi Zoltán II. o. tiszt Szeged, 5. dr. Berényi László I. o. tiszt Szeged, 6. dr. Rényi Kálmán II. o. tiszt Szeged, 7. dr. Stokker Lajos II. o. tiszt Szeged, 8. dr. Schaden György II. o. tiszt Szeged, 9. dr. Zsigmond Imre, forg. gyak. Szeged, 10. dr. Margó István számtiszt Budapest, 11. dr. Solti Zoltán tiszt Budapest, 12. dr. Joós László főtitzt Nagyvárad, 13. dr. Kara László I. o. tiszt Nagyvárad, 14. Pribék Imre visszavett ny. tan. Nagyvárad, 15. Szalay László visszavett ny. titkár Nagyvárad, 16. dr. Csaba József felügyelő Nagyvárad, 17. dr. Magyar Zoltán I. o. tiszt Nagyvárad, 18. Huszár Ernő I. o. tiszt Nagyvárad, 19. dr. Varga Zoltán I. o. tiszt Nagyvárad, 20. dr. Hegedűs József II. o. tiszt Nagyvárad.

Átminősítettett: 1. a rendes tagok sorából rendkívüli taggá Csengeri József postahivatali igazgató Sopron, a fogalmazási szakból a forgalmi szakba történt átminősítése következtében, 2. a forgalmi szakból a fogalmazási, illetve mérnöki szakba történt kinevezésük következtében a rendkívüli tagok közül a rendes tagok sorába: dr. Kürti László s. titkár, dr. Peterdi Ottó s. titkár, dr. Lénárt János s. titkár, dr. Horváth József fogalmazó, dr. Hajna János fogalmazó, dr. Minczer Béla fogalmazó, dr. Kovács László fogalmazó, dr. Kiss Pál pécsi fogalmazó, dr. Pázmány Gábor fogalmazó, dr. Ruzsthy Jenő fogalmazó, dr. Rébay Lajos fogalmazó, dr. Bene Gyula fogalmazó, dr. Kuszy Elemér fogalmazó, Paál József mérnök, Bolla Lajos s. mérnök.

A törlések és új felvételek után tagjaink létszáma a következő: alapítótag 6, pártoló tag 1, rendes tag: jogász 405, mérnök 212, együtt 617, rendkívüli tag (jogász) 110, összesen 734.

Kisszeminariumi előadás. A kisszeminariumi előadássorozat második előadása február hó 11-én volt, mely alkalommal dr. Udvarhelyi Károly postafogalmazó tartott előadást „A postainstézet szerepe és feladata a várható mezőgazdasági fellendülésben” címmel. Az előadásban megjelent a földművelésügyi minisztérium képviselőjében dr. Vaja Béla mezőgazdasági kamarai igazgató és dr. Bánó János földművelésügyi miniszteri segédtitkár. Az értékes előadást élénk vita követte, melyben résztvettek a földművelésügyi minisztérium képviselőin kívül dr. Forster Károly, dr. Kovács József, dr. Asztalos Domokos, dr. Ruttner Béla tagtársaink.

A sorozat harmadik előadását február hó 25-én dr. Dénes Ferenc postatitkár „A posta költségvetése” címmel tartotta. Előadásában bevezetésül a költségvetés általános és elméleti tudnivalóit ismertette, majd áttérve a posta költségvetésére, az 1941. évi költségvetésből vett adatokat tárta elénk.

A mindvégig lebilincselő előadást igen nagy érdeklődés kísérte.

Az előadáshoz dr. Beke Imre tagtársunk szólott hozzá s tett fel kérdéseket, mire dr. Dénes Ferenc tökéletes tárgyismeretre és nagy felkészültségre való felvilágosításokat adott.

Mindkét előadásban a mérnök szakosztály tagjai közül is többen vettek részt.

A legközelebbi előadás március hó 13-án, csütörtökön d. u. 6 órakor lesz; ezen dr. Lukács Alfonz postatitkár „A posta és a nemzetiségi kérdés” címen fog előadást tartani. Az előadást közös vacsora követi.

A Postás Kari Egyesületek Szövetsége folyó évi január hó 29-én tartotta rendezési közgyűlését, amelyet a Szövetség elnöke, dr. Meskó Oszkár főigazgató a következő szavakkal nyitott meg:

„Elnöki tisztből kifolyólag ma harmadik ízben van alkalmam a Szövetség közgyűlését vezetni. S mind a három közgyűlést csaknem ugyanazokkal a szavakkal nyitottam, illetőleg nyitom meg, mert mindannyiszor, ahányszor ebben az összetételünkben összegyűjtünk, — hála a Midenható segítségének — mindig nagyobb lett valamivel az ősi magyar föld. Amikor az elnöki széket elfoglaltam, még csak reménykedtünk... 1939 január havában már együtt örvendtünk a Felvidék visszatérése felett, a múlt évben Kárpátalját ünnepeltük, ma pedig a keleti és erdélyi országre-

szekkel visszatért magyar testvéreinkhez és kartársainkhoz száll szeretetteljes üdvözlétünk.

Nehéz, de egyben örömteljes volt nekünk ez a három esztendő. Magyar szívünk örvendezése munkára lelkesít, s a lázas tevékenység és a pihenés nélküli kötelességteljesítés háttérbe szorította egyéni bajainkat. Ha éreztük is az idők súlyát, s ha küzdöttünk is a megélhetés nehézségeivel, csak a test szenvedett, lelkünk munkára ösztönzött és örvendezett.

Ebben a szenvedésben és örvendezésben egységes volt az egész postástársadalom. Egységes volt, mert bajait nem jajgatta s örömeit megosztotta, egységes volt a munkában s a kötelességteljesítésben. Hitte az Istent s megbecsülte egymást. S mások által is becsültette, mert talán sohasem hangzott el annyi dicséret és elismerés a postásság munkájáról, mint az utóbbi években. Engedje az Isten, hogy ezek a nemes emberi érzések és tulajdonságok legyenek továbbra is a postásság erényei és erősödjenek ez a lelkes társadalom hitben, munkaszeretetben és anyagi javakban.”

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után dr. Pázmány Ödön tanácsos, ügyvezető igazgató felolvasta a Szövetség választmányának évi jelentését, amelyet a zárszámadás ismertetése és a számvizsgáló bizottság jelentése követett. Ezután egyhangúlag megválasztotta a közgyűlés a Szövetség új tisztikarát a következők személyében:

Elnök: Mészáros Lajos m. kir. postafőigazgató.

Alelnökök: Dr. Forster Károly m. kir. postaigazgató, dr. Bíró Pál m. kir. postafőigazgató, Dávid Lajos m. kir. postahivatali igazgató, Pázsit Dezső m. kir. postafőellenőr, Murányi Márta m. kir. postaelnörnő, Hajdu Tibor m. kir. postamester, Gazdy Jenő ny. m. kir. postafőigazgató, Czirák Sándor m. kir. postaszakaltiszt.

Ügyvezető igazgató: dr. Nagy Sándor m. kir. postatanácsos.

Titkárok: Palotási Kornél m. kir. postaszámellenőr, vitéz Vörös Kálmán m. kir. postafelügyelő.

Jegyzők: Jászay Antal m. kir. postafelügyelő, Farkas István m. kir. postafőellenőr.

Pénztáros: Kun Antal m. kir. postasegéd-ellenőr.

Ellenőr: Koltai István m. kir. postafőfelügyelő.

Ügyész: dr. Voit László m. kir. postatanácsos.

Számvizsgáló bizottság. Tagok: Ágh Róbert m. kir. postaszámvevőszéki főtanácsos, Solymár István m. kir. postafőtiszt, Magyarosy István m. kir. postaműszaki segédellenőr, Hrabovszky Vilma m. kir. postasegédellenőr, Bérczy Antal m. kir. postamester.

Póttagok: Kovács Gyula m. kir. postaszámírt, Budavári Lajos m. kir. postasegédellenőr.

A választás eredményének kihirdetése után dr. Meskó Oszkár elnök a következő szavakkal köszönt el a közgyűléstől: „Nekem, alelnöktársaimnak és tisztikaromnak megbízatása ezzel a közgyűléssel lejárt. De lejárt megbízatása a közgyűlési tagjainknak is. Átadjuk tehát helyünket az utánunk következőknek. Mi úgy érezzük, elvégeztük, amit vállaltunk. S ha bírálathoz érhetünk is hároméves működésünket, nyugodt a lelkiismeretünk, mert a zászló sértetlenségét megőriztük, az Isten, Haza és az Összetartás nemes gondolatához hűek maradtunk és a zászlóra tett fogadalmunkat megtartottuk. Nagyon köszönöm közgyűlésünk és választmányunk minden tagjának tárgyilagos támogatását és tisztikarom hűségét segítségét.”

A m. kir. posta személyzete nevében vitéz Vörös Kálmán felügyelő, a nyugdíjasok nevében pedig Gazdy Jenő ny. főigazgató mondott köszönetet a lelépő elnöknek és a tisztikarnak három éves lelkes munkájukért.

Ezután a Szövetség újonnan megválasztott elnökét, Mészáros Lajos főigazgatót küldöttség hívta meg a közgyűlésbe, akit dr. Meskó Oszkár főigazgató meleg szavakkal üdvözölt. „Nehéz időben veszed át az elnöki széket, — mondta dr. Meskó Oszkár főigazgató — de meg vagyok győződve, hogy közszeretettel álló személyed, nagy tapasztalattal, széles látókörrel, szociális érzékkel biztosíték a jövőre nézve. Hidd el nekem, hogy érdemes a postás személyzet sorsával, bajjaival foglalkozni. Fogadd szívvedbe tehát ezt a hűség postás társadalmat és vedd át a Szövetség mocsoktalan zászlóját és tartsd szem előtt az Isten, Haza és Összetartás szent gondolatát.”

Mészáros Lajos főigazgató a következő beszédben köszönte meg a személyzet bizalmát és foglalta el elnöki székét:

„Amikor a közgyűlés bizalmából elfoglalom a Postás Kari Egyesületek Szövetségének elnöki székét, elsősorban dr. Meskó Oszkár igen tisztelt barátomnak, a lelépő

elnöknek mondom szívélyes köszönetet azokért a szívhez szóló szavaiért, amelyekkel az elnöki széket, melyet három éven át közismert higgadságával, megfontoltságával, nemes szociális érzékével közmegelegedésre töltött be, nekem átadta.

De őszinte köszönetet mondom a mélyen tisztelt közgyűlésnek is, a közgyűlési tagokon át a Postás Kari Egyesületek Szövetségébe tömörült egyesületek tagjainak, így a magyar királyi posta személyzete összességének, — az újonnan megválasztott tisztikar nevében is — azért a bizalomért, amellyel bennünket megtisztelni méltóztattott.

Tudatában vagyunk annak, hogy ez a bizalom mit rakott vállainkra és munkát, fáradságot nem kímélve, igyekszünk erre az előlegezett bizalomra méltók is lenni.

A velünk szemben most megnyilvánult bizalmat úgy tekintjük, mint a Postás Kari Egyesületek Szövetségébe tömörült egyesületek tagjainak tökéjét, melyet megőrzés és gyümölcsözőtetés végett bíztak reánk.

A tőke megőrzését elemi kötelességünknek tartjuk, a gyümölcsözőtetés módjára azonban most, mikor a 2 év előtt közvetlen szomszédságunkban kirobbant, majd határainktól messze nyugatra eltolódott háború hazánk délkeleti határain gomolyodik, amikor hatalmas barátaink segítségével 28 hónap alatt majdnem kétszeresére növekedett csonka hazánkban az ország újjáépítése vette kezdetét, programot adni nem tudunk.

Hazafias szent kötelességünknek tartjuk azonban az államhatalmat az ország újjáépítésében társadalmi téren mindenben és minden körülmények között, még áldozatok árán is támogatni, mert tudjuk és hisszük, hogy amit ezen a téren magunktól elvontunk, azt gyermekeink, unokáink hatványozva fogják élvezni.

E munkánkban azok a magasztos eszméket kifejező jelzőszavak vezetnek majd bennünket, melyek szövetségünk zászlajára vannak hímelve: Isten! Haza! Összetartás!

Amikor munkánkhöz Isten segítségével felül a Szövetségbe tömörült egyesületek, egyesületi tagok támogatását kérem, idézem a Szövetség nagynevű első elnökének, dr. Kuzmich Gábor vezérigazgató urunknak ebből a székéből tett azt a kijelentését, hogy annak, aki a jelent eredményesen akarja szolgálni, a multat ismerni, tanulásait követni, a jövőben pedig rendületlenül bízni kell!

Arra kérek mindenkit, hogy ezt az arany igazságot vésse szívébe és a jelent, mely

csak jobb jövőt biztosíthat, ezek szerint szolgálja.”

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Mészöly Géza ellenőr pompás felépítésű beszédben köszöntötte a Szövetség új elnökét.

Serlegvacsora. A Postás Kari Egyesületek Szövetsége folyó évi január hó 29-én tartotta meg Összetartás Serlegének ez évi vacsoráját. A serleget az 1940. évben örző Postaaltisztek Országos Egyesülete nevében Czirák Sándor elnök meghatározó szavak kíséretében adta át az 1941. évben örző egyesületnek, a Magyar Posta Üzemi és Műszaki Tisztviselők Országos Egyesületének. A serlegbeszédet az üzemi tisztviselők egyesületének elnöke, Pázsit Dezső föellenőr mondta.

A Postás Kari Egyesületek Szövetségének elnöksége folyó évi január hó 29-én délelőtt adta át vezérigazgató urunknak az általa alapított Összetartás Serlege kicsinyített mását. Vezérigazgató urunk szívesen fogadta a Szövetség választmányának jóleső figyelmét.

Az Országos Postás Zene- és Kultur Egyesület „Erkel Ferenc” zeneiskolája február hó 9-én tartotta az 1940/41. tanévi III. növendékhangversenyét.

A hangverseny közönsége lelkes tapssal jutalmazta a növendékek játékát. Különösen kitűntek zongorajátékukkal: Együd Anna, Riedl Hermin, Farkas Valéria, Kaszai Vilmos, Kaufmann Irén, Zala Éva és Mária, Staudt Miklós, Nagy Kató és Csukássy Edit; hegedűjátékukkal: Pillis Pál, Albert István és Bugár Nándor; fuvolajátékával: Varga Sándor. Énektudásukról Polónyi Éva, Tóth Magda, Balázs Andor és Kirvay Ferenc tettek tamabizonyosságot.

Az Országos Postás Zene- és Kultur Egyesület f. évi március hó 3-án délelőtt 9 órakor a Budai Postapalota II. emeleti tanácstermében tartja ezévi *rendes közgyűlését*, melyre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség. Amennyiben a közgyűlés a fenti határnapon határozatképtelen lenne, úgy azt ugyanott f. évi március 10-én délelőtt 9 órakor tartja meg.

A „Nemzetvédelmi Kereszt” kitüntetésének igénylése. A Kormányzó úr Öföméltósága által alapított „Nemzetvédelmi Kereszt” elnyerésére — amely a magyarországi kommunizmus alatt, valamint a hazától elszakított és visszatért területeken a magyarság és Magyarország fennmaradása érdekében tanúsított önfeláldozó magatartást elismeri — igényük van:

1. azoknak, akik a világháború után az 1918. és 1919. évi nemzetközi forradalom idején, annak letöréséig számított időszakban, akár mint valamely fegyveres testület tagja, akár mint polgári egyén valamely szervezetbe tömörülve vagy egyénileg, önkéntes elhatározásból a nemzetközi forradalmak megdöntése ellen irányuló nemzeti mozgalomban tevékenyen résztvettek és emiatt szabadságukat vagy életüket veszélyeztették;

2. azoknak, akik az elszakított területen nemzetvédelmi tevékenységet fejtettek ki vagy a megszállókkal szemben egyenként, egyénileg is oly elszánt hazafias magatartást tanúsítottak, hogy emiatt szabadságvesztést szenvedtek vagy cselekményükkel életüket veszélyeztették;

3. azoknak, akik a nemzetközi forradalom következményeképpen későbbi időpontban az ország közbiztonságát veszélyeztető belviszály fegyveres elhárításában vagy egyes területek elszakítási kísérleteinek megakadályozásában vagy az elszakított terület visszaszerzése érdekében önként, fegyverrel a kézben résztvettek, ha emiatt szabadságukat vagy életüket veszélyeztették.

Vértanúhalált halt egyének egyenes lezszármazottjai a Nemzetvédelmi Keresztet megkapják.

Az 1918-as forradalmi Károly kormány alatt, vagy 1919 augusztus után létesült karhatalmi alakulatokban teljesített szolgálatt, valamint a túszként való letartóztatás nem ad igényjogosultságot a Nemzetvédelmi Keresztre.

A Nemzetvédelmi Keresztet korra és nemre való tekintet nélkül a fentiekben felsorolt igények teljesítése esetén bárki igényelheti, aki a nemzetvédelmi cselekmény elkövetésekor 16-ik életévét már betöltötte.

Az igényjogosultak külön felhívás bevétele nélkül, még azok is, akik a posta kötelekéből időközben kiváltak, kérjék a szükséges nyomtatványokat az Országos Nemzetvédelmi Bizottság 13. (postás) munkabizottságától Budapest VIII., Mária Terézia tér 17-19. A kitöltött és megfelelő igazolással ellátott jelentkezések ugyanide küldendők vissza.

Az igényjogosultságot igazolt aláírások eredetiségének, valamint a bemutatott eredeti okmányok másolatának hitelesítését a hivatalvezetőktől is lehet kérni.

A jelentkezések benyújtásának határideje: 1941 április 10-e.

A postás munkabizottság hivatalos ideje minden hétköznap 9—14 óra között van.

Egyesületünk idei bálja méltóképen sorakozik az előző évek sikeréhez.

A bemutató táncok során az Operaház fiatal és tehetséges művésznője, Kálmán Etelka ragadta tapsra a közönséget, majd az Operaház gyermek-balettkara váltott ki nagy tetszést.

E bemutatók után tagjaink magyaros nyitótánca következett, amely dr. Albrecht Gyula és dr. Udvarhelyi Károly tagtársaink feleségeinek fáradságos munkáját dicsérte és rendkívül nagy sikert aratott.

Nyitópárok voltak: Buczkó Anikó dr. Udvarhelyi Ödön, Mészáros Magda Somogyi László, Meskó Etelka ifj. Kupecz Vilmos, Polonyi Ibilke dr. Várnagy József, Havas Eleonóra Bánhalmi István.

A társaság a legjobb hangulatban a hajnali órákig maradt együtt és féltve őrizte a rendezőség ötletes ajándékát, amely ez idén egy kis, kerámiából készült virágváza volt.

A P. S. E. disztornája. Telt nézőtér előtt mutatták be tornászaink f. hó 23-án disztornájukat a Magyar Művelődés Házában, amely méltán megfelelt azoknak a várakozásoknak, amelyeket az eddigi években nyújtott teljesítmény után ahhoz fűztünk.

A vidéki elfoglaltsága miatt távollevő miniszterünk helyett dr. Álgay Pál államtitkár és dr. Kuzmich Gábor postavezérigazgató foglaltak helyet a díszvendői páholyokban. Ott voltak Demény Károly, Terstyánszky Ákos államtitkár, ny. vezérigazgatók, dr. vitéz Fábry Dániel, hedri Hedry Béla ny. altábornagyk, az OTT. és a Testnevelési Főiskola képviselőiben dr. Misángyi Ottó OTT elnökhelyettes, a MOTESz és a BBTE képviselőiben Bartalits Aladár társelnök, továbbá báró Proff Kocsárdné MOTESz társelnök, Mezey Ferenc szföv. tanulmányi felügyelő, Szilassy Géza ezredes és dr. Páskándy János, a MOTESz volt miniszteri biztosa.

A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszterium részéről jelen volt: Vutkovich Zoltán a XI. szakosztály vezetője, dr. Donner Kornél min. tan., a postavezérigazgatóság részéről dr. Forster Károly postafőigazgató, fővédnök, a betegsége miatt távollevő dr. Kiss Ödön egyesületi elnök helyett Gyarmathy Béla műsz. főigazgató társelnök és ügyszólván a posta egész vezetői kara, több vidékről felutazott kiküldöttek is beleértve.

A közönség a hatalmas és pompás műsor minden egyes számát lelkes tapsviharral

kísérte. Külön ki kell emelni a férficsapat együttes műszabadgyakorlatát és a női csapat klasszikus szépségű ritmikus gyakorlatait. Csillik Margit a töle megszokott szabotossággal mutatta be a tökéletesen kivitelezett műszabadgyakorlatait, a férfi csapat pedig nehéz lölemései gyakorlatait olyan hibátalanul mutatta be, hogy az még a válogatott csapatnak is dízére vált volna.

A magas színvonalú nyújtógyakorlatok és a kitünően sikerült tréfás lóugrás szám után a műsört a női csapat hagyományos magyar tánca fejezte be olyan tomboló sikerrel váltva ki, hogy azt meg kellett ímélni.

Dicsérettel kell megemlékezni mindkét csapat művezetőjéről is, akik közül Csillik Margit képességeinek és tudásának legjavát adva igen magas nivóra emelte a női csapat készülségét s olyan kiváló érzékkel válogatta össze a kísérezőnet és tanította be hozzá a csapatgyakorlatokat, hogy a tornamutatványokon kívül a kísérezőzene maga is külön élvezetre szolgált.

Sántha Lajos a férficsapat élén mutatott olyan eredményt csapatával, amelyent csak ritkán láthatunk.

A kísérezőnet az Országos Postás Zenekar szolgáltatta, nagyszerű karnagyával, Eördögh Jánossal az élén.

Az élményszámba menő disztornát este vacsora követte.

Szegedi helyi csoportunk A múlt évekhez hasonlóan ez évben is, folyó évi január hó 18-án 20 órai kezdettel a szegedi Tiszaszálló éttermében a tagok és hozzátartozók részére vacsorával egybekötött igen hangulatos, meleg farsangi családi estélyt rendezett, melyen az igazgatóság vezetőjével Szűts Endre postafőigazgatóval és feleségével az élén 70 tangú társaság vett részt.

A helyi csoport az igazgatóság jogász- és mérnöktisztviselőinek meleg baráti együttérzését, harmonikus szeretetteljes együttműködését is oly teljes mértékben kifejezésre juttató estélyen résztvett hölgyeknek és uraknak farsangi mókás ajándékokkal kedveskedett, ami a jelenlévők között nagy tetszést aratott. A hangulat mindvégig kitünő volt és a tánc csak záróakor ért véget.

A rendezést Kisfalvy Alajos műszaki igazgató és dr. György Endre tanácsos tagtársunk irányítása mellett dr. Kovács László segédtitkár és Egyedi Andor segédmérnök tagtársaink végezték és a terem hangulatos díszítése és az est kitünő sikere az ő derekas munkásságukat dicséri.

Közgyűlésünk

Egyesületünk február hó 27-én tartotta ezévi rendes közgyűlését. E közgyűlésen választották meg a következő három évre az Egyesület új tisztikarát.

Ujj György elnök a közgyűlés megnyitása után megemlékezett a tavalyi közgyűlés óta bekövetkezett történelmi eseményekről. Az elmúlt év folyamán hála Horthy Miklós Kormányzó Urunk bölcs országglásának és az állam vezetőinek, Erdély és Kelet-Magyarország egy része visszatért az ősi hazához.

A bevezető szavak után üdvözölte a megjelenteket. Megállapította, hogy a közgyűlést szabályszerűen hívták össze és az határozatképes.

Az elnök javaslatára a közgyűlés táviratban üdvözölte a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter urat, valamint dr. Álgay Pál államtitkár és dr. Kuzmich Gábor vezérigazgató urat.

Ezután következett az igazgatóválasztmány jelentése az Egyesület 1940. évi működéséről. A jelentés így hangzik:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Az a három esztendő, amely időszakra a Közgyűlés megtisztelő bizalma a jelenlegi tisztikart az egyesület élére állította, immár végére ért. Amikor a tisztikar most félreáll és felváltást kér, nem távoznat el addig, amíg a jó gazda gondosságával számot nem ad működéséről.

Működésünk első két esztendejéről már volt szerencsénk beszámolni, most a harmadik esztendőről kívánunk számot adni. Egy rövid összefoglalást is akarunk adni a három esztendőről s arról, hogy a három éves ciklus alatt mennyiben tudtuk szolgálni tagtársaink érdekeit.

Az 1940-es esztendő, ép úgy, mint az azt megelőző kettő, hazánk történetében nagyfontosságú év volt, mert a trianoni határ egy nagy darabja omlott össze ebben az évben is. Területben, népességben, erkölcsi és anyagi javakban, nemkülönben tekintélyben országunk újból gyarapodott. Aból a nagy munkából, amely végül az ország bölcs vezetőinek körültekintő és megfontolt irányítása mellett Erdély és a keleti részek jelentékeny területének a Magyar Szent koronához való visszatéréséhez vezetett, a maga helyén minden tagtársunk kivette a maga részét, de igen nagy volt azoknak a száma, akik különleges munka-

körben végeztek hasznos és értékes tevékenységet.

Az 1940. év történetéből mindenek előtt meg kell emlékeznünk vezérigazgató urunkat ért ama kiténtetésről, hogy a Társadalmi Egyesületek Szövetsége az I. osztályú jubiláris díszjelvényét adományozta részére. Különösen ontosnak tekintjük ezt a kiténtetést, mert a munkának megbecsüléseként és értékeléseként éppen azt kapta, aki a munkát legjobban megbecsüli és jutalmazza.

A két kar által végzett munka elismerésének beszédes bizonyosságul említjük itt meg, hogy tagtársaink közül a honvédelem érdekében kifejtett értékes munkásságuk elismerésül kormányzói kiténtetésben kilencen részesültek, négy évtizedes munkásságának elismerésül egy tagtársunk kormányzói, egy miniszteri kiténtetésben részesült. A tárcanélküli miniszter úr egy tagtársunkat, a honvédelmi miniszter úr pedig három tagtársunkat részesítette elismerésben s mindezen kívül öt tagtársunk kapott még vezérigazgatói elismerést.

Az elmúlt esztendő általános javulást hozott a tisztviselők helyzetében, mert megszűntek végre a fizetéscsökkenő rendelkezések. Szomorúan kell azonban ugyanakkor megállapítanunk azt is, hogy az elsőrendű közszükségleti cikkek drágulása miatt a megélhetés gondjai súlyosbodtak.

Javulás mutatkozott a két kar helyzetében is. Ugyanis a postaforgalom állandó emelkedése és a visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területek szükséglete alapján az 1941. naptári évre szóló költségvetési törvény — a Felvidéken és Kárpátalján átvett 1071 főnyi kincstári személyzetten felül — a kincstári személyzet létszámát 841 fővel szaporította. Ebből a fogalmazási szak öt főnyi, a műszaki szak pedig 2 főnyi szaporítást kapott. A kincstári személyzet szaporításával kapcsolatban arányosítás címén a fogalmazási szakban 1 főigazgatói, 2 igazgatói és 4 tanácsosi állást kaptunk. Ezzel szemben azonban a titkárok és segédtitkárok létszáma 1-1 fővel, a fogalmazók létszáma pedig 5 fővel csökkent. A műszaki szakban a főigazgatók és igazgatók számát 1-1, a műszaki tanácsosok és főmérnökök zámát 2-2, a mérnökök számát pedig egy fővel lehetett sza-

porítani, viszont a segédmérnökök száma egy fővel, a mérnökgyakornokok száma pedig 5 fővel csökkent.

Végeredményként tagtársaink körében a következő kinevezések, cím- és jellegadományozások történtek. A múlt évi július hónapban egy fogalmazási karba tartozó tagtársunk igazgatói, egy tanácsosi és két tagtársunk titkári címet és jelleget kapott. Rendkívüli tagjaink közül ugyanakkor hárman részesültek hivatali igazgatói cím- és jellegadományozásban. A folyó év január havától kezdődő érvénnyel főigazgatói címet és jelleget négy, postai igazgatói címet és jelleget 11, tanácsosi jelleget egy, postatitkári címet és jelleget 2, postaműszaki főigazgatói címet és jelleget kettő, postaműszaki igazgatóit három, postaműszaki tanácsosít négy, postafőmérnököt kettő, rendkívüli tagjaink közül egy tagtársunk hivatali igazgatói egy pedig felügyelői címet és jelleget kapott.

Kinevezés volt a fogalmazási szaknál: az V. fizetési osztályba öt, a VI. fizetési osztályba 12, a VII. fizetési osztályba 13, a postaműszaki szaknál: V. fizetési osztályba 3, a VI. fizetési osztályba 7, a VIII. fizetési osztályba 14, a VIII. fizetési osztályba 16, a IX. fizetési osztályba 17, a X. fizetési osztályba 17 és mérnökgyakornoki kettő. Rendkívüli tagjaink közül a VI. fizetési osztályba 7, a VIII. fizetési osztályba 3, a VIII-ba három, a IX-be négy, a X-be öt és a XI-be hat tagtársunk lépett, gyakoronkká kinevezett egy s magasabb fizetési osztály cím- és jellegadományozásában részesült négy tagtársunk.

Jelentős volt tagtársaink körében a megbízatások száma is. Ezeket a megbízatásokat lapunk hasábjain minden alkalommal ismertettük, azok felsorolását itt mellőzzük.

A fogalmazási szak költségvetési létszáma most 382, a műszakié 217. Az ország területének és népességének ismételt gyarapodása, a kolozsvári és a nagyváradi postaigazgatóság életre hívása szükseggé teszik a két kar létszámának újabb feleremelését. Hiszünk és reméljük, hogy a létszámemelést együtt fog járni az egyes fizetési osztályok létszámának arányosításával s a státuskulcsok kedvezőbb megállapításával. A két kar helyzetének alakulásában, amelyért egyesületünk elődei bölcs irányítása mellett annyit küzdött, kedvezőbb korszak következik.

Az elmúlt esztendő bennünket közelről érintő eseményei közé tartozik még a Magyar Közlekedéstudományi Társaság meg-

alakulása, amelynek alakuló közgyűlésén vezérigazgató urunkat a társaság egyik alelnökévé, Aigner Dezső, dr. Forster Károly, dr. Kovács József tagtársainkat a választmányi rendes, dr. Pázmány Ödön és Erdős Gyula tagtársainkat a választmányi póttagjaivá, dr. Ruttner Bélát a számvizsgáló bizottság tagjává, Ujj György elnökünket és még nyolc tagtársunkat pedig a társaság tagjaivá választották.

Áttérve egyesületi életünkre, mindenekelőtt örömmel kell jelentenünk, hogy tagjaink száma az elmúlt esztendőben ismét emelkedett. A tagok száma az év végén 714 volt. Az emelkedés 52. Az év végén a rendes tagok száma: jogász 393, mérnök 206, összesen 599, a rendkívüliek: jogász 106, mérnök 2, összesen 108. Alapító tagjaink száma változatlanul 6, pártoló egy. Nyugdíjas tagtársaink száma 32. Tagjaink közül az elmúlt évben csak egy halálozás volt. Dr. Kalmár Lajos postahivatali igazgató rendkívüli tagtársunk halálozott el. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Az 1940. évben egy közgyűlést és három igazgatói választmányi ülést tartottunk. A közgyűlésen betöltöttük a dr. Kuzmich Gábor vezérigazgató lemondásával megüresedett alelnöki székét. Az igazgatóválasztmányi üléseken folyó ügyeket tárgyalunk. A jogászszakosztály és a mérnökszakosztály egy-egy választmányi ülést tartott az őket érintő kérdések megbeszélésére.

A rendkívüli viszonyok lehetetlenné tették az annyira közkedvelt kisszemináriumi előadások rendszeres megtartását. Tudományos előadást mindössze három tartottunk. Az egyikben dr. Forster Károly alelnökünk tartott előadást a buenosairesi postakongresszusról, a másodikban dr. Vajda Béla, az ellenőrző szolgálat méltatása címen és a harmadikon a mérnökszakosztály rendezésében Kodolányi Gyula tagtársunk tartott előadást a vakrepülésről.

Itt említjük meg, hogy dr. Forster Károly alelnökünk a soproni nyári egyetem meghívására 1940 augusztus 5-én előadást tartott Sopronban a Magyar kir. Posta nemzetközi vonatkozásai cím alatt.

Az adott viszonyok között a szakismeretek fejlesztésére túlnyomólag a Magyar Posta hasábjai állottak rendelkezésünkre. A papírkorlátozó rendelkezések terveinknek itt is határt szabtak. Emiatt kellett 1940. évi május havától kezdődően a Műszaki Közleményeket és az Egyesületi Értesítőt — az utóbbit Egyesületi Élet cím alatt — a főlapba beolvasztani és együtte-

sen 60 oldal terjedelemben megjelentetni. Lapunk az elmúlt évben 640 oldal terjedelemben jelent meg. A Műszaki Közlemények 1—4. számával és az Egyesületi Értesítővel együtt az összes oldalszám: 750. Önálló közlemény jelent meg: 68. Tartalmuk szerint: postaszolgálat 7, távközlés: 9, történelmi: 8, műszaki 24 és egyéb tartalmú: 20. Ezenkívül a külföldi szemle rovaton hozott közlemények száma 95, bélyeghíreké 3. Elmélet — Gyakorlat 7. Érdekes kérdések száma: 12, Jogesetek joggyakorlatok: 3. A cikkírók száma 40. A cikkírók túlnyomólag a fogalmazási és a mérnöki szakhoz tartozók voltak. Íróink között üdvözölhetjük vezérigazgató urunkat is. Voltak íróink között más szakhoz tartozó kartársaink, sőt intézetek kívülállóik is: így Szentkirályi József, a newyorki Magyar Könyvtár könyvtárosa és a Columbia egyetemen a magyar nyelv és irodalom előadója, Mentényi Sándor ny. főszolgabíró.

Változás állott be a Magyar Posta kiadójának személyében, amennyiben dr. Lőrinczy Gábor postahivatali igazgató nagymérvű elfoglaltsága miatt e tisztségéről lemondott s igazgatóválasztmányunk az 1940. évi április hó 1-étől kezdődően dr. Lukács Alfons postatitkár tagtársunkat bízta meg e teendőikkel.

Tagtársaink továbbképzését óhajtottuk előmozdítani a múlt évben azzal, hogy a költségvetési előirányzatban külföldi ösztöndíjakra 3000 pengőt vettünk fel. Sajnos a külpolitikai viszonyok tagtársaink külföldi útjainak megvalósítását lehetetlenné tették. A továbbképzés céljait véltük szolgálni a pályatételek jutalmazásával is. Erre a célra a költségvetésileg előirányzott 400 pengő helyett, tekintettel a nagyobb érdeklődésre, 550 pengőt fordítottunk.

Változatlanul célunknak tartottuk az elmúlt évben is a kartársi érzés ápolását. Résztvettünk a más szakba tartozó kartársaink minden társadalmi megmozdulásában. A többi egyesülettel szívesen érintkezést tartottunk fenn.

Egyesületünkön belül a viszonyok nem engedték meg, hogy a kartársi érzések ápolására az előző évi kereteket tágíthassuk. Így az elmúlt esztendőben is csak két családi estét és egy bált tarthattunk. Az utolsó pillanatban el kellett hagynunk a minden évben nagy kedveltségnek örvendő évi kirándulásunkat.

A vidéki csoportok közül legélénkebb volt a kassai csoport működése. E csoportunk a kassai postaigazgatóság épületében három szobából álló helyiséghez jutott, ezt

szépen be is rendezte s ezzel tágas és összejövetelekre is alkalmas egyesületi helyiséggel rendelkezett, ahol havonként megismétlődő családi estét tartott. Ezeken az estéken nemcsak a helyicsoport tagjai, hanem a forgalmi és üzemi kar tagjai is gyakran résztvettek, valamint Kassa város polgári és katonai előkelőségei is. A családi estéken kívül 1940 február hó 11-én sikerült hangversenyt rendeztek, amelynek első részét a kassai rádió is közvetítette. E helyi csoportunk érdeme Kormányzó Urunk első felvidéki szobrának a kassai postapalota felvételi csarnokában történt felállítása. Jelentős eredményt ért el a csoport karácsonyfaiünnepélyével, amely alkalommal nagyszámú szegény postás gyermeket ruhával, cipővel láttak el.

A debreceni csoport működése a rendes keretek között mozgott.

Soproni csoportunk a költségvetésünkben erre a célra felvett összeg egy részéből egyesületi helyiséget rendezett be s megteremtette a klubélet alapfeltételeit, ennek során igen jól sikerült batyus bált rendeztek.

A pécsi csoportunknak is sikerült egyesületi helyiséget biztosítani, ahol élénk egyesületi élet fejlődött ki az esztendő első felében. Az elmúlt év farsangjában egy igen jól sikerült nagyborszabású táncos összejövetelt rendeztek. Az egyik rendes heti összejövetelük alkalmával felolvasás formájában ismertették dr. Forster Károly alelnökünk budapesti előadását.

A szegedi csoport az év első felében egy nagyobb szabású farsangi estét és három családi jellegű összejövetelt tartott. Szegedi csoportunk kasszagmináriumi előadásokat is tartott. Az előadók Kisfalvy Alajos, dr. György Endre és Gál Sándor voltak. Gál Sándor előadásán, melyet az áramkörök gazdaságos kihasználása címen tartott, nagyszámban résztvettek a szegedi honvéd híradó tiszték is s így az előadás igen hasznos szolgálatot tett a honvédség tisztikara és a postagazgatóság között fennálló kölcsönös megbecsülés további kiépítésében.

A helyicsoportok állandóan megtartották az összeköttetést az egyesület központjával, az igazgatóválasztmányi üléseken mindig szép számmal képviseltették magukat.

Tagtársainknak kívántunk jó szolgálatot teljesíteni azzal, hogy az igen olcsó és kellemes üdülést biztosító balatonfüredi és mátraházi üdülőszobáink felszerelését ki egészítettük. Így Balatonfüreden elláttuk a

szobákat nyári takarókkal, a mátraházi szobáinkat pedig rádióval szereltük fel. Budapesti vendégszobáink részére étkezleteket szereztünk be, hogy az ott meg szálló tagtársaink kényelmét az étkezde szünetében is biztosítsuk.

Hogy milyen nagy anyagi áldozatot jelentett a balatonfüredi és mátraházi üdülőszobáink fenntartása, azt igazolja az a tény, hogy a bevételek leszámítása után fenntartásuk kereken 1500 pengővel terhelte költségvetésünket.

Sajnálattal említjük meg, hogy vendégszobáink igénybevétele visszaesést mutat. Ennek okát a szabadságolások szünetelésében keressük.

Egyesületünk vagyonkezelését Budapest VI. ker. Előjárósága az elmúlt évben is felülvizsgálta s azt rendbenlevőnek találta. Számvizsgáló bizottságunk két ízben — egyik alkalommal váratlanul, másik alkalommal pedig a zárszámadás elkészítése alkalmával — vizsgálta felül a vagyonkezelést. A pénzügyi eredményt és a gazdálkodás mérlegét a számvizsgáló bizottság jelentése fogja bemutatni. Itt csupán annyit említünk meg, hogy a változó bevételek — a hirdetési díjaktól és a balatonfüredi vendégszobák bevételétől eltekintve az előirányzatnál kedvezőbben folytak be.

A kiadásoknál, mint már említettük, 150 pengővel léptük túl az előirányzatot a pályatételek jutalmazására fordított összegnél. Örömmel hoztuk ezt az áldozatot, mert úgy véltük, hogy ezzel jó szolgálatot teszünk a szakképzés fejlesztése terén. Közülük négy száz pengővel több kiadás merült fel az egyesületi élet címen előirányzott összegnél, ami az egyesület sokoldalú kötelezettségének a velejárója. A leltári tárgyak beszerzésére előirányzott összeget jórészt a balatonfüredi üdülőszobáink felszerelésének kiegészítésére fordítottuk. Jelentős többkiadás merült fel a tisztelt díj megváltásoknál és adományoknál. Oka ennek az volt, hogy egy ezer pengővel segélyeztük az árvízkarosultakat és három száz pengőt adtunk az Erdélyért mozgalomra. A volt politikai foglyok két ízben 50, állástalan diplomások 50, Vöröskereszt 50, Gyermekvédő Liga 50 pengővel szerepel az adományok között, a többi apróbb tételek egész sorából tevődött össze.

A nagyobb kiadási tételek közé tartozik a vidéki csoportok berendezésére felvett 1000 pengő, melyből a kassai és soproni csoportok részére bútorok beszerzésére 500—500 pengőt adtunk. Itt említjük meg, hogy a kassai csoport részére 1000 pengő

kamatmentes előleget utaltunk ki berendezési célokra, melyet évi 200 pengős részletekkel fog törleszteni. Ebből 200 pengő már meg is térült, a 800 pengő pedig pénztárkészletünkben szerepel.

Tankönyvségély címén 2690 pengőt osztottunk ki. Mint az előző években, úgy most is a VI. fizetési osztályig bezárólag minden igényt kielégítettünk. Összesen 132 tagtársunk 196 gyermekét kellett tankönyvségélyben részesíteni, míg az előző évben csak 117 tagtársunk 179 gyermeke között osztottuk ki az előirányzott összeget. Ennek megfelelően a középiskolai tanulók tankönyvségélyét az előző évi 16 pengővel szemben 15 pengőre szállítottuk le, a főiskolás gyermekek tankönyvségélyét pedig 25 pengő helyett 20 pengőben állapítottuk meg. Végeredményképen 65 elemi iskolába járó gyermek után fejenként 10 pengő, 116 középiskolai tanuló után fejenként 15 és 15 főiskolai hallgatónak fejenként 20 pengő jutott.

Kiadásaink között a legnagyobb tétel a Magyar Posta kiadására fordított összeg. A lap nivójának változatlan fenntartása és a megnövekedett példányszámok mellett csak a legmesszebbmenő takarékoság szem előtt tartásával sikerült az előirányzott összegből a lap megjelenését biztosítanunk. Az elmondottakban ismertettük az elmúlt év egyesületünkre vonatkozó adatait, most megkíséreljük a tisztakar három éves működésének mérlegét felállítani.

Az egyesület vagyonát illetőleg megemlítjük, hogy 1938. év elején, amikor a jelenlegi vezetőség működését megkezdette, 91.984 pengő 81 fillér volt az egyesület vagyona. Vagyonunk most 89.032 pengő 92 fillér. Ha figyelembe vesszük azt a tényt, hogy 1939. évben 1275 pengő 68 fillér vagyonszármazást kellett fizetnünk s hogy a három esztendő alatt bútorok és leltári tárgyak értékéből évenként 5%-ot, összesen 5015 pengő 39 fillért írtunk le, megállapíthatjuk, hogy egyesületünk reánk bízott vagyonszármazást megőriztük. Tőketartalékunk túlnyomó része elődeink bölcs elhatározása alapján a Nemzeti Bank jól kamatozó részvényeiben fekszik s ez a vagyon a leltári értékkel szemben a mostani tőzsdéi árfolyamot figyelembe véve, lényegesen nagyobb értéket képvisel. Hiszünk, hogy egyesületünk vagyoni helyzete biztos alapon nyugszik.

Az elmúlt három esztendő gyarapodást jelent a tagok létszámában. Három évvel ezelőtt a tagok létszáma 600 volt, most pedig 714. Magába foglalja ez a szám a

fogalmazási és műszaki szakba tartozó csaknem valamennyi kartársunkat, de jelentős a rendkívüli és a nyugdíjas tagok száma is.

Egyesületünk elnöke székfoglalója alkalmával azt a programot tüzte maga és munkatársai elé, hogy ugyanazon az úton kíván haladni, amelyet elődeink tapostak, mert visszatekintve az egyesület történetére azt látta, hogy elődei azokat a kérdéseket karolták fel, amelyek a két kar egyetemét érintették s amelyek a két kar szoros együttműködését s a kartársi együttérzés ápolását célozták. A most távozó tisztikar örökséget vett át. Az örökség szellemében az igazi kartársi érzés és baráti együttműködés érdekében igyekeztünk egyesületi életünket minél vonzóbbá tenni. Ez a cél vezetett bennünket akkor, amikor egyesületi helyiségünket új, kényelmes ülőbútorokkal láttuk el, a balatonfüredi vendégszobáink berendezését kiegészítettük, a mátraházi vendégszobákat újonnan minden kényelemmel berendeztük s anyagi áldozatot nem kímélve, arra törekedtünk, hogy tagtársainknak valóban kényelmet, üdülést és szórakozást nyújtsunk.

Hogy az adott viszonyok között mennyiben tudtunk eredményt elérni, azt a mélyen tisztelt közgyűlés bírálataira bízunk. A magunk részéről távozásunk alkalmával azzal a tudattal adjuk át helyünket utódainknak, hogy ha csak egy árnyalattal is elő tudtuk segíteni egyesületünket céljainak elérésében, munkánk nem volt hiábavaló.

Mély tisztelettel kérjük a tisztelt közgyűlés bírálatait és jelentésünk tudomásulvételét.

A jelentést a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Az 1940. évi zárszámadást a számvizsgáló bizottság távollévő elnöke helyett dr. Lukász Alfonz jegyző ismertette. E szerint a számvizsgáló bizottság az Egyesület 1940. évi zárszámadását és vagyoni állapotát felülvizsgálta. Az Egyesület nyereség és veszteség számlája, valamint vagyommérlege a következő:

I.

A) BEVÉTEL:

1. Mult évi maradvány:		
a) Magyar Posta . . .	1.136.22 P	
b) Egyesületi . . .	1.782.40 „	2.918.62 P
2. Tagdíjakból		12.783.— „
3. Miniszteri hozzájárulás a „Magyar Posta” kiadásához . . .		16.000.— „
4. Kamat és részvényosztalék . . .		2.127.98 „
5. Hirdetési díjakból		797.60 „
6. Előfizetési díjakból		358.18 „
7. Balatonfüredi vendégszobákból . . .		362.— „
8. Mátraházi vendégszobákból . . .		443.50 „
9. Egyéb bevételek		1.297.90 „
10. Vidéki csoportoknak berendezésre (vagyonból)		1.000.— „
		<u>Összesen: 38.088.78 P</u>
		azaz Harmincnyolcezerhatalvannyolc pengő 78 fillér.

II.

B) KIADÁS:

1. A „Magyar Posta” kiadási költségeire		18.144.48 P
2. Pályatételek jutalmazására		550.— „
3. Egyesületi élet kiadásai		6.397.13 „
4. Vidéki választmányi tagok díjai . . .		360.— „
5. Leltári tárgyak beszerzése és karbantartása		1.050.10 „
6. Balatonfüredi vendégszobákra . . .		1.092.68 „
7. Mátraházi vendégszobákra		1.208.52 „
8. Tankönyvsegélyekre		2.690.— „
9. Vidéki csoportoknak tagdíjtérítés . . .		2.074.— „
10. Külföldi kiküldetésekre		—.— „
11. Tiszteletdíjmegváltások, adományok		1.932.86 „
12. Vidéki csoportok beruházására . . .		1.000.— „
		<u>Összesen: 36.499.77 P</u>
		azaz Harminchatezerhátszázkilencvenkilenc pengő 77 fillér.

1. Bevételi többletek:

a) Tagdíjakból	283.— P
b) Kamat és részvényosztalékból . . .	127.98 „
c) Előfizetési díjakból	258.18 „
d) Mátraházi vendégszobák bevételeinél	43.50 „
e) Egyéb bevételeknél	116.52 „

2. Megtakarítások a kiadásoknál:

a) A „Magyar Posta” kiadásánál . . .	55.52 „
b) Vidéki választmányi tagok jelenléti díjainál	340.— „
c) Tankönyvsegélyeknél	10.— „
d) Külföldi kiküldetéseknél	3.000.— „
	<u>Összesen: 4.234.70 P</u>

3. Az előirányzatnál kevesebb bevétel:

a) Hirdetési díjaknál	202.40 P
b) Balatonfüredi vendégszobák bevéte- telénél	38.— „

4. Az előirányzatnál több kiadás:

a) Pályatételek jutalmazásánál . . .	150.— P
b) Egyesületi élet kiadásainál . . .	397.13 „
c) Leltári tárgyak beszerzésénél és karbantartásánál	50.10 „
d) Balatonfüredi vendégszobákra . .	92.68 „
e) Mátraházai vendégszobákra . . .	308.52 „
f) Vidéki csoportok tagdíjrészese- désénél	74.— „
g) Tiszteletdíjmegváltásoknál és ado- mányoknál	1.332.86 „
Összesen:	2.645.69 P

Az 1. és 2. alatti összegéből 4.234.70 P
 a 3. és 4. alattiak összege levonva 2.645.69 „
 marad összesen: 1.589.01 P
 mint megtakarítás, mely összeget az egyesület
 az 1941. évre vitt át.

II. VAGYONMÉRLEG:

A) TARTOZIK:

1. Bútorok, felszerelési és más lel- tári tárgyak értéke	40.441.41 P
2. Tőketartalék:	
a) 200 drb Nemz. Bank részvény	36.026.93 P
b) Postás Tak. és Hi- telszöv.-nél betét	2.673.07 „
c) Községi Takaréknál betét	1.000.— „ 39.700.— P
3. Külön rendeltetéssel:	
a) dr. Voit-alap Angol-Magyar Banknál betétkönyvben	322.50 „
b) Sajtóalap a Postás Takaréknál és Hitelszöv.-nél betétkönyvben	7.000.— „
4. Pénztárkészlet:	
a) Postatakarékpénz- tári folyószámlán	233.98 P
b) Kereskedelmi Bank- nál betét	200.— „
c) Községi Takaréknál betét	200.— „
d) Nyugtában	800.— „
e) Kézipénztárkészlet	155.03 „ 1.589.01 „
Összesen:	89 052.92 P

azaz Nyolcvankilencezerötvenkettő pengő 92 fillér.

B) KÖVETEL:

Tiszta vagyon 89.052.92 P
 azaz Nyolcvankilencezerötvenkettő pengő 92 fillér.

Az 1940. évi vagyonkezelést és számadást ki-
 fogástalannak találtuk. Ennek alapján kérjük a
 mélyen tisztelt Közgyűlést, hogy úgy a Választ-
 mány, mint a Számvizsgálóbizottság részére a
 felmentést megadni szíveskedjék.

Budapest, 1941. évi január hó 10-én.

dr. Sztányi Árpády Ferenc sk.,
 m. kir. postaigazgató,
 a számvizsgálóbizottság elnöke.

Barthonek Károly sk.,
 m. kir. postaműszaki igazgató.

dr. Schmidt Rezső sk.,
 m. kir. postaműszaki igazgató.

dr. Várnagy József sk.,
 m. kir. postasegédtitkár,
 a számvizsgálóbizottság tagjai.

A közgyűlés a jelentést elfogadta és a
 kért felmentést egyhangúlag megadta.

Ujj György a következő szavakkal bú-
 csúzott az elnöki székétől:

A tárgysorozat szerint most az általános
 tisztújítás következik. A választás meg-
 ejtésével megszűnik a jelenlegi tisztikar
 megbízatása. Engedjétek meg, hogy ha-
 gyományainkhoz ragaszkodva, egy rövid
 visszapillantást vessek arra a három esz-
 tendőre, melyben a most lelépő tisztikar
 — odaadó, lelkes munkatársaim — támo-
 gatásával megtisztelő bizalmatok folytán
 egyleti életünket irányítani és vezetni sze-
 rencsém volt.

Székfoglaló beszédemben kijelentettem,
 hogy a programom ugyanazon az úton
 haladni, melyet elődeim kitapostak, mert
 visszatekintve az egyesület történetére, azt
 láttam, hogy elődeim azokat a kérdéseket
 karolták fel, amelyek a két kar egyetemét
 érintették, s melyek a két kar szoros
 együttműködését, a kartársi együttérzés
 ápolását célozták. Ehhez a programhoz
 kértem akkor a Ti támogatásotokat.

Az elmúlt három esztendő a történelmi
 események ciklusa volt. Ezekben a törté-
 nelmi időkben örömteljes, de egyben nehéz

napokat éltünk át. A területváltozással járó különleges munka valamennyiünk energiáját igénybevette s ez az idő nem volt alkalmas arra, hogy saját problémáinkkal is behatóan foglalkozhassunk. Célkitűzéseinket így nem tudtuk tartalommal megtölteni oly mértékben, mint azt szeretttük volna. Nagy-Magyarország képe lebegett szemünk előtt s minden energiánkat, erkölcsi és anyagi áldozatkészségünket magasabb célok elérésének szolgálatába állítottuk. A mostani és az előző évi jelentéseinkben részletesen beszámoltunk mindenről, amit az adott viszonyok között tehetünk. Tagtársaink érdekében kifejtett tevékenységünkben — úgy érzem — sohasem tévesztettük szem elől azt a célt, hogy a két kar szoros együttműködésének elősegítésére vállalkoztunk, és hogy a kartársi együttérzést minden erőnkkel elősegítsük.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a közgyűlés színe előtt a most lelépő tisztikarnak odaadó, önzetlen munkájáért hálás köszönetemet fejezzem ki.

Búcsúzóul még külön meg akarok emlíkezni a legmelegebb hálával a közgyűlés tagjairól, akik az elnökséget s azon keresztül az együletet az egyesületi élet minden megmozdulásában odaadóan támogatták.

Búcsúbeszéde után a közgyűlés hosszas tüssal ünnepelte a távozó elnököt.

Dr. Ruttner Béla postatanácsos tagtársunk keresetlen szavakkal köszönte meg az elnöknek és a tisztikarnak hároméves önzetlen munkásságát. Javaslatára a közgyűlés az elnöknek és a tisztikarnak munkálkodásáért köszönetét fejezte ki.

Ezután az új tisztikarnak és a megüresedett helyekre az új igazgatóválasztmányi tagoknak a megválasztása következett. Ugyancsak megtörtént a jogász és mérnök szakosztály új tisztikarának megválasztása is. A szavazás két szavazatszedő küldöttség előtt folyt.

A szavazatok összeszámlálása és a választási jegyzőkönyv összeállítását után a közgyűlés az új elnököt, dr. Forster Károly postafőigazgatót küldöttségileg hívta meg az elnöki székbe.

A távozó elnök meleg szavakkal üdvözölte az Egyesület új tisztikarát s annak élén dr. Forster Károlyt. Meggyőződése szerint a kartársak egyhangú bizalma olyan embert ültetett a következő három évre az elnöki székbe, aki nagy tudásával és az egyesületi élet terén szerzett gazdag tapasztalatával, önzetlen egyéniségével az

Egyesület hajóját biztos kézzel fogja vezetni a mai nehéz körülmények között.

Dr. Forster Károly a következő beszéd kíséretében foglalta el az elnöki széket:

Mélyszéges hálám és köszönetemet fejezem ki az igen tisztelt Közgyűlésnek az elnökké történt megválasztásomért. Tudom és átérzem teljes szívvel, hogy ez a legnagyobb kitüntetés, amiben kartársai részéről postajogász vagy mérnök részesülhet. A magam részéről a bizalomért a legteltesebb, önfeláldozó munkát ajánlom fel. Minden erőmmel az Egyesületünkbe tömörült postajogász és mérnök kettős kar érdekeinek hűséges sáfárja kívánok lenni.

Egyesületünk, amely az új elnökség hároméves ciklusa alatt éri el alapításának negyedszázados évfordulóját, számos, hatalmas és nagy feladatra van hivatva. Én e feladatok legfontosabbikát abban látom, hogy a posta vezető tisztviselői karát lelkiileg közel hozza egymáshoz. Én most egyelőre nem a két kart egymás mellé állítva, hanem külön-külön önmagában nézem, a jogászt a jogással és a mérnököt a mérnökkel szemben. Lehet valamilyen intézmény élén kitünően képzett, nagy szorgalmú, lelkes tagokból álló vezérkar. Ha azonban ennek egyes tagjai egymástól lelkiileg távol vannak, akkor hasonlóan fognak ahhoz a kitünő, pontosan járó svájci órához, amelynek minden kereke mesteri kéz alkotása, de az óramű csak addig jár, amíg baj nincs, amíg az olaj el nem fogy, a rugó el nem törik, vagy idegen test nem ékelődik a szerkezetbe. Ha ez megtörténik, az óramű kerekei és rugója önmagukon nem tudnak segíteni, a kitünő gép megáll. Ha azonban az intézmény élén állók egymásban az embert becsülik, ha a jogász a másik jogászban a mérnök a másik mérnökben sorstársát, barátját érzi, akkor az élet kisebb-nagyobb sürrlődéseit, nehézségeit a baráti szeretet olaja mindig el fogja simítani. Ezt a baráti szeretetet van hivatva ápolni Egyesületünk. Ennek pedig egyik legbiztosabb eszköze az, ha falaink közt eltűnik a cím-és rangkülönbség, ha egymásban nem a fizetési osztályt, hanem az embert ismerjük fel és becsüljük meg. Az itt kialakult baráti, egymást megbecsülő szellemnek kell azután a hivatali életbe is áthatolni és akkor az utolsó nyomai is el fognak tűnni az alsóbbak tartózkodásának, félelmének és a felsőbbek bizalmatlanságának, amely minden hivatali munkának ősi ellensége.

A baráti szellem ily ápolásán kívül Egyesületünk fontos feladatának tekintem az

önképzés fokozását is. Ha valamilyen intézmény vezetőire áll, hogy a jó pap holtig tanul, ez elsősorban igaz a postára, amelynek munkaterülete folyton tágul és munkaeszközei állandóan változnak. Hála elődeink munkájának, Egyesületünk az önképzés terén a magyar közéletben mondhatni a legelső közt áll. Szaklapunknak, felolvasásainknak olyan híre van, hogy sokan gondolnak rá irigykedve. Örömmel kell megállapítanom, hogy fiatalságunk teljes felkészültséggel lép a fórumra és felolvasások, vagy ami talán még acélozobb, vitadélutánok alakjában mutatja meg nagyra hivatott szárnyait. Ennek további kiépítését fontos feladatnak tekintem.

Egyesületünknek harmadik, régóta hangoztatott feladata a jogász és mérnök kettős kar közti összhang minél tökéletesebbé való tétele. Elődeink már sokat tettek e téren is; szimbolumunk is van, a lepecsételt, pihenőre tett csataképek, amelynek nem szabad többé kinyílnia. És ha mégis szükségét érzem annak, hogy erről a mi belső ügyünkről beszéljek, annak különös egyéni oka van. Legutóbb, szolgálati működésemből kifolyólag a kelet misztikus, félelmetes országát láttam. A hazautazás hosszú ideje alatt lelkem, telve súlyos impressziókkal, az éppen 700 év előtti nagy magyar tragédiára, a tatárjárásra gondolt. Julián barát jutott eszembe, akit IV. Béla királyunk keletre küldött és aki onnan vészes hírekkel tért haza. Az egymással versengő főuraink nevetve fogadták a barátot félelmetes híreivel. Tovább folyt a vita akörül, hogy mi legyen az egyes főurak hatásköre.

Kedves Barátaim! Súlyos viharfelhők vannak ma is Európa egén. Új világnézetek harcának ütközőpontján áll a nemzetünk, de különösen a középosztályunk, amelynek legfelsőbb rétegeihez tartozik a mi kettős karunk. A középosztályunk elérkezhet ismét arra a pontra, ahol őt a történelem mérlegre teszi és Isten óvjon bennünket attól, hogy könnyűnek találjon bennünket. Felejtsük el most az apró kis határvillongásokat, fogjunk össze a viharban. Álljon mindenki szilárdan az örhegyén, ahová állították. És ha majd Hunnia ege ismét derűs lesz és a viharfelhők mögül előtűnik a nap, akkor majd ráérünk a határmelegyékét nézegetni.

Bocsássatok meg kedves Barátaim, ha e néhány sötét ecsetvonással a közgyűlés derűs hangulatát pár pillanatra komollyá tettem. A nagy történelmi idők azonban kötelelességünknek teszik, hogy nyitott szem-

mel nézzünk magunk elé! Adja a jó Isten, hogy ha majd, Isten segítségével, az új elnökség a hároméves ciklusa befejeztével sáfárkodásáról beszámol, az ezeréves határait visszanyert Nagymagyarország boldog légköre sugározza be az akkori közgyűlés ünnepi hangulatát.

Ennek a nagy reménynek, ennek a nagy óhajnak jegyében foglalom el az elnöki széket.

A meleg ünnepléssel fogadott beköszöntő után dr. Lukász Alfonz, az új jogász főtitkár előterjesztette az 1941. évre szóló alábbi költségelőirányzatot.

KÖLTSÉGELEŐIRÁNYZAT

az 1941. évre.

I. BEVÉTELEK:

1. Mult évi maradvány	1.589.01 P
2. Tagdíjakból	12.700.— „
3. Miniszteri hozzájárulás a Magyar Posta kiadásához	16.000.— „
4. Kamat és részvényosztalékból	2.000.— „
5. Hirdetési díjakból	1.000.— „
6. Előfizetési díjakból	200.— „
7. Üdülősobának bevétele:	
a) Balatonfüred	400.— P
b) Mátraháza	400.— „ 800.— „
8. Egyéb bevételek	1.210.99 „
Összesen: 35.500.— P	

II. KIADÁSOK:

1. Magyar Posta kiadási költségeire	18.000.— P
2. Pályatételek jutalmazására	600.— „
3. Egyesületi élet kiadásai	7.000.— „
4. Vidéki választmányi tagok díjai	800.— „
5. Leltári tárgyak beszerzésére és karbantartására	1.000.— „
6. Üdülősobáinkra:	
a) Balatonfüred	1.100.— P
b) Mátraháza	1.100.— „ 2.200.— „
7. Tankönyvsegélyekre	2.700.— „
8. Vidéki csoportoknak tagdíjtérítés	2.600.— „
9. Tiszteletdíjmegváltások, adományok	600.— „
Összesen: 35.500.— P	

A közgyűlés a költségvetést egyhangúlag elfogadta.

Mivel az alapszabályokban meghatározott időpontig a közgyűlés elé indítványt nem terjesztettek elő, a közgyűlés ezzel véget ért.

A közgyűlés után az új elnök tradícionális szokás szerint vendégül látta a közgyűlésen megjelent tagokat.

Egyesületünk új tisztikara és választmánya. *Az egyesület tisztikara:*

Elnök: dr. Forster Károly postafőigazgató.

Alelnök: Gianone Ottó postaműszaki főigazgató.

Jogász főtitkár: dr. Lukász Alfonz posttitkár.

Mérnök főtitkár: dr. Telbisz Rafael postaműszaki tanácsos.

Jogász jegyző: dr. Bessenyi József postasegédtitkár.

Mérnök jegyző: Barna László postafőmérnök.

Pénztáros: dr. Kirilly Dezső postafogalmazó.

Ellenőr: Barthonek Károly postaműszaki igazgató.

Háznagy: dr. Vargacz Dezső postafogalmazó.

Számvizsgáló bizottság. Rendes tagok:

Módos Elemér postatanácsos.

Dr. Bothár László posttitkár.

Füves Dezső postaműszaki igazgató.

Torda Kálmán postaműszaki igazgató.

Póttagok

Sebők Dezső postaműszaki tanácsos,

dr. Röhler Emil postafogalmazó.

Az igazgatóválasztmány újonnan megválasztott tagjai. Rendes tagok 1941—1943. évre:

Mészáros Lajos postafőigazgató,

dr. Kovács József postafőigazgató,

dr. Magos Győző postatanácsos,

Rimótzty Mihály postaműszaki főigazgató,

Gyarmathy Béla postaműszaki főigazgató,

Marschalkó Béla postaműszaki főigazgató.

Póttagok 1941—1943. évre:

Ákontz Ernő postaműszaki igazgató,

dr. Bodroghy Ferenc postatanácsos.

Póttag az 1941—1942. évre:

Kiss Jenő postaműszaki igazgató.

Rendes tag 1941. évre:

Molnár István postaműszaki főigazgató.

Póttag 1941. évre:

dr. Rimányi József posttitkár.

A Jogász Szakosztály tisztikara:

Elnök: dr. Albrecht Gyula postafőigazgató.

Alelnök: dr. Buczkó Pál postafőigazgató, dr. Voit László postatanácsos.

Titkár: dr. Gallyais István postasegédtitkár.

Jegyző: dr. Staár Endre postafogalmazó.

Választmányi tagok: dr. Bokor Jenő postafogalmazó, dr. Dénes Ferenc posttitkár, dr. Diósdí Ferenc posttitkár, dr. Hortobágyi Ferenc postafogalmazó, dr. Katona László posttitkár, dr. Körös József postatanácsos, dr. Lengyel István postafogalmazó, dr. Mutschenbacher Imre posttitkár, dr. Rubovszky László postasegédtitkár, dr. Sallak Imre postatanácsos, dr. Szónyi Sándor posttitkár, dr. Tarnay Zoltán posttitkár, dr. Tordy Géza posttitkár, dr. Udvarhelyi Károly postafogalmazó, dr. Várnagy József postasegédtitkár, dr. Zappe Lajos posttitkár.

A Mérnök Szakosztály tisztikara:

Elnök: Elekes Jenő postaműszaki főigazgató.

Alelnök: Jánossy Flóris postaműszaki igazgató, vitéz Kolossváry Béla postaműszaki igazgató.

Titkár: Csoboth-Róbert Ödön postafőmérnök.

Jegyző: Susánszky László segédmérnök.

Választmányi tagok: Egyedi Andor postaműszaki főigazgató, Terlanday Béla postaműszaki főigazgató, Endrédy Antal postaműszaki főigazgató, Cserekyei Pál postamérnök, Gyapay Árpád postaműszaki igazgató, Gerédy József postasegédmérnök, Fábián Jenő postamérnök, Kónya Sándor postaműszaki tanácsos, Erdöss Gyula postaműszaki igazgató, dr. Mecséry Sándor postaműszaki tanácsos, Hütter Gyula postaműszaki tanácsos, Keller József postaműszaki tanácsos, Lorényi Gyula postamérnök, Flanek Tibor postamérnök, Pákh Károly postamérnök, Kádár Géza postasegédmérnök.

A teljesség kedvéért közöljük az igazgató-választmánynak tavaly és tavalyelőtt megválasztott tagjainak névsorát is, akiknek megbízatása 1941., illetőleg 1942. évben lejár:

Rendes tagok 1941—1942. évre:

Dr. Hantal József postafőigazgató,

dr. Bartel Gyula postatanácsos,

dr. Pázmány Ödön postatanácsos,

Zsendovics László postaműszaki igazgató,

Wangler Gyula postaműszaki tanácsos,

Juresek Viktor postaműszaki tanácsos.

Póttag: Visinszky József posttitkár.

Rendes tagok 1941. évre:

Dr. Kiss Ödön postafőigazgató,

dr. Rátz Alfonz postafőigazgató,

dr. János József posttitkár,

dr. Flaszik Jenő ny. postaműszaki igazgató,

Pászti János postaműszaki igazgató.

Póttag: Mattanovich Géza postaműszaki tanácsos.

Helyi csoportok megalakulása. A vidéki postaigazgatóságok székhelyein működő helyi csoportjaink — a kolozsvári és nagyváradai kivételével — megalakultak. Az új tisztikarok a következők:

Debrecen:

Elnök: dr. Kulcsár Bertalan postafőigazgató.

Titkár: dr. Okolicsnyi Gyula fogalmazó.

Pénztáros: dr. Minczer Béla fogalmazó.

Az igazgatóválasztmány *rendes* tagjai: Simonffy Miklós postaműszaki igazgató, Kovács Lajos postaigazgató.

Póttagjai: Schuszter András postaműszaki tanácsos és dr. Melles Simon postatanácsos.

Kassa:

Elnök: dr. György József p. főigazgató.

Titkár: dr. Csáky Lajos postatitkár.

Pénztáros: dr. Hajna János postafogalmazó.

Az igazgatóválasztmány *rendes* tagjai: dr. Pető Gyula postatanácsos és Zimányi János postaműszaki tanácsos.

Póttagjai: dr. Babuscák Jenő postatanácsos és Ludvig László postamérnök.

Pécs:

Elnök: Lengyel Sándor postafőigazgató.

Titkár: dr. Norgauer János p. s. titkár.

Pénztáros: Áronffy Tivadar postatan.

Az igazgatóválasztmány *rendes* tagjai: Pásztor Béla postaigazgató és Girscht Ferenc postaműszaki igazgató.

Póttagjai: Szöke László dr. postatitkár és Obendorf Gusztáv műsz. tanácsos.

Sopron:

Elnök: Kiss István postafőigazgató.

Titkár: dr. Nagy József postatitkár.

Pénztáros: dr. Sütő János segédtitkár.

Az igazgatóválasztmány *rendes* tagjai: Frivaldszky Kornél postaigazgató és Gaál Ferenc műszaki tanácsos.

Póttagjai: dr. Czápos Ferenc segédtitkár és Hollán Miklós postamérnök.

Szeged:

Elnök: Szűts Endre postafőigazgató.

Titkár: dr. Ehmann Aladár s. titkár.

Pénztáros: dr. Hetényi Béla postatitkár.

Az igazgatóválasztmány *rendes* tagjai: Sebestyén István p. igazgató és Kisfalvy Alajos p. m. igazgató.

Póttagjai: dr. György Endre p. tanácsos és Gál Sándor p. m. tanácsos.

SZERKESZTŐSÉG:

I., KRISZTINA-KÖRÜT 12. II. 204. TÁVBESZÉLŐ: 150—597.

MŰSZAKI KÖZLEMÉNYEK: (Társszerkesztő)

XI., VÁSÁRHELYI PÁL-U. 4/6. TÁVBESZÉLŐ: 258—280.

KIADÓHIVATAL:

I., KRISZTINA-KÖRÜT 12. IV. 432. TÁVBESZÉLŐ: 156—841.

Előfizetési ár évi 10 P. Postai alkalmazottaknak évi 5 P.

Felelős kiadó: DR. LUKÁSZ ALFONZ, m. kir. postatitkár.
